

Primorski dnevnik

NEDELJA, 21. FEBRUARJA 2010

Št. 44 (19.751) leto LXVI.

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerkljim, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni "Dobrodob" v Govcu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni "Slovenija" pod Vojskim pri Idriji, do 7. maja 1945 pa v osvobodjenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zaslužjeni Evropi.

TRST - Ul. Montecchi 6 - Tel. 040 7786300, fax 040 772418

GORICA - Ul. Garibaldi 9 - Tel. 0481 533382, fax 0481 532958

ČEDAD - Ul. Ristori 28 - Tel. 0432 731190

Internet: <http://www.primorski.eu/> e-mail: redakcija@primorski.eu

POSTNINA PLAČANA V GOTOVINI

Spedizione in abbonamento postale 45% Art. 2, comma 20/b, legge 662/96 - Trieste

1,00 € CENA V SLOVENIJI 1,00 €

Se bodo odnosi kalili na sodiščih?

DUŠAN UDOVIČ

Za konec tega tedna smo, kar zadeva čezmejne odnose, priče zgovorni asimetriji Goriške in Tržaške. Goriška si s podpisom čezmejne konvencije za ustanovitev Evropskega združenja za teritorialno sodelovanje prizadeva za črpanje razvojnih sredstev iz evropskih in drugih programov. Načrtu prej kot kaka strastna čezmejna ljubezen (ta ni od tega sveta) botruje predvsem realističen pogled na prihodnost in konkreten interes, da se izkoristi dana priložnost. Ob zavesti, da je prihodnost gospodarsko opešane regije, dodatno otežkočene s posledicami splošne gospodarske recesije, mogoče graditi z razvojnimi potezami, ki bodo koristile na obeh straneh meje. Na tej podlagi se račun izide za širše območje, predvsem pa za vse tri občinske uprave, goriško, novogoriško in šempetro.

Drugače je na Koprskem, kjer »so presenečeni«, da je Italija zahtevala presojo čezmejnega vpliva na okolje v postopku sprejemanja prostorskega plana, ki predvideva širitev pristanišča. V resnici ne gre za nobeno presenečenje in je bilo samo vprašanje kdaj in kako bo italijanska stran odgovorila na slovensko pretentivo o morebitni prijavi Italije na evropske inštanke glede načrtovanega uplinjevalnika. »Čezmejnost« na Tržaškem tako, ne glede na utemeljenost navedenih potez, dobiva zaskrbljujočo konotacijo tekmovanja, kdo bo drugega bolj uspešno oviral.

Morda je skrajni čas, da se predstavniki Slovenije in Italije vsedejo za skupno omizje in skušajo ubrati drugačne tone medsebojnega občevanja, kajti nagajanja in grožnje s postopki najbrž ne peljejo daleč. Izkušenj o tem je za zvrhano mero.

GORICA - Včeraj slovesno odkritje obeležja na Trgu Cavour

Trubarjeva plošča poziv k sožitju in večkulturnosti

Dogodka se je udeležil tudi minister Boštjan Žekš

ZOI 2010

»Srebrna« Tina Maze

WHISTLER - Tina Maze je na olimpijskih igrah v Vancouveru v superveleslalomu osvojila srebrno medaljo. Boljša od nje je bila le Avstrijka Andrea Fischbacher, ki je Črnjanko prehitela za vsega 49 stotink. Bronasto medaljo je osvojila zmagovalka smuka, Američanka Lindsey Vonn. To je druga medalja za Slovenijo po bronu tekačice Petre Majdič v sprinterski preizkušnji. Hkrati je to jubilejna deseta medalja za Slovenijo na zimskih olimpijskih igrah in 49., vključno s poletnimi.

Za Mazejevo, vodja njenega štaba je Goričan Andrea Massi, pa se igre v bistvu šele začinjajo, kajti osvojena medalja pomeni zanjo odlična popotnica za nastopa v veleslalomu in slalomu, na katerih ima realne možnosti, da se vnovič povzpne na zmagovalni oder.

Na 26. strani

GORICA - Včeraj so na steni nekdanje Eckove hiše na Trgu Cavour v Gorici odkrili spominsko ploščo Primožu Trubarju. Pomembnega dogodka so se udeležili predstavniki oblasti, goriške in novogoriške občine, pokrajine, krovnih organizacij in drugih slovenskih ustanov, med gosti pa je izstopal minister RS za Slovence v zamejstvu in po svetu Boštjan Žekš. Pobudo za trijezično Trubarjevo obeležje v centru mesta, ki ga je izdelal arhitekt David Faganel, je leta 2008, ob 500-letnici reformatorjevega rojstva, dala slovenska konzulta pri goriški občini.

Na 9. strani

V Hlodiču občni zbor Kmečke zveze videmske pokrajine

Na 3. strani

Evroposlanec SVP Dorfmann na Tržaškem in Goriškem

Na 4. strani

Velika »sladkorna« goljufigja

Na 5. strani

SPI-CGIL odločno za pravice upokojenecv

Na 10. strani

Goriški Slovenci o skupni prihodnosti sosednjih mest

Na 10. strani

gostinski učni center

www.adformandum.eu

Triletno poklicno izobraževanje in usposabljanje

OPERATER V GOSTINSTVU: KUHAR / NATAKAR

- Brezplačno izobraževanje in usposabljanje za mlade od 14. do 18. leta
- Pridobitev poklicne kvalifikacije druge evropske stopnje ob zaključku tečaja

Vpisovanje

- Ad formandum, Trst, Ulica Ginnastica 72, tel. 040 566360, info@adformandum.eu

SANITARIA
Il Girasole

SANITARNI IN
ORTOPEDSKI ARTIKLI

V CENTRU
PROSEKA

PROSEK, 129 TRST
MOB. 339 8481964

Sant'Anna

Impresa Trasporti Funebri

TF Pogrebno podjetje
...v Trstu od leta 1908

Nudimo prevoze za
tržaško občino in okolico,
narodne in mednarodne
prevoze ter razne storitve
na pokopališčih.

Devin-Nabrežina 166 - Trst
Ul. Torrebiana 34
Ul. dell'Istria 129

Usluge na domu

IDEJATURIZEM
TURISTICNA AGENCIJA, D.O.O.
Partizanska cesta 37, 6210 SEŽANA

TENERIFE 5. MAREC

od 379,00 EUR apartma
od 599,00 EUR hotel 4*

VSAK PETEK DO KONCA APRILA LET Z BRANIKA.

HURGADA V MARCU

od 529,00 EUR
hotel 4* all inclusive

VSAKO SOBOTO LET Z BRANIKA

CABO VERDE - OTOK SAL

Zrak 28°C, morje 24°C
v marcu od 875,00 EUR

VSAKO NEDELJO IZ BERGAMA

NOVOST V SLOVENIJI

Izlet LIBIJA
7 in 11 dni, 21. in 25. april

DIREKтни LET BRANIK-TRIPOLI

+386 5 730 50 49 | +386 40 848 230

info@ideja-turizem.si

ITALIJA - Predsednik vlade brani koordinatorja Denisa Verdinija

Berlusconi opozarja na razhajanja v svoji stranki

V Laciju kandidatka Renata Polverini v rahli prednosti pred Emmo Bonino

RIM - »Časopisi me že vrsto let napadajo in obrekujejo. To ni novost. V zadnjem času pa se dogaja, da napadi na Ljudstvo svobode žal prihajajo tudi iz notranjosti stranke.« Silvio Berlusconi je včeraj prvič odkrito namignil na notranja razhajanja v največji vladni stranki, ki naj bi prišla do izraza pri preiskavi o civilni zaščiti, v katero je vpleten tudi Denis Verdini, eden od treh državnih koordinatorjev Ljudstva svobode.

Berlusconi je prepričan, da je Verdini popolnoma nedolžen, nekaterim svojim sodelavcem pa je napovedal korenite spremembe v Ljudstvu svobode po deželnih volitvah 28. in 29. marca. Sodne preiskave o korupciji pri delovanju civilne zaščite ga vsekakor ne skrbijo, tudi zato, je prepričan Berlusconi, ker gre za enkratne primere in ne za sistemsko podkupovanje, kot pravijo nekateri.

Emma Bonino ANSA

Renata Polverini ANSA

V začetku je kazalo, da se ministrski predsednik ne bo neposredno angažiral v volilni kampanji, nato pa si je premislil in, kot večkrat v preteklosti, postavil na tehtnico

sebe in vlado. Berlusconi je prepričan, da bo desna sredina zmagala tudi v vsaj nekaterih deželah, kjer je bila doslej na oblasti leva sredina. Predvsem v Kalabriji, Kampaniji,

Laciju in morda tudi v Liguriji in Piemontu.

V Laciju je najnovejša predvolilna raziskava Ipsos pokazala, da je trenutno v prednosti predsedniška kandidatka desne sredine Renata Polverini pred kandidatko leve sredine Emmo Bonino. Če bi bile volitve včeraj, bi Polverini zmagala z 49 odstki glasov, zastopnica radikalne stranke pa bi dobila 47 odstotkov. Volitve so enokrožne in zmagaja kandidat, ki dobi največ glasov.

V zadnjih dneh se je v volilno kampanjo v Laciju direktno vmešal katoliški dnevnik l'Avvenire, ki je zelo kritično ocenil podporo Demokratske stranke Emmi Bonino. V njen bran je stopil Pierluigi Bersani, ki računa, da volilci ne bodo na volišču odločali o svojem glasu glede na to, kakšen odnos ima Bonino do katoliške vere, temveč po njenem upravnopolitičnem programu in njenih sposobnostih.

Pomoč EU Grčiji bi lahko dosegla 25 milijard evrov

BERLIN - Po prvih ocenah bi pomoč držav evroskupine Grčiji lahko znašala med 20 in 25 milijardami evrov, v paketu pomoči pa naj bi sodelovale vse grške partnerice v območju evra. Delež v pomoči naj bi določili glede na kvote, ki jih ima vsaka članica v kapitalu Evropske centralne banke. Pomoč naj bi bila sestavljena deloma iz posojil, deloma pa iz jamstev za novo zadolževanje Grčije na finančnih trgih. V Berlinu naj bi pomoč po vzoru na prakso Mednarodnega denarnega sklada (IMF) pripravljali tako, da bi bila vezana na zelo stroge pogoje, Grčija pa bi posamezno tranšo dobila šele po izpolnitvi pogojev.

V Maroku 40 mrtvih pri zrušenju minareta

RABAT - V maroškem mestu Meknes se je zrušil minaret mošeje, pri čemer je umrlo najmanj 40 ljudi, 71 je bilo poškodovanih. Nesreča se je zgodila med petkovo molitvijo, ko je bila mošeja Bab Berdiejin iz 18. stoletja polna vernikov. Lokalno prebivalstvo za tragedijo krivi močan dež, ki je zadnje padal na območju. Reševalci so z golimi rokami in lopatami iskali preživele med ruševinami.

NIZOZEMSKA V Haagu zaradi Afganistana padla vlada

HAAG - Potem ko je zaradi spora glede podaljšanja misije nizozemske vojske v Afganistanu včeraj padla nizozemska koalicijska vlada, je premier Jan Peter Balkenende kraljici ponudil odstop.

Zveza Nato je medtem državo pozvala, naj podaljša misijo svoje vojske v Afganistanu, kjer ima trenutno približno 1950 vojakov. Misija, ki se je začela v letu 2006, je bila enkrat že podaljšana, v njej pa je življenje izgubilo 21 nizozemskih vojakov. Predstavnik zavezništva je dejal, da gre za odločitev Nizozemske, ki jo bo Nato spoštoval. Generalni sekretar zveze Anders Fogh Rasmussen pa še naprej želi, da bi nizozemski vojaki po letošnjem avgustu z manjšo misijo vendarle ostali v Afganistanu.

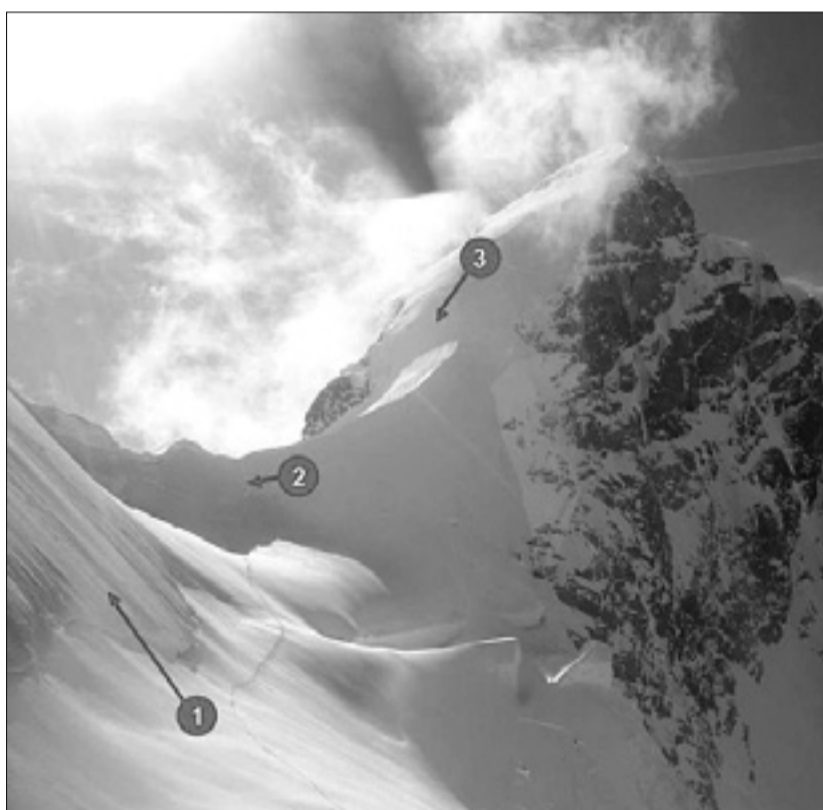
Koalicijska vlada v Haagu je včeraj padla zaradi želje Nata, da Nizozemska podaljša misijo v Afganistanu za leto dni, torej do avgusta 2011. Laburistična stranka je bila odločno proti podaljšanju misije, njen umik pa pomeni, da vlada ostaja brez potrebne večine.

GORE - Spet nesreči v južnotiroolskih in tridentinskih Alpah Eden od dveh včerajšnjih žrtev snega je 29-letni alpinec iz Tolmeča

BOCEN - Zasnežene gore so včeraj spet terjale dve življenji. V južnotiroolskih gorah je zaradi plazu umrl 29-letni Matteo Stefani iz Tolmeča, podčastnik alpincev in padalec. Plaz ga je presenetil skupaj s prijateljem Mattio Bevilacqua, prav tako podčastnikom alpincev iz Tolmeča, ko sta smučala v hribih Sesto Pusterie. Bila sta na dopustu in sta prenočila v koči Monte Elmo, takoj po zajtrku pa sta se odpravila na sneg. Bevilacqua se je uspel rešiti snežnega primeža in poklicati reševalce, ki so njegovega prijatelja našli pod dvema metroma snega. Kljub izredno slabemu vremenu so pripadniki gorske reševalne službe poškodovanca uspeli prepeljati v bolnišnico, kjer pa je malo pozneje umrl.

Drugo smrtno žrtev so terjale tridentinske gore, ko so tri osebe na območju Pangelles hodile po snegu s krpami in se je z vrha gore nenadoma odtrgal plaz snega in ledu. Reševalci, ki so prišli do ponesrečencev v desetih minutah, so dva potegnili iz snega brez poškodb, za tretjega pa ni bilo pomoči. Izletniki so hodili po stezi, zato je bil tudi dostop reševalcev lažji.

Srečno pa se je končala zgodba s tremi mladimi deskarji v gorah Abrucov, ki so jih po urah iskanja našli žive in zdrave.

TURIZEM - Okrogla miza na milanskem sejmu BIT Furlanija-Julijskra krajina in tržaška pokrajina v besedi in sliki

MILAN - Na milanski turistični borzi BIT, ki bo danes zaprla vrata, je bila včeraj med številnimi spremljevalnimi dogodki tudi okrogla miza z naslovom Kakšen turistični razvoj za tržaško pokrajino? S podpredsednikom Pokrajine Trst Walterjem Godino so razpravljali deželni odbornik FJK za gospodarski razvoj Luca Ciriani, tržaški občinski odbornik Paolo Rovis, devinsko-nabrežinski podžupan Massimo Romita in predsednik konzorcija Promotrieste Guerrino Lanci. »Upam, da bom lahko čim prej predstavil integriran predlog za turistični razvoj obale od Milj do Timenta, v okviru katerega bodo prišle do veljave specifične ponudbe in proizvodi,« je oznanil Ciriani, ki je tudi izrazil upanje, da bo lahko že na prihodnji turistični borzi samostojno sodelovala Julijska krajina s svojimi prednostmi, ki niso samo morje, ampak tudi Kras, njena enoga-

Deželni odbornik Luca Ciriani ARHIV

stronska ponudba, kulturne znamenitosti in kongresne zmogljivosti.

Dežela Furlanija-Julijska krajina je bila včeraj na milanskem sejmu predstavljena še z dvema dogodkoma. Prvi je bil objava podatkov o tako imenovanem razpršenem hotelu, druga pa predstavitev knjige o geoloških itinererjih od Alp do morja. Številno gostov v raz-

pršenih prenočitvenih zmogljivostih, ki jih je skoraj 1200, se je lani v FJK povečalo za 12,4 odstotka. Deset od dvanajstih tovrstnih hotelov upravljajo zadrage iz združenja Confcooperative FVG, ki so nosilke projekta zadržnega turizma. Poleg prenočitvenih zmogljivosti njihova ponudba obsega tudi osem tematskih poti s kakovostnimi storitvami, ki zajemajo vso deželo, od morja do gora.

Knjiga Geositi, ki sta jo predstavila deželni odbornik Elio De Anna in prof. Franco Cucchi s tržaške univerze, pa ponuja pregled desetih itinererjev za odkrivanje najbolj zanimivih geoloških območij v FJK. V njej najdemo jame, reke, hudournike, skale, jezera, slapove in stolpe, ki jih je v teku stoletij izoblikovala narava. Bogato ilustrirana knjiga, ki jo dopolnjuje multimedijški arhiv, je po znanstveni resnosti in popolnosti prva tovrstna publikacija v Italiji.

HRVAŠKA - Josipović proti arbitraži Da, Slovenija bi lahko Hrvaški odvzela del morja

ZAGREB - Moj glas proti arbitražnemu sporazumu ni bil motiviran s sovraštvom do Slovenije, temveč z zaščito hrvaških interesov. Toda dimnik, ki bi bil pod nadzorom Slovenije, očitno ni nesprijemljiv za hrvaške nacionalne interese, če je sabor sprejel takšen sporazum, je v pogovoru za včerajšnje izdajo časnika Jutarnji list izjavil novi hrvaški predsednik Ivo Josipović. Opozoril je sicer, da njegov glas proti arbitražnemu sporazumu v saboru ne določa njegove politike do Slovenije. Po njegovem mnenju se hrvaški nacionalni interesi s tem sporazumom ne ščitijo dovolj.

»Rad bi, da se izkaže, da sem se motil. Na žalost vsaka resnejša analiza kaže, da nas ta sporazum izpostavlja določenemu tveganju. Ko sem glasoval proti, sem menil, da bi naša diplomacija lahko bolje opravila svoje delo. Vendar je glede na to, da je sabor sprejel sporazum, jasno, da ga moramo vsi spoštovati,« je v pogovoru za Jutarnji list, objavljen na spletni strani časnika, poudaril Josipović.

Kot je dodal, dimnik očitno ni nesprijemljiv za hrvaške nacionalne interese, glede na to, da je sabor sprejel takšen sporazum, ki odpira tudi možnost dimnika. »Mi smo kot država sprejeli tveganje, da Slovenija dobi dimnik oziroma del našega morja. Zato sem tudi glasoval proti. Zdaj lahko le upamo, da bodo naši pogajalci dovolj prepričljivi in dovolj dobro pripravljene, da se to ne bo zgodilo. Vendar nihče ne more zagotoviti, da se to ne bo zgodilo,« je opozoril novi hrvaški predsednik.

Josipović meni, da sta Hrvaška in Slovenija gotovo veliko bolj skladni tako s svojima trgoma kot s svojimi potrebami in miselnostjo, kot pa Hrvaška in nekateri druge članice EU. Po njegovih ocenah je tako za Zagreb kot za Ljubljano zelo pomembno, da čim prej zgladita sedanje težave. »Menim, da sedanji rod hrvaških in slovenskih politikov ne sme za sabo pustiti nobenega pomembnega nerešenega problema,« je poudaril.

Josipović se ne strinja z oceno, da ima Hrvaška s Slovenijo največ problemov. Po njegovem mnenju ima precej več resničnih problemov z BiH in Srbijo. V intervjuju je govoril tudi o odnosih s tema dvema državama in o notranjepolitičnih vprašanjih. (STA)

HLODIČ - Na občnem zboru Kmečke zveze za videmsko pokrajino

Uspehi in podjetni načrti, a tudi razlogi za zaskrbljenost

Stotina članov in vrsta projektov - Za predsednika potrjen Luca Manig

HLODIČ - Ambiciozni projekti za bodočnost in uspehi, a tudi zaskrbljenost zaradi nenaklonjenosti javnih uprav in negotove usode gorske skupnosti. To so bile glavne točke petkovskega volilnega občnega zbora Kmečke zveze iz videmske pokrajine v Hlodiču. Na njem so za predsednika potrdili Luco Maniga, novi podpredsednik je Eros Vassalli iz Barda, prva ženska predstavica v odboru pa Alessia Berra. Občnega zbora so se udeležili tudi deželni tajnik Edi Bukavec, predsednik tržaških upokojencev Alojz Križmančič in predstavnik društva upokojencev Srebrna kaplja, s katerim Kmečka zveza sodeluje, Fabio Bonini.

Luca Manig in tajnik Stefano Predan sta prisotnim članom predstavila načrte za bodočnost, ocenila delovanje organizacije in analizirala težave, ki zavirajo dodatni razvoj kmetijstva. Vodstvo si največ obeta od štirih projektov Interreg, če bodo seveda sprejeti. Najpomembnejši projekt je Prostor kostanja 2. Gre v bistvu za nadaljevanje pilotnega projekta, ki so ga že izvedli v Srednjem, oziroma za njegovo širitev na celotno Benečijo, Terske doline in Brda. Tod naj bi tekla neke vrste kostanjeva pot, ki bi povezovala kostanj in vino. Načrt Green Alpen meat predvideva tudi obnovitev čedajske klavnice in sodelovanje s klavnico v Tolminu. Cilj projekta Vegepratis, katerega nosilec je Park dei Colli Euganei v okolici Padove pa je predvsem analiza stroškov, ki so potrebni za vzdrževanje pašnikov in polj v goratih območjih. Zadnji načrt zadeva sadjarstvo. Če bo Evropska unija projekte podprla, bo Kmečka zveza tudi poslala novo osebje.

Bodoče delovanje bo pogojeval še razpis Gorske skupnosti na podlagi 21. člena državnega zakona št. 38. Kmečka zveza pa bo nadaljevala tudi z izvajanjem kmetijskega proizvodnega načrta v občini Tipana, ki zadeva neizkoriščena ozemlja v okolici Plešišč. S tem v zvezi vlada veliko pričakovanje za nov deželni zakon o zapuščenih površinah, na podlagi katerega bi mogoče lahko podoben načrt pripravili tudi v občinah v Nadiških dolinah.

Kmečka zveza se zavzema za uporabo obnovljivih virov, zlasti lesne biomase, ki prinaša koristi lokalnemu gospodarstvu oziroma gozdarstvu. S tem v zvezi je že lani priredila nekaj informativnih srečanj, nova pa bo organizirala letos. Pomembno poglavje delovanja so tudi prireditve promocijskega značaja in tečajji splošnega kmetijstva oziroma obdelovanja hrane ali za agroturistične operaterje.

Kmečka zveza, ki ima na Videmskem, že približno 100 članov, se lahko ponaša tudi s tem, da je kar 10% vseh s strani Dežele FJK sprejetih prošelj za prispevke za investicije v kmetijstvo njenih. Deželna uprava bo financirala tudi dva integrirana projekta, ki zadevata razvoj gozdarstva in kmetijstva, od katerih bodo člani imeli precejšnje koristi. Kljub številnim uspehom in ambicioznim načrtom pa je še vedno veliko razlogov za zaskrbljenost. Dežela s pre-

Posnetek z občnega zbora v Hlodiču

NM

velikim zamikom izplačuje odobrene prispevke. Kmetje morajo nanje čakati tudi dve leti ali več, medtem ko čakalna doba ne bi smela preseči šestih mesecev. Težave so tudi s prispevki za turistične kmetije, saj gorska skupnost še vedno ni financirala niti prošelj iz leta 2005. Sicer je bilo sodelovanje z gorsko skupnostjo plod-

no, tako da vodstvo Kmečke zveze upa, da bo lahko ta ohranila svoje pristojnosti ali da jih bo prevzela inštitucija s podobno organizacijsko strukturo. Odkar je gorska skupnost pod komisarstvo upravo, pa je že prišlo do prvih negativnih posledic, saj je komisar, kot kaže, črtal prispevek za manjša kmetijska podjetja, izničiti pa namera-

va tudi Lokalno akcijsko skupino, katere delni upravitelj je tudi Kmečka zveza, ki bi s tem izgubila investirana sredstva.

Novi pokrajinski odbor Kmečke zveze sestavljajo: Luca Manig (predsednik), Eros Vassalli (podpredsednik), Giorgio Guion, Giuseppe Specogna, Franco Clignon, Ivan Borghese, Alessia Berra. (T.G.)

RIM - Priporočilo poslanske komisije za šolstvo in kulturo

Poslanci zavrnili »seznam« o fojbah

Komisija sprejela pomisleke Demokratske stranke - Poziv šolskemu ministrstvu, da okrepi izpopolnjevalne tečaje za šolnike

RIM - Šolsko ministrstvo ne bo ustanovilo »seznama« profesorjev in zgodovinarjev, ki bi lahko edini na šolah predavali o fojbah. Poslanska komisija za kulturo in šolstvo je namreč zavrnila predlog desnice za ustanovitev teh »seznamov« in odobrila dosti manj obvezujoče politično priporočilo ministrstvu. Odločilno je bilo zadržanje Demokratske stranke, ki je izrazila velike pomisleke nad predlogom desnice.

Skupina poslancev Ljudstva svobode je ob priložnosti dneva spomina na fojbe in eksodus Italijanov iz Istre ugotovila, »da se na šolah pojavlja preveč ljudi, ki tako ali drugače zanikajo obstoj fojb.« Potreben bi bil torej neke vrste seznam zgodovinarjev, ki bi po predhodnem dovoljenju šolskih oblasti lahko o fojbah edini govorili na šolah. To bi bilo v vsakem primeru v popolnem nasprotju z ustavo in tudi s šolskimi zakoni, ki govorijo o svobodi poučevanja. Kot bi bil tudi protustaven vladni dekret proti t.i. negacionistom, ki ga z imeni in priimki zgodovinarjev in tudi politikov (npr. tržaškega tajnika Slovenske skupnosti Petra Močnika) predlaga predsednik Unije Istranov Massimiliano Lacota.

Poslanska komisija vsekakor obžaluje, da na mnogih šolah govorijo o fojbah zastopniki združenj, ki zmanjšujejo pomen tega pojava ali pa ga predstavijo neobjektivno. To je sporna trditev, saj ni lahko presoditi kdo zastopa in kdo ne objektivno zgodovino. Spornih »seznamov« vsekakor ne bo, pač pa poslanci soglasno priporočajo šolskemu ministrstvu, da med šolniki in dijaki okrepi pobude za boljše poznavanje pojava fojb. O tem vprašanju naj ob spoštovanju šolske avtonomije, piše še v poslanskem priporočilu, spregovorijo tudi pričevalci teh dogajanj. Priporočilo poslanske komisije obravnava fojbe izven vsakega zgodovinskega okvira in - piše v stališču - kot odraz množičnih umorov, za katere nosijo odgovornosti Titove komunistične bande.

Spominsko obeležje ob fojbi pri Bazovici

KROMA

POLITIKA

Doberdob: jutri zbor Slovencev DS iz FJK

DOBERDOB - Na sedežu KD Jezero v Doberdobu (Rimska ul.) bo jutri ob 20. uri deželna skupščina Slovencev Demokratske stranke. Glavno pozornost bodo namenili reorganizaciji strankine slovenske komponente in njene vloge v slovenski manjšini. S tem v zvezi bodo izvolili novo deželno predstavništvo koordinacije Slovencev v Demokratski stranki.

Kot kaže, se za krmilom komponente obetajo precejšnje novosti in menda tudi novi deželni koordinator namesto Štefana Čoka, ki je komponento vodil v zadnjih dveh letih. V novem deželnem predstavništvu bodo zastopani Slovenci DS iz tržaške, goriške in videmske pokrajine.

Jutrišnja skupščina v Doberdobu bo tudi priložnost za razmislek o položaju slovenske manjšine in tudi o splošnem političnem položaju v naših krajih, kjer letos sicer ne bo upravnih volitev. Volitve 28. marca namreč zadevajo le dežele z navadnim statutom in ne tiste, kot je Furlanija-Juljska krajina, ki uživajo posebno upravno avtonomijo.

SLOVENSKA KULTURNO-GOSPODARSKA ZVEZA
UNIONE CULTURALE ECONOMICA SLOVENAUNIVERSITÀ
DEGLI STUDI DI TRIESTE
Polo Didattico e Culturale di Gorizia

IL PICCOLO

EZTS ZA DVE GORICI
SKUPNE RAZVOJNE PERSPEKTIVE
V ZNAMENJU EVROPE

Ettore Romoli • Mirko Brulc

povezujeta:

Paolo Possamai • Dušan Udovič

posegla bosta:

Guido Germano Pettarin • Stojan Ščuka

torek, 23. 02. 2010, ob 18.00

Slavnostna dvorana Tržaške univerze
GORICA, ul. Alviano 18

pod pokroviteljstvom

Comune di Gorizia

MESTNA OBČINA
NOVA GORICA

PRAPROT - Evropski poslanec SVP Herbert Dorfmann gost deželenga svetnika Gabrovca

O šolstvu, kmetijstvu in aferi »Prosecco DOC«

Srečanje z Mladimi SSk in predstavniki kmetijskih organizacij in konzorcijev

Za evropskim poslancem Južnotirolske ljudske stranke (SVP) Herbertom Dorfmannom je dolg dan posvečen pogovorom s prijatelji slovenske narodne skupnosti. Včeraj se je namreč poslanec iz Južne Tirolske, ki v Bruslju zastopa na osnovi volilno-političnega dogovora tudi stranko Slovenske skupnosti, mudil v naši deželi, kjer je bil gost deželnega svetnika Igorja Gabrovca. Najprej se je v Sesljanu srečal s predstavniki skupine Mladih za mlade, se pravi mladinske sekcije Slovenske skupnosti, ki so mu orisali glavne probleme slovenske šole v Italiji oz. negativne posledice, ki naj bi jih nanjo imela reforma ministrice Gelmini, in ga zaprosili za pomoč na evropski ravni. Pot ga je nato vodila v Praprot, kjer je najprej obiskal klet vinogradnika Sandija Škerka in se seznanil s posebnostmi kraških vin, nato pa se na njegovi domačiji srečal še s predstavniki kmetijskih organizacij in konzorcijev.

Ob kozarcu vitovske so Gabrovca, predsednik in tajnik Kmečke zveze Franc Fabec oz. Edi Bukavec, predsednik konzorcija Moisir Dario Zidaric, predsednik Konzorcija za zaščito kontroliranega porekla vin Kras Andrej Bole, zastopnik vinogradniškega konzorcija Kras-Carso Sandi Škerk, predsednica odbora za ovrednotenje tržaškega ekstra deviškega oljčnega olja Elena Parovel in vinogradnik Benjamin Zidarich gosta seznanili s številnimi, skorajda absurdnimi težavami, s katerimi se danes soočajo kmetovalci in vinogradniki, začeni z omejitvami, ki jih postavljata predvsem birokracija in politika. Povedali so mu sicer, da se nove generacije vračajo k obdelovanju zemlje, ki bi lahko bila cvet v gumbnici celotnega teritorija, vendar ji to onemogočajo okoljevar-

Pogovor ob kozarcu vitovske na kmetiji Sandija Škerka

KROMA

stvene (75% kmetijskih površin na Krasu je vključenih v evropska zaščitena območja Natura 2000) in urbanistične omejitve.

Seveda se je pogovor dotaknil tudi aktualnega priznanja meddeželnega kontroliranega porekla vina Prosecco DOC za Veneto in FJK ter posledičnega priziva, ki so ga deželni upravni sodišču iz Laccija vložili naši kmetovalci. Poslancu so razložili, da je bila ta poteza »skupna gesta za naš prostor«, in ga zaprosili za podporo, saj njihov priziv nikakor ne škoditi proizvajalcem vina prosecco iz Veneta, pač pa želi opozoriti, »da tudi mi obstajamo in

potrebujemo priložnosti za razvoj oz. za nov gospodarski zagon teritorija.« V Venetu se lahko ponašajo s količinsko proizvodnjo, naš adut pa ostaja zgodovina, so mu dejali in poudarili, da si vsekakor prizadevajo za kakovostno proizvodnjo, ki nikakor ne škoditi naravi. »Samo delali bi radi in mladim pokazali, da se od kmetijstva da dostojno živeti.«

Gost s Tirolskega je s prikimavanjem sledil razgovoru in našo situacijo primerjal s tem, kar se dogaja v bocenski pokrajini, kjer je uprava veliko bolj naklonjena kmetijstvu in potrebam prebivalstva. Pre-

den so se podali še v Zidarichevo klet pa se je obvezal, da bo skušal narediti vse, kar je v njegovih močeh, a je tudi opozoril, da imajo pri tem glavno besedo vselej krajevne uprave.

Popoldne se je Dorfmann mudil v Gorici. V galeriji Ars na Travniku se je udeležil srečanja z mladimi, ki so ga priredili v okviru izobraževalnega projekta društva FIPEF. Dorfmann je mladim spregovoril o svojem delu v evropskem parlamentu in o izkušnjah, ki si jih je nabral med županovanjem v občini Feldthurns (Velturna) na Južnem Tirolskem. (sas)

LICEJ PREŠEREN Prof. Hack je naredila močan vtis

MARGHERITA HACK

Na liceju Franceta Prešerna je bilo prejšnji četrtek še posebno slovesno, saj so dijaki petih razredov, na pobudo profesorice Irene Peccihar in Zorke Danieli, imeli v svoji sredi izredno gostjo: predavala jim je Margherita Hack, ena največjih znanstvenic svetovnega kova. Dolgo let je vodila astronomski observatorij pri Bazovici (bila je sploh prva znanstvenica v Italiji, ki je vodila observatorij), neprecenljiv pa je njen doprinos pri raziskovanju in klasifikaciji mnogih kategorij zvezd. Na svoj edinstven način in z zelo osebnim pristopom je mlade poslušalce očarala s svojimi izjavami o kozmologiji, nastanku in razvoju vesolja, pa tudi o njegovi usodi v bodočnosti. Po predavanju je profesorica Hack še celih štiri-deset minut odgovarjala na vprašanja, ki so jih postavljali naši petošolci, kar je najbolj zgovoren dokaz, da je bil njen obisk na Prešer- nu izredno zanimiv in poučen in bo v vseh dijakih prav gotovo pustil nepozaben vtis.

ŽELEZARNA - Javna skupščina v krožku Ercole Miani

Spet ponarejeni podatki? Snuje se velika demonstracija

Temni oblaki se spet zgrinjajo nad škedenjsko železarno

KROMA

Železarna spet buri duhove. Najbolj glasni so seveda člani krožka Ercole Miani s predsednikom Maurizioom Fogarjem na čelu, ki je sinoči sklical skupščino, da bi javnost opozoril na ponovno ponarejene podatke o onesaženju škedenjskega obrata, ki jih krajevnim upravam ponuja družba Lucchini.

Kot je sinoči dejal Fogar, je pred nekaj dnevi krožek Miani predstavil podatke, ki sta jih v obdobju od 11. novembra do 16. decembra zabeležili merilni napravi v Ul. Giardini in Ul. Pitacco - te upravlja tržaška univerza. V zadnjih dvanajstih dneh tega obdobja sta merilni napravi namreč zabeležili od šestkrat do celo dvajsetkrat več benzopirena (gre za nevarno kancerogeno spojino) v kubičnem metru zraka od tega, kar določa zakonska meja, to je 1 nanogram. Zanimivo pa je, da je merilna naprava v Ul. Carpineto, ki jo upravlja družba Lucchini, v istih dneh zabeležila znatno manjše vrednosti. Da gre za izredno nevarnost, je že večkrat opozoril tudi direktor tržaškega Zdravstvenega podjetja Franco Rotelli, ki je v pismih županu vsakič zapisal, da tudi minimalno pre-

seganje dane meje lahko v človeku povzroči nastanek neoplazij ali levkemije. »Mar nikogar ne zanima, da bodo prebivalci Škedenja zaradi zahrbtnega benzopirena čez deset ali dvajset let zboleli za tumorjem?« se je spraševal Fogar.

Kaj pa o tem menijo naši veljaki - tržaški župan Roberto Di-piazza, predstavniki pokrajinske oz. deželne uprave? Doslej se namreč niso izrazili. »Župan si je še pred časom polnil usta z zahtevami po zaprtju škedenjskega obrata, sedaj pa nič več,« je bil kritičen Fogar, ki ni štedil niti z opazkami na račun sindikalnih predstavnikov železarne. Sicer se je v večernih urah župan oglašil in obljubil, da bo podatke najprej preveril in nato tudi ukrepal.

Kakorkoli že, Fogar je sinoči napovedal veliko demonstracijo z zgornjim naslovom *Per non morire di Ferriera*. Za datum se niso še odločili (šušlja se, da bo to že čez 10 dni), lokacija pa je že znana. »Zbrali se bomo v pritličnih dvoranah hotela Savoia. Skupaj za prihodnost Tržačanov, Milččanov, delavcev železarne in našega mesta,« je dejal Fogar. (sas)

Jutri začetek tečaja iz splošnega kmetijstva

Na socialnem podjetju Ad formandum v Trstu (Ulica Ginnastica 72) bo jutri, v ponedeljek, 22. februarja, pričel tečaj iz splošnega kmetijstva. Tečaj, ki ga Ad formandum prireja v sodelovanju s Kmečko zvezo, je namenjen vsem, ki nameravajo kmetovati oz. upravljati kmečko podjetje. Obiskovanje tečaja omogoča po samo 150 urah pridobitev ustreznega strokovnega znanja iz agronomije in upravljanja kmetijskega podjetja, ob zaključku tečaja pa bodo imeli udeleženci možnost, da zaprosijo za prispevke za kmetijsko dejavnost po deželnem zakonu 12/98. Glavne vsebine programa so agronomija, glavne kmetijske usmeritve (vinogradništvo, oljkarstvo, sadjarstvo, zelenjadarstvo, cvetličarstvo), živinoreja, kmetijska ekonomika in davčni aspekti vodenja kmetijskega obrata. Predvidene so praktične vaje na terenu ter dve strokovni ekskurziji.

V četrtek podelitev Flajbanovih nagrad

Na sedežu Slovenskega dobrodelnega društva na Mazzinijevi 46 v Trstu bo v četrtek, 25. februarja, ob 18. uri slovesnost ob podelitvi nagrad »Mihael Flajban« za akademsko leto 2009-2010.

Gre za podpore slovenskim univerzitetnim študentom in študentkam iz Furlanije - Julijske krajine, ki jih Slovensko dobrodelno društvo podeljuje že 23 let zaporedoma v spomin na svojega soustanovitelja in podpornika Mihaela Flajbana.

Na predlog ocenjevalne komisije je upravni odbor SDD sklenil, da glavni podpora v višini 1.500 evrov, ki se bosta ponavljala vsa leta študija, če bosta nagrajena redno opravljala izpite in izpolnjevala zahteve iz razpisa, prejmeta lanske maturant iz Gorice in lanska maturantka iz Trsta, nadaljnjo podporo pa že nagrajena študentka. Deset enkratnih podpor pa bo prejelo ravno toliko zaslužnih in potrebnih študentk in študentov iz obeh pokrajin.

Srečanje za diabetike

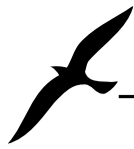
Tržaško združenje diabetikov je priredilo v petek zvečer v dvorani Baroncini zavarovalnice Generali predavanje na temo »Ugodje in zdravje, srečanje izven mesta«. Predaval je naravoslovni zoolog dr. Nicola Bressi. Dvorana je bila polno zasedena, ljudje so pa z zadovoljstvom spremljali potek predavanja, saj je bilo za tržaško združenje tudi nekaj novega in posebnega. Vse navzoče je pozdravil predsednik Tržaškega združenja Marino Vocci, ki je tudi dejal, da bo združenje spričo velikega zanimanja v prihodnje še organiziralo podobna srečanja. (NL)

Dokumentarec o Aldi Merini

Gledališče Miela bo drevi gostilo režiserja Cosima Damiana Damata oz. njegov dokumentarni film o pesnici Aldi Merini »Alda Merini - Una donna sul palcoscenico«. Film bodo predvajali ob 20.30 in 22.15, režiser pa se bo z občinstvom pogovarjal ob 21.45.

Corrado Augias v Rossettiju

Na oder gledališča Rossetti bo jutri ob 20.30 stopil pisatelj, novinar in intelektualec Corrado Augias s predstavo *Le fiamme e la ragione*, ki jo je sam podpisal. Augias se pogloblja tokrat v svobodo izražanja in se sprašuje o vlogi znanosti - protagonist je Giordano Bruno.

FERNETIČI - Uspešna preiskava finančnih stražnikov

Sladkor za tujino je bil v resnici namenjen v Italijo

Lažni uvozniki so ogoljufali davkarijo za okoli 15 milijonov evrov

Tržaški finančni stražniki so pred kratkim odkrili velikansko goljufijo z nezakonitim uvozom sladkorja, ki je davkarijo oškodovala za okoli 15 milijonov evrov. Sodstvu so prijavili 18 oseb, glavna »režiserja« goljufije naj bi bila 70-letni nekdanji vodja pomembne sladkorne industrije iz okolice Neaplja ter 48-letni lastnik nekega znanega furlanskega špediterskega podjetja.

Vse se je začelo na Fernetičih, kjer so finančni stražniki med rutinsko kontrolo ustavili tovornjak, ki je prevažal sladkor. Dokumenti kamiona in tovora, ki jih je imel pri sebi voznik, so bili neoporečni, finančnim stražnikom pa se je zdelo sumljivo skladišče, kjer naj bi tovornjak raztovoril sladkor. Zato so sledili vozilu, ki je nekaj kilometrov po Padovi zavozilo z avtoceste in zapeljalo v veliko skladišče (slednje ni bilo navedeno na dokumentih kamiona), kjer so iz sladkorja izdelovali sestavine za sladolede in slaščice. Skladišče je poslovalo brez potrebnih dovoljenj, finančni

Finančni stražniki med pregledovanjem kamiona na Fernetičih (arhivska slika)

stražniki pa so kmalu odkrili kaj se vse skriva za temi nezakoniti posli.

Kriminalna združba si je izmislila zapleten, a očitno učinkovit sistem za uvoz sladkorja v Italijo. V bistvu je šlo

za sladkor, ki naj bi bil iz držav vzhodne Evrope namenjen v Francijo, Švico in Nemčijo, v resnici pa je bil namenjen v Italijo. S tem sistemom so v precej kratkem obdobju ilegalno uvozili v

Italijo okoli 14 tisoč ton sladkorja in pri tem oškodovali davkarijo za kar 15 milijonov evrov neplačanih davkov in carinskih pristojbin. Goljufi so se pri tem naslanjali na poslovna podjetja (doslej so jih odkrili sedem) s sedežem v Švici, Franciji in Nemčiji, sladkor, ki je prihajal tudi iz Brazilije, pa so predelovali v Kampaniji in pri Padovi. Tudi v Italiji so goljufi imeli na razpolago zelo široko razpredeno mrežo podjetij, ki so v glavnem obstajala le na papirju.

Preiskava tržaških finančnih stražnikov (imenovali so jo "sugar free"), ki jo je koordiniralo tržaško tožilstvo, je prva tovrstna preiskava v Italiji na področju sladkorne industrije. 70-letni E.C. iz okolice Neaplja in 48-letni E.R. iz Furlanije sta bila ovađena zaradi združevanja v zločinske name-ne in zaradi cele vrste davčnih in administrativnih prekrškov in nepravilnosti. Akcija sodi v prizadevanja, ki imajo za cilj zaščito splošnih gospodarskih in davčnih interesov Italije in obenem tudi Evropske unije.

NARODNI DOM Odprtje razstave Blaža Zupančiča

Društvo za umetnost Kons bo v torek v Narodnem domu odprlo fotografsko razstavo Blaža Zupančiča, ki ima za sabo že nad trideset samostojnih razstav.

Tržaška razstava nosi naslov Abeceda, v Münchnu rojeni slovenski fotograf pa se bo predstavil s serijo črno-belih fotografij. Gre za končni rezultat zahtevnega projekta, v sklopu katerega je Zupančič posnel fotografijo za vsako črko tako slovenske kot nemške abecede. Za vsako črko je poiskal motiv, ki se v obeh jezikih začneja z isto črko.

Odprtje Zupančičeve razstave bo v torek ob 20. uri v galeriji Narodnega doma. Fotografije bodo na ogled do 10. marca, od ponedeljka do petka, od 9.30 do 11.30 in od 17.30 do 19.30.

JUTRI V DSI Podelitev prve nagrade Nadja Maganja

Jutri zvečer bo v Peterlinovi dvorani v ulici Donizetti 3 slovesna podelitev nagrade »Nadja Maganja Jevnikar«, ki je bila ustanovljena ob četrtri obletnici prelane smrti tržaške javne delavke (1951 - 2006). V spomin nanjo in v želji, da bi vzpodbudili smisel za vrednote, ki so odlikovale njeno življenje, so Skupnost Sv. Egidija Furlanije - Julijske krajine, Društvo slovenskih izobražencev, Slovenska zamejska skavtska organizacija in Nadjina družina ustanovili Nagrado, ki bo nosila ime »Nadja Maganja« in ki bo od letošnjega leta naprej podeljeval poseben odbor.

Priznanje je namenjeno ženski ali skupini žensk, katerih življenje označujejo izkušnja vere, privrženost delu na področjih zgodovine, znanosti, družbenih ved in kulture, pisanje kot sredstvo za posredovanje osebne izkušnje in zavzetosti, služba bližnjemu, ljubezen za ekumenski in medverski dialog, pedagoška izkušnja, solidarnost z revnimi in potrebnimi ter varstvo človekovih pravic.

Pobudniki so na nedavni tiskovni konferenci javnosti tudi sporočili ime prve nagrajenke: to je dr. Metka Klevišar, onkologinja, publicistka, pobudnica ter ustanoviteljica Društva Hospic, ki je v Sloveniji, pa tudi pri nas, v preteklih desetletjih zelo utrdilo zavest o spremljanju bolnika na njegovem domu. Nagrada bo dr. Metki Klevišar podeljena jutri, 22. februarja, ob 20.30 na sedežu Društva slovenskih izobražencev v Trstu. O nagrajenki bo spregovoril Božo Rustja, lik Nadje Maganje, po kateri nosi nagrada ime, pa bo obudila Ivica Švab. Za glasbeni okvir slovesnosti bo poskrbel pianistka Tamara Ražem, spregovorili bodo tudi predstavniki organizacij, ki so dale pobudo za priznanje.

NARODNI DOM - V pritličju je od 1. februarja ponovno odprt »infocenter« Slovenski informacijski center želi obveščati javnost o delovanju Slovencev v Italiji

Upravlja ga Narodna in študijska knjižnica, zanj pa po novem skrbi Robi Jakomin - Jutri predstavitvena konferenca

Prvega februarja je v pritličju Narodnega doma ponovno odprl vrata Slovenski informacijski center. Od leta 2004 zanj skrbi Narodna in študijska knjižnica, a je bil zaradi pomanjkanja finančnih sredstev več mesecev zaprt, naposled pa si je NŠK uspela zagotoviti dodatna deželna namenska sredstva, ki omogočajo njegov ponoven zagon.

Novo poglavje v delovanju »infocentra« bodo jutri predstavili na tiskovni konferenci, pred tem pa smo se pogovorili z njegovim novim upraviteljem Robijem Jakominom.

Kako ste si zamislili delovanje informativnega centra?

Mislím, da lahko koncept strnemo v enem stavku: obveščanje italijanske in osrednje slovenske javnosti o delovanju Slovencev v Italiji.

Kako bi radi to uresničili?

Z nudenjem informacij v uradu, ki je po novem odprt od ponedeljka do petka, od 9.30 do 11.30, ob torkih in četrkih pa tudi od 15.30 do 18.30. Obiskovalcem nudimo pogovor in razno informativno gradivo, društvom in ustanovam pa pomoč pri organizaciji dogodkov v naši konferenčni in razstavni dvorani.

Veliko novost predstavlja realizacija spletne strani www.infonarodnidom.eu, ki je sicer še v delu, upam pa, da bo sredi marca operativna.

Katere informacije bo nudila?

Zbrati želimo zanimive in čim bolj popolne informacije o Slovincih v Italiji. Urediti želimo »fotogalerijo« krajev, kjer živimo Slovenci, vzpostaviti spletne povezave z našimi ustanovami, organizacijami in društvi. Na voljo bo tudi krajša zgodovina stavbe, v kateri se nahajamo, moja želja pa je, da bi vsak dan ponujali sveže novice, v prvi vrsti o dogajanju v teh prostorih, a tudi o Slovincih v Italiji sploh: pripravili bi lahko spletni pregled zamejskega tiska, morda v italijansčino prevedli pomembnejše vesti. Upam namreč, da bodo vsebine spletne strani kar se da dvojezične.

Dosedanje delovanje centra so večkrat pestile finančne težave ...

Dolgoročneše načrte zavira dejstvo, da namenska sredstva omogočajo delovanje centra le do novembra. Več ne znam povedati, mislim pa, da bi se morala o njegovi bodočnosti izreči manjšina.

Na jutrišnji tiskovni konferenci so bile vabljene vse pomembnejše slovenske ustanove ... (pd)

Robi Jakomin v prostorih informacijskega centra

KROMA

OPČINE - Šoli S.Kosovela z Opčin-Proseka in Sežane Za Dan kulture sežanski gostje prsrčno odigrali »Butalce«

Kot že v lanskem šolskem letu, so tudi letos učenci nižje srednje šole Srečka Kosovela z Opčin in Proseka počastili Dan slovenske kulture skupaj z učenci prav tako Kosovelove osnovne šole iz Sežane.

Tokrat so sežanski gostje v četrtek, 18. februarja, nastopali v openški šolski telovadnici s svojo gledališko predstavo. Šolska gledališka skupina »Vesela družina Kosi« je namreč uprizorila »Butalce« Frana Milčinskega v priredbi profesorice Mirne Udovič Šuman in Katje Orel.

S prsrčno igro so sežanski učenci sproščeno uprizorili niz šestih butalskih zgodb. Predvsem pa so s svojo pripravljenostjo prikazali svojo predstavo tudi openskim in proseškim sošolcem ponovno izkazali svojo odprtost vsestranskemu sodelovanju med šolami z obeh strani meje.

REVŠČINA Projekt socialne službe občin Milje in Dolina

Socialna služba območja 1.3 občin Milje in Dolina bo, v sodelovanju s Pokrajino Trst in tržaško škofijsko Caritas, v kratkem sprožila projekt v korist družin z ekonomskimi težavami. Projekt je namenjen družinam, a tudi posameznikom, s stalnim bivališčem v občinah Milje in Dolina, ki se nahajajo na robu revščine zaradi pogosto nerazumnega naje-tja posojil ali zaradi odvisnosti, predvsem od igralništva, tudi v primeru ko prej-majo dohodke, ki so previsoki, da bi lahko zaprosili za socialne prispevke. Namen storitve je nuditi smernice in ekonomsko svetovanje, ki naj omogoči družinam, oz. posameznikom, da izberejo življenjski stil, ki naj bo v skladu z njihovim denarnim zmogljivostjo. V posebnih primerih je predvidena tudi možnost najetja majhnih solidarnostnih posojil.

Predstavitve projekta bo v sredo, 24. februarja ob 17.30 v centru Millo na trgu Republike 4 v Miljah.

Goriški prostor

Ulica Garibaldi 9
tel. 0481 533382
fax 0481 532958
gorica@primorski.eu

Primorski
dnevnik

GORICA - Na Trgu Cavour slovesnost ob odkritju spominske plošče Primožu Trubarju

Mimoidočje bo odslej nagovarjal v slovenščini, italijanščini in nemščini

Med udeleženci tudi slovenski minister za Slovence v zamejstvu in po svetu Boštjan Žekš

»Pred štirimi tedni me je poklical gospod Jurij, grof in baron s Thurna, v Gorico, in sem tu štirinajst dni zapovrstjo pridigal nemško, slovensko in laško v hiši gospodov Eckov in na gradu v Rubijah, kajti duhovniki me na prošnjo niso pustili v cerkev.« Tako je včeraj Primož Trubar z okna nekdanje Eckove hiše na Trgu Cavour nagovoril množico, ki se je dežju in vlagi navkljub zbrala na slovesnem odkritju njegove spominske plošče v centru Gorice. Pomembnega dogodka, v katerega je uvedel odlomek Trubarjevega pisma Hansu Ungnadu z dne 9. decembra 1563, ki ga je prebral igralec Robert Cotič, so se udeležili predstavniki oblasti, goriške in novogoriške uprave, pokrajine, krovnih organizacij in drugih slovenskih ustanov, med gosti pa je izstopal minister RS za Slovence v zamejstvu in po svetu Boštjan Žekš.

Pobudo za Trubarjevo obeležje v centru mesta je leta 2008, ob 500-letnici reformatorjevega rojstva, dala slovenska konzulta pri goriški občini. »Namen pobude sta ovrednotenje in obogatitev stavbe in mesta tako iz kulturnega kot iz zgodovinsko-turističnega vidika,« je povedal predsednik konzulte Ivo Cotič in ocenil, da je široka podpora pobudi odraz želje po ohranjanju bogate goriške kulturne zapuščine, kateri je tudi Trubar dal svoj prispevek. »Prepričan sem, da nas je in nas bo Trubar še povezoval, nagovarjal in spodbujal, da bomo vsak s svojim obrazom spoštovali bližnjega,« je zaključil Cotič. Napovedovalka Martina Valentinič je predala besedo predsedniku goriškega občinskega sveta Rinaldu Rodu (napovedan je sicer bil župan Ettore Romoli), ki je spomnil, da je bil Trubar večkulturna osebnost evropskega pomena. Minister Žekš je izrazil zadovoljstvo, ker so pri postavitvi plošče slovensko narodno skupnost podprle tudi občina, pokrajina in dežela FJK. »To kaže nek napredek: pred 450 leti se Trubarjevega obiska v Gorici niso vsi veselili, danes pa ga vsi sprejemajo. Prepričan sem, da bo prišel dan, ko bo Gorico obiskal nov Trubar. Le-ta bo govoril v enem samem jeziku, njegovih besed pa ne bo treba prevajati, ker ga bomo vsi razumeli,« je povedal Žekš.

Nato sta Cotič in Fausta D'Agostini, lastnica nekdanje Eckove hiše, odkrila kamnito obeležje na stranski steni poslopja na Trgu Cavour. Načrt za ploščo pravokotne oblike je izdelal arhitekt David Faganel, ki je v nabrežinski kamen vklesal obris odprte knjige, Trubarjevo podobo in trijezichen napis, ki opozarja, da je »tu leta 1563 pridigal v nemščini, slovenščini in italijanščini« Primož Trubar, »oče slovenske književnosti, padre della letteratura slovena, Vater der slowenischen Literatur«.

Zgodovinar Silvano Cavazza je o Trubarju spregovoril kot o protestantskem reformatorju srednjeevropskih razsežnosti. Povedal je, da je v hiši Eck-Ungripach, ki se je nahajala v osrčju goriškega družbenega in verskega življenja, pridigal najverjetneje 25. oktobra 1563, in sicer na zasebnih sestankih. »Trubarjev prihod je dvignil veliko prahu,« je povedal Cavazza in poudaril, da je slovenski reformator vsekakor računal na podporo vplivnih plemiških družin. V nadaljevanju je profesorica na slovenskem klasičnem liceju v Gorici Nadja Marinčič opisala Trubarjev pomen za razvoj slovenskega knjižnega jezika. »Pred 460 leti je Primož Trubar v Tubingenu dal tiskati prvi slovenski knjigi. S tem se je zapisal v zgodovino slovenske književnosti kot njen začetnik in oče slovenskega knjižnega jezika. Njegov podvig je še toliko pomembnejši, če pomislimo, da se ga je lotil brez kakršnegakoli slovenskega šolanja in brez predhodnikov,« je povedala Marinčičeva in opisala Trubarjevo mladost, šolsko in duhovniško pot: »In tako je dozorel čas za prvo slovensko knjigo: Katekizem je posvetil vsem Slovincem, ne da bi govoril o Kranjcih, Štajercih ali Koroščih. Z izbiro besede Slovinci je Trubar želel, da se pod tem imenom združijo vsi, ki njegov jezik razumejo. Bre-

Desno Nadja Marinčič med nagovorom, spodaj pevci združenih pevskih zborov z Goriške

BUMBACA

zimmemu in po različnih deželah razkropljenemu ljudstvu je dal ime - Slovenci. Niti ni teritorialno določil svojih naslovnikov, temveč dopustil, naj se samodejno vzpostavi meja med slovenskim in južnoslovenskim (hrvaškim) jezikom. S Katekizmom je objavil še Abecedarij, da bi se iz njega ljudje naučili brati. Trubarjeva želja je bila, da bi se v vsaki hiši prebiral slovenski tisk.«

Program so obogatili združeni pevski zbori z Goriške pod vodstvom Bogdana Kralja, ki so zapeli pesmi Poslušaj človek rezumej, Pozdravljena domovina in Odo radosti. Slovesnosti so se udeležili tudi generalna konzulka RS v Trstu Vlasta Valenčič Pelikan, novogoriški župan Mirko Brulc, pokrajinska odbornica Mara Černic, prefektinja Maria Augusta Marrosu, kvestor Antonio Tozzi, predsednika SKGZ in SSO Rudi Pavšič in Drago Štoka, nekateri goriški občinski svetniki leve sredine in dijaki slovenskih licejev Trubar in Gregorčič. Prireditelji včerajšnje slovesnosti so SSO, SKGZ, ZSKD, ZSKP, Kulturni center Ljube Bratuž in Kulturni dom. Sodelovali so Inštitut za socialno in versko zgodovino iz Gorice, inštitut ICM, državna posoška knjižnica, Evropeistična akademija FJK, KUD Primož Trubar iz Velikih Lašč in javni zavod Trubarjevi kraji. Ob goriški občini pa sta pokrovitelja še goriška pokrajina in dežela FJK. (Ale)

GORICA - V torek javno srečanje Romoli in Brulc o EZTS-ju in skupnem razvoju dveh mest

Razpravo bosta vodila Paolo Possamai in Dušan Udovič

»EZTS za dve Gorici« je naslov javnega srečanja, ki bo potekalo v torek na sedežu Tržaške univerze v Gorici. Slovenska kulturno gospodarska zveza, ki prireja dogodek pod pokroviteljstvom občine Gorica in mestne občine Nova Gorica, je na pogovor povabila goriškega župana Ettoreja Romolija in novogoriškega župana Mirka Brulca. Z njima se bosta o skupnih razvojnih perspektivah v znamenju Evrope pogovarjala urednik dnevnika Il Piccolo Paolo Possamai in Primorskega dnevnika Dušan Udovič.

Srečanje se bo začelo ob 18. uri v slavnostni dvorani goriškega sedeža Tržaške univerze v Ulici Alviano v Gorici. V razpravi bosta sodelovala odbornik za finance pri občini Gorica Guido Germano Pettarin ter predsednik svetniške komisije za medna-

rodne odnose pri mestni občini Nova Gorica in direktor Primorskega tehnološkega parka Stojan Ščuka. Letošnje srečanje med županoma bo priložnost za pregled opravljenega dela in perspektiv, še posebej pa bo pozornost posvečena EZTS-ju, kako se ta odraža v konkretnih projektih ter v vsakdanjem življenju.

V konvenciji in statutu, ki so ju v petek podpisale občine Gorica, Nova Gorica in Šempeter-Vrtojba, piše, da je EZTS instrument, ki je namenjen spodbujanju in podpiranju teritorialnega sodelovanja na vseh področjih regionalnega razvoja. EZTS bo služil krepitevi gospodarske in socialne kohezije med tremi občinami, med njegovimi glavnimi nalogami pa bo izvajanje projektov teritorialnega sodelovanja, ki jih sofinancirajo EU in drugi finančni mehanizmi.

TRŽIČ - Prijava Vinjen voznik silno trčil v ograjo

Tržiški karabinjerji so včeraj prijavi sodišču zaradi vožnje pod vplivom alkohola 38-letnega Tržičana. V petek zvečer je moški sedel za volan svojega vozila, kljub temu da je pregloboko pogledal v kozarec. S svojim avtomobilom se je okrog 23. ure peljal po Tržiču, ko je naenkrat izgubil nadzor nad vozilom, ki je zdrsnilo po spolzkem cestniču in silno trčilo v ograjo stanovanjske hiše. Moški je ostal čudežno nepoškodovan, njegov avtomobil pa je dober le še za odpad, saj je v bistvu popolnoma uničen. Stanovalci sosednjih hiš so takoj po nesreči obvestile reševalce in sile javnega reda. Na kraju so posredovali karabinjerji iz Tržiča, ki so takoj opazili, da je moški v očitnem vinjenem stanju. Zaradi tega so iz svojega patroljnega avtomobila vzeli napravo za merjenje stopnje alkohola v krvi, tako da je moški naposled napihal 2,50 miligramov alkohola na kubični meter zraku. Koncentracije je odločno presegala dovoljeno vrednost, ki znaša 0,50 miligramov, višja pa je bila celo od 1,50 gramov, zaradi česar so karabinjerji avtomobil vinjenega Tržičana tudi zasegli. Moškemu so seveda odvzeli vozniško dovoljenje, plačati pa bo moral tudi slano globo.

V okviru akcije za preprečevanje uživanja mamil so karabinjerji v Gradežu prijavi goriški kvesturi zaradi uživanja mamil tri mladeniče. Eden je star 30 let, ostala dva pa 22 let. Pri sebi sta imela tri grame hašiša in šest ogorkov cigaret, v katerih je bila s tobakom pomešana marihuana. Karabinjerji so prepovedane snovi zasegli.

SOLKAN - Posvet o Slovencih v Gorici in skupni prihodnosti obeh mest

»Multikulturalnost je tisto, kar nas lahko naredi zanimive«

Po uvodu Branka Marušiča so se z Mitjo Marussigom pogovarjali Boris Peric, Igor Komel in Benedikt Kosič

»Treba je začrtati vizijo tega prostora v naslednjih 50 letih in se pri tem opreti na multikulturalnost kot unikum v Evropi. To je tista različnost v tem globaliziranem svetu, ki nas lahko naredi zanimive in loči od Postojne ali Pordenona,« je v zvezi s prihodnostjo obeh Goric na petkovem omizju z naslovom Misliti slovensko Gorico - med izzivi in razvojnimi priložnostmi v solkanski dimenziji napredka, povedal eden od gostov, Boris Peric, predsednik upravnega odbora finančne družbe KB 1909.

»Nova Gorica in Gorica sta izolirani od glavnih tokov in v multikulturalnosti vidim perspektivo, pri tem pa je vloga slovenske skupnosti v Gorici zelo pomembna, z mojega vidika celo ključna,« je še pojasnil Peric. Dodal je tudi, da morajo dolgoročno strategijo tega prostora zastaviti politiki in v tem kontekstu izrazil prepričanje, da je pravnoformalna ustanovitev Evropskega združenja za teritorialno sodelovanje (EZTS) lahko začetek nečesa takega. Omizje, ki se ga je udeležilo okrog štiri-deset ljudi, se je začelo s pogledom nazaj, saj je zgodovinar Branko Marušič uvodoma spregovoril o slovenski prisotnosti v Gorici v zadnjih stotih letih. Sledil je pogovor, ki ga je v imenu organizatorjev 1001 Solkanskega časopisa, Agencije Glas ter podjetji Sun in Business Solutions vodil novinar Mitja Marussig.

Poleg Perica sta na vprašanja o položaju in vplivu Slovencev v Gorici danes odgovarjala še Igor Komel, direktor Kulturnega doma Gorica, in Benedikt Kosič iz trgovskega podjetja K2 Sport. O teži in vplivu Slovencev v Gorici je Komel povedal, da so jim ob ustanovitvi kulturnega doma metali precej polen pod noge, in da se je v medijih dolgo pisalo le Casa della cultura, danes pa institucijo tudi Italijani poznajo pod imenom Kulturni dom. »Italijanski kolegi nas že gledajo, kot da imamo eno "brzino" več. To je ta prednost,« ga je dopolnil Kosič in dodal, da ima njego-

Z leve Peric, Komel in Kosič na petkovem srečanju

NN

vo podjetje zato, ker je prestopilo mejo in začelo delovati tudi v Sloveniji, marsikdo za neke vrste informacijski urad za prihod na slovensko tržišče.

»Slovenci smo najbolj dinamičen del tega mesta oziroma edina skupnost, ki ta prostor v celoti razume. Obvladamo oba jezika. To je ta dana vrednost in podzavestna energija, ki je kdo drug nima,« pa je menil Peric, ki je v nadaljevanju izrazil prepričanje, da se je vloga manjšine dodatno ojačila po osamosvojitvi Slovenije. Izpostavil je tudi dejstvo, da je v slovenskih šolah v Gorici vse več otrok mešanih ali italijanskih zakonov. Po njegovem prepričanju v italijanski skupnosti zaradi vsega tega v zadnjem času ni večjih trenj, ki so bila prisotna nekoč. Zasluge za to je pripisal tudi pristopu Slovencev k Evropski uniji in uvedbi evra. V povezavi s tem je znova omenil EZTS. »Da je to nare-

dila desničarska uprava, je ogromen korak naprej. Tudi časopisi Il Piccolo in Messaggero Veneto pišejo zelo drugače, kot so včasih,« je še povedal.

V zvezi s padcem meje je Benedikt Kosič izrazil prepričanje, da to ni imelo nekega velikega udarnega rezultata, spremenjeno stvarnost pa je mogoče po njegovem mnenju opaziti pri mladih, starih 15 do 25 let. »Gre za generacijo, ki je brez predsodkov povezanih z mejo, in mislim, da bo ta generacija uspela nekaj zgraditi v skupnem prostoru. Pritrdil mu je tudi Komel. »Mi smo bili otroci meje, zdaj pa meje ni več. Upam, da bodo čez deset ali petnajst let kulturni domovi, vseh šest, kolikor jih imamo v obeh mestih, strokovno opredeljeni, da ne bo tako kot danes, ko delamo vsi vse. V tem ni prihodnosti,« je še povedal. Komel je velik prispevek za pozitivne premike v zadnjih letih je

pripisal tudi prejšnjemu županu Brancatiju, ki je po njegovem mnenju v nekaj letih spremenil goriško desnico, tako da se s političnega vidika ta prostor spreminja, saj Romoli danes ni "a priori" proti, vseeno pa je dodal, da bi še en Brancatijev mandat prinesel več koristi. Prvo tovrstno omizje v dimenziji napredka v solkanski obrtni coni, ki mu bodo sledila nova na različne teme, se je zaključilo s prepričanjem, da bi bilo treba za to, da bi postalo somestje obeh Goric pomemben center na gospodarskem, kulturnem, izobraževalnem in še kakšnem področju, poskrbeti za skupno urbanistično ureditev in ustvarjanje skupnih struktur na področju kulture in izobraževanja, kar se v primeru Univerze v Novi Gorici, ki je s fakulteto za znanosti o okolju prišla v Gorico, na nek način že dogaja.

Nace Novak

GORICA - Sindikat SPI-CGIL odločneje na strani upokojujencev

»Gospodarska kriza je še dodatno povečala stisko številnih upokojujencev in delavcev, državna vlada pa na storila ničesar, da bi pomagala družinam v stiski. Zaradi tega je toliko bolj pomembna vloga sindikata upokojujencev SPI-CGIL, saj mora odločno zagovarjati pravice starejših občanov in delavcev nasploh na vseh institucionalnih omizjih, ki odločajo o zdravstvenih in socialnih politikah.« Tako poudarja Bianco Pantaleo, ki je bil pred kratkim potrjen za tajnika sindikata upokojujencev SPI-CGIL za goriški okoliš. Po njegovem mnenju se je v zadnjih letih kupna moč upokojujencev izredno znižala, saj se pokojnine višajo premalo, da bi upokojujenci uspeli kriti svoje vse številnejše stroške. »Državna vlada bi morala spremeniti sistem za izračun pokojnin, sploh pa bi morala znižati davčni pritisk, zaradi katerih so dohodki upokojujencev vedno nižji,« poudarja Pantaleo in ugotavlja, da državna vlada bi morala zagotoviti deželam in občinam sredstva za njihove socialne politike. Za potrjenega tajnika ima ravno sindikat SPI-CGIL izredno pomembno vlogo pri nujenju pomoči upokojujencem in pri uveljavljanju njihovih pravic. Zaradi tega je Pantaleo prepričan, da se mora čim več upokojujencev vključiti v sindikalno organizacijo, ki bo tako močnejša in še bolj reprezentativna.

Pantaleo je bil potrjen na tajniškem mestu na kongresu goriškega okoliša sindikata SPI-CGIL, ki je potekal pred nekaj dnevi. Poleg njega so bili v goriški direktiv sindikata izvoljeni Rita Calligaris, Vilma Braini, Aldo Pipan, Mariarosa Corvi, Milena Koren, Paolo Ursic, Emil Tomsic, Stanko Maligoj, Marta Komic, Walter Lovisoni, Iris Del Pin, Alba Bertotti, Rosalba Tirel, Adriana Juretič, Severino Padovan, Remo Černic, Frediano Bonutti, Sergio Modula in Ondina Fabris.

VRH - V lokandi Devetak

Jutri občni zbor gostinske sekcije SDGZ

Jutri ob 15.30 bo v lokandi Devetak na Vrhu občni zbor gostinske sekcije SDGZ. Letos bo namreč potekal volilni občni zbor stanovske organizacije in po statutu je predvideno, da se morajo pred tem zvrstiti občni zbori vseh sekcij. Na dnevnem redu bosta pregled pestrega delovanja sekcije v zadnjem triletju ter izvolitev novega odbora in vodstva sekcije.

Občni zbor gostincev pri Slovenskem deželnem gospodarskem združenju bo tokrat potekal na Goriškem, čeprav je večina članstva iz Tržaškega. Razlogov za to izbiro je več, glavni pa je, da se želi seznaniti z delovanjem na tem področju zlasti goriške operaterje, člane sekcije in tiste, ki niso še vključeni v organizacijo. V razpravi bo gotovo izstopal tudi projekt interreg IV Italija Avstrija »Turizem Alpe Adria«, ki ga gostinci SDGZ iz Gorice in Vidma skupaj izvajajo s kolegi goriške oragnizacije ASCOM Concommercio in koroške SGZ.

Po uradnem delu bo na sporedu še zanimiva informativna točka na temo izobraževanja in odpiranja turizma čez mejo. Predstavnici izobraževalnega zavoda Ad Formandum in Slovika, Matejka Grgič in Maja Humar, bosta

predstavili izobraževalni program za gostince, lastnike, upravitelje obratov in osebje. Gre za tradicionalne, a tudi inovativne vsebine iz strokovnega, gostinskega področja, trženja, motivacije in drugih sredstev za pomoč pri premostitvi krize. Zato bo drugi del posvečen turistični viziji in razmišljanju preko krajevne dimenzije. Na posvet je bila vabljen tudi ugledna slovenska revija za vinarstvo in kulinariko VINO, s katero so gostinci SDGZ začeli plodno sodelovati ob priložnosti zadnje izvedbe Okusov Krasa. Urednici Barbi Močivnik in Andreja Saksida bosta prikazali revijo ter dejanske in možne stike med vinarji, gostinci in protagonisti enogastronomije na presečišču furlanskega in slovenskega prostora, pri čemer ima nedvomno izredno pomembno povezovalno vlogo projekt Okusi Krasa.

Gostinska sekcija SDGZ vabi na srečanje še posebno slovenske goriške obrate, da se udeležijo ponedeljkovega občnega zbora. Srečanje bo tudi priložnost za obisk in ogled nove lokande, ki dopolnjujejo ponudbo Devetakove gostilne, in za prijateljsko srečanje s kolegi s Trsta in iz Benečije. Za informacije je na voljo tel. 040-6724824.

TRŽIČ - Legambiente o amandmaju senatne komisije

»Dolgove onesnaževalcev bodo poravnali davkoplačevalci«

V brk Kyotskemu protokolu je senatna komisija za industrijo izglasovala amandma, s katerim senatorji rešujejo družbo Alcoa in hkrati pomagajo velikim industrijskim podjetjem, da se izognejo evropskim normam za znižanje stopnje zračnega onesnaževanja. Posledice odločitve senatne komisije bi po mnenju Edoarda Zanchinija iz zveze Legambiente lahko imele negativne posledice tudi na Trziškem. »Sklep senatorjev bo omogočil gradnjo novih termoelektrarn na premog, ki je med vsemi gorivi najbolj škodljiv za zdravje in okolje,« opozarja Zanchini in poudarja, da ravno v Trziču deluje termoelektrarna, v kateri v dveh proizvodnih enotah še vedno sežigajo premog, čeprav so že zdavnaj napovedali njegovo nadomestilo z metanom.

Amandma, ki ga je odobrila senatna komisija, zagotavlja prispevke za podjetja, ki bodo gradila nove industrijske objekte in ki bi na podlagi evropskih norm morala plačati povračilo za škodo zaradi proizvodnje novih količin ogljikovega dioksida. »Evropska unija je hotela, da bi industrijska podjetja poravnala škodo, ki jo povzročajo s proizvodnjo ogljikovega dioksida. Če bo amandma senatne komisije postal zakon, bodo dolgove industrijskih podjetij in drugih onesnaževalcev poravnali davkoplačevalci,« razlaga Zanchini.

Dimnik tržiške termoelektrarne ALTRAN

SOVODNJE Evroprojekti: zakaj, kdaj in kako

Kulturno društvo Sovodnje, ZSKD in SKGZ prirejajo predavanje o evroprojekti, ki bo v petek, 26. februarja, ob 20.30 v sovodnjem kulturnem domu. Predavanje nosi naslov Evroprojekti: zakaj, kdaj in kako, predaval pa bo Aljoša Sosol, izvedenec na tem področju, ki se s pripravo dokumentacije za evropske projekte ukvarja že dalj časa. Sosol bo obrazložil kaj so evropski projekti, kaj nudijo, kako se pripravijo, katero dokumentacijo je treba predstaviti. Skratka bo predstavnikom društvom prikazal, kako lahko pridejo do evropskega denarja. Zamišlja za organizacijo predavanja se je porodila znotraj odbora kulturnega društva Sovodnje, in sicer na sestanku, ki so ga društveni odborniki imeli decembra lani z goriškim predsednikom SKGZ Livom Semoličem in z goriško predsednico ZSKD Vesno Tomsic. Na srečanju bodo dobrodošli predstavniki vseh včlanjenih društev.

GORICA - V Kulturnem domu razstavlja Ivan Stojan Rutar

Zvest krajski stvarnosti Primorske

Pri likovnem ustvarjanju ga vodijo spomini, saj je že deset let skoraj popolnoma slep

Joško Vetrih in Ivan Stojan Rutar na odprtju razstave

BUMBACA

Po fotografski razstavi o kulturi in civilizaciji Majev, ki je bila na ogled decembra in januarja, je galerija goriškega Kulturnega doma svoje prostore namenila likovnemu prikazu. S svojimi platni se je predstavili Ivan Stojan Rutar, Goričan po rodu, ki živi in dela v Kopru. Uvodoma je spregovoril ravnatelj doma Igor Komel in poudaril, da je kulturna naveza med Gorico in Koprom vse močnejša, sicer pa so prve stike vzpostavili pred leti v okviru projekta 1001, ki je tesneje povezal kulturno in družbeno stvarnost med slovensko manjšino v Italiji in Unijo Italijanov v Istri.

Umetnika in njegovo delo je predstavil likovni kritik Joško Vetrih. V svoji kritični noti, ki je v dvojzlični obliki natisnjena tudi v priložnostni zbirki, je Vetrih poudaril, da je Stojan Rutar še zelo mlad kazal zanimanje za slikarstvo, a življenjske okoliščine so hotele, da je to nagnjenje udeležil šele po upokojitvi, leta 1994, ko je slikanje postalo zanj pravi smisel življenja. Od obdobja samoozobrazbe, v katerem so mu najbolj zanesljivo oporo predstavljali nekateri slikarji in učitelji likovne vzgoje v slovenskem Primorju, se zelo jasno kaže njegova zasidranost v posebnosti pokrajine, ki se razprostira od Soške doline preko Krasa do istrske obale. Privrženost vizualni dediščini Primorske, njeni krajski stvarnosti in njenemu zgodovinsko-kulturnemu izročilu, mu ni prepre-

čila, da bi se, skozi nenehno bogatenje in izpopolnjevanje lastnih izraznih sredstev, soočil z vrednotami novega in modernega, je o avtorju še povedal Vetrih. Če bi moral dati naslov tej razstavi, je nadaljeval Joško Vetrih, mislim, da bi bil lahko zelo primeren: Pejsaž, kot vizualni občutek in barvna priložnost. Vizualne izkušnje, ki jih je avtor nakopičil med opazovanjem krajskih koticov in arhitektonskih vedut večjih vasi na Krasu in v Soški dolini, kot tudi marin, ki si sledijo vzdolž obale od Izole, Pirana in Kopra do Novega Grada, pa uličic, mandračev, obrežij in solin, ki predstavljajo najbolj karakteristični in slikovit vidik, so z leti postale nekaj rezervoar »barvnih spominov«, v katerem še danes avtor črpa gradivo za svoje zelo barvite stvaritve. V teh »usedlinah« spomina, ki jih oblikujejo skrivnostne alhimije preteklosti in prežemajo rahli naboji lirizma, z lahkoto dojamemo veliko navezanost, ki jo avtor goji do krajske stvarnosti Primorske skupaj s svojim globokim razumevanjem za delo človeka, ki sčasoma spreminja podobo narave, je strogovni poseg zaključil Vetrih. Kulturnemu domu in vsem, ki so sodelovali pri pripravi razstave, se je na koncu zahvalil umetnik Stojan Rutar, posebno še ob dejstvu, da je dobil priložnost za razstavljanje v rodnem mestu. Na družabnosti, ki je sledila uradnemu delu predstavitve, smo izvedeli, da je zadnjih deset let slikar Rutar skoraj po-

polnoma slep. Sam nam je zaupal, da mu barve pripravi življenjska sopotnica, pri njihovem nanašanju na platno pa ga vodi lastna podzavest in spomini na krajino, ki jo je nekaj občudoval.

Razstava je odprta ob delavnikih od 10. do 13. ure ter od 16. do 18. ure. Oglede je možen tudi med prireditvami.

ŠTEVERJAN - Ob Dnevu slovenske kulture

Dvojna proslava

V četrtek večer o briških šegah, v soboto o pustnih običajih

Prihodnji teden bodo v Števerjanu proslavili Prešernov praznik z dvema kulturnima večeroma. V četrtek, 25. februarja, ob 20. uri bodo na sedežu kulturnega društva Briški grič na Bukovju predstavili knjigo Ivánov venec, briške šege in navade, ki je izšla v samozaložbi ob koncu lanskega leta. Avtorica Darinka Sirk je raziskala briške šege in navade ob različnih priložnostih in dogodkih, ki zaznamujejo človeško življenje. Avtorica v knjigi opisuje praznovanje raznih praznikov, od rojstva in poroke do smrti, dalje piše, kako so se ljudje zdravili in odpravljali boleznimi s po-

KARNIVAL - Pust v Sovodnjah

Za prihodnje leto obljublajo več novosti

Od pustnega časa smo se komaj poslovili, toda pri društvu Karnival se razmišljajo o novostih, ki bodo še dodatno obogatile prihodnjo pustno povorko. »Naslednje leto želimo še dodatno izboljšati petkov večer, ki je bil že letos zelo uspešen. Poleg tega bo po vsej verjetnosti nekaj novosti tudi za sobotni ples, še nekaterih izboljšav pa bo deležna tudi povorka,« pojasnjuje predsednik društva Karnival Luka Pisk in poudarja, da so k uspehu letošnjega tridnevnega pustovanja prispevali številni društveni člani, domačini, sile javnega reda in sploh vsi, ki so priskočili na pomoč organizatorjem.

»Pri urejanju prometa so nam pomagali občinski redarji iz Gorice s svojim poveljnikom Olivierom Avgustom in karabinjerji z maršalom Gabrielem Grecom na čelu. Za parkirišča je skrbela sovodnjska civilna zaščita, za kiosk na sredini trase sprevoda pa klub Osmica pri mačku. Seveda smo poleg že omenjenih hvaležni za pomoč tudi občinski upravi, občinskim uslužbencem in vsem ljubiteljem pusta, ki niso člani štirih društev, včlanjenih v Karnival, toda so nam vseeno pomagali pri izvedbi prireditve s prodajo listkov loterije in na razne druge načine. K uspehu praznika so seveda prispevali tudi Sovodnjenci, ki so tri noči bolj slabo spali, kljub temu pa se ni nihče pritoževal nad glasno zabavo,« poudarja Pisk in pravi, da so za organizacijo pustovanja prejeli veliko pohval. »S sprevodom in plesi so bili zadovoljni domala vsi obiskovalci, pohvalili so nas tudi člani Posoškega pusta in pustarji, ki so v Sovodnje prišli s skupinami ali vozovi. Pohvale nas seveda navdajajo z navdušenjem, da na tej poti še nadaljujemo,« zaključuje Luka Pisk.

Še danes praznik v Štmaru

V Štmaru bo še danes potekalo tradicionalno praznovanje sv. Valentina. Kioske bodo odprli ob 10. uri, ob 14.30 uri bo na vrsti slovesna maša, od 16. ure dalje pa bodo na račun prišli ljubitelji plesa. Igral bo kvintet Osminka. Na voljo bodo jedi na žaru, domači štruklji in pristna briška kapljica.

75-letnica zbora Rupa-Peč

Mešani pevski zbor Rupa-Peč praznuje 75-letnico ustanovitve, zato pa prireja koncert, ki bo potekal v sredo, 24. februarja, ob 20.30 v cerkvi sv. Marka v Rupi. Nastopila bosta otroški pevski zbor in mešani pevski zbor Rupa-Peč pod vodstvom Zulejke Devetak.

Spomin na Ljubko Šorli

Kulturni center Lojze Bratuž, Združenje cerkvenih pevskih zborov in Zveza slovenske katoliške prosvete prirejata večer z naslovom Pesnici Ljubki Šorli hvaležno v spomin v četrtek, 25. februarja, ob 20.30 v Kulturnem centru Lojze Bratuž v Gorici. Nastopili bodo recitatorji, ženska zasedba mešanega pevskega zbora Lojze Bratuž iz Gorice, mešani pevski zbor F.B. Sedej iz Števerjana in Aleksander Gadžijev iz SCGV Emil Komel; spregovoril bo Janez Povše.

Knjiga o Avgustu Sfligoju

V torek, 2. marca, ob 18.30 bo v Kulturnem domu v Gorici predstavitev knjige »La mia casa è la libertà. Avgust Sfligoj, una vita«, italijanski prevod knjige, ki jo je napisala Majda Sfligoj. Večer prirejata izdajateljica knjige, in sicer sklad Dorče Sarđoč in center Leopoldo Gasparini iz Gradišča. Knjiga, ki jo je Majda Sfligoj posvetila liku očeta Avgusta Sfligoja, predstavlja za italijanskega bralca novo priložnost, da se približa zgodovini slovenskega primorskega narodnega gibanja. Na predstavitvi bodo spregovorili avtorica knjige Majda Sfligoj, odvetnik Nereo Battello (avtor uvodne besedila), predsednik sklada Dorče Sarđoč Boris Peric in tajnik centra Gasparini Dario Mattiussi.

Poklon glasbeni romantiki

Program petega abonmajskega koncerta Kulturnega doma Nova Gorica, jutri ob 20.15 v veliki dvorani, je poklon dvema mojstrom romantičnega obdobja: Robertu Schumannu in Fredericu Chopinu. Zazvenela bodo dela: uvertura Herman in Doroteja in znamenita prva Simfonija v B-duru, znana tudi kot Pomladna Roberta Schumanna ter prvi Koncert za klavir in orkester v e-molu Frederica Chopina. Pod taktirko Loris Voltolinija bo nastopil Orkester slovenske filharmonije, kot solist pa se bo predstavil ameriški pianist mlajše generacije Adam Neiman. (tb)

Kako upravljati agriturizem

Na socialnem podjetju Ad formandum v Gorici se bo 1. marca začel tečaj upravljanje kmečkega turizma; namenjen je tako podjetnikom, ki že vodijo agrituristično dejavnost in bi radi svojo ponudbo izboljšali, kot tudi kmetovalcem, ki razmišljajo o uresničitvi agriturizma. Tečaj bo trajal 100 ur. Poleg zakonodaje bodo tečajniki spoznali osnove ekonomike in vodenja agriturističnega podjetja, marketink in psihološke vidike prodaje. Zanimati se lahko oglasijo na sedežu Ad formandum v KB Centru v Gorici (tel. 0481-81826 in go@adformandum.eu).

GORICA - Jutri v Feiglovi knjižnici

Po Mojci Pokraculji bodo otroci prisluhnili francoski pravljici

V ponedeljek, 8. februarja, so ob Dnevu slovenske kulture v Feiglovi knjižnici v Gorici priredili otroško urico. Tudi tokrat je potekala v okviru projekta Pravljice sveta, ki ga skupaj s knjižnico organizira Zveza slovenskih kulturnih društev. Kot smo že poročali, sloni projekt na zamišljenem potovanju od slovenske dežele do vseh krajev sveta. Zato so se do zdaj vrstile pripovedke iz slovenske ljudske zakladnice, takoj za tem pa so pripovedovali še pravljice v tujem jeziku.

Prejšnji ponedeljek so cicibani poslušali zgodbo Gospod in hruška, ki jo je zapisal Fran Milčinski. Prostovoljka civilne službe pri ZSKD Kristina Frandolič jo je iznajdljivo spremenila v rimo in jo prepričljivo zrecitala, zadnje verze je celo zapela in zaigrala na kitaro. Debora Comar je za njo spregovorila v furlanskem jeziku in s pomočjo telesnih gibov pripovedovala zgodbo o požrešnem volku in previdni lisici. Povedala je, da v nasprotju s slovensko pravljico, ta nima moralnega sporočila, enostavno gre za užitek ob poslušanju zgodbe, ki predstavlja dragoceni dar za vsakega otroka. Feiglova knjižnica je v duhu Prešernovega praznika podarila svojim mladim obiskovalcem knjigo otroških pesmi Vrane avtorja Ervina Fritza. Na jutrišnjem srečanju s Pravljicami sveta bo ob 18. uri Katerina Citter pripovedovala slovensko ljudsko pravljico Mojca Pokraculja, Antonella Di Capua pa francosko Le petit déjeuner d'Amélie.

Pravljično srečanje na Prešernov praznik

MEDNARODNE RAZSEŽNOSTI ZMAGE VIKTORJA JANUKOVIČA

Ukrajinske volitve nakazale razmejitve nove Jalte

BOJAN BREZIGAR

Od tistega decembrskega dne leta 2004, ko je na valu oranžne revolucije Viktor Juščenko zmagal na predsedniških volitvah v Ukrajini, je minilo komaj nekaj več kot pet let, vendar se človeku dozdeva, da je odlele minila že cela večnost.

Oranžna revolucija je bila zgodovinski izziv svojega časa. Volivcem sta se predstavila dva kandidata, Viktor Janukovič in Viktor Juščenko. Janukovič je bil uradni kandidat prejšnjega prosovjetskega predsednika Kučme, Juščenko pa se je volivcem predstavil z novim programom, ki je temeljil na integraciji Ukrajine v evropske povezave, v Evropsko unijo in v zvezo NATO. Volilna kampanja je bila zelo ostra in prišlo je celo do poskusa zastrupitve Juščenka z dioksinom. Na volitvah, ki so potekale v novembru, je zmagal Janukovič, vendar je vrhovno sodišče na valu ljudskega protesta, ki je po barvi, ki jo je Juščenko izbral za svojo volilno

kampanjo, prešel v zgodovino kot oranžna revolucija, zaradi očitnih sleparij volitve razveljavilo in odredilo njihovo ponovitev. 27. decembra je Juščenko z 8 odstotki prednosti slavil zmago in napovedal začetek nove dobe. Njegov tekmeč Janukovič se je sprva upiral, 31. decembra pa se je moral vdati, priznal je poraz in odstopil z mesta predsednika vlade. Juščenko je v pozdravnem nagovoru množici, ki se je kljub polarnemu mrazu zbrala v središču Kijeva, napovedal začetek velike demokracije.

Iz vsega tega ni bilo nič. Juščenko se je kaj kmalu zapletel v polemiko s predsednico vlade Julijo Timošenko, ukrajinsko »železno damo«, namesto velikih reform se je država znašla v krogu korupcije, slabega vladanja, neučinkovitosti, razpada gospodarskega sistema, nenehne gospodarske krize; ne samo po lastni krivdi, kajti Rusija, ki si je medtem že opomogla iz krize, ki jo je zajela po razpadu Sovjetske zveze, Juščenkov Ukrajini ni pomagala; nasprotno, načrtno jo je ovirala, začeniši z vpra-

šanjem dobave zemeljskega plina, ki jo je nekajkrat prekinila in tako pustila »na hladnem« tudi dobršen del Zahodne Evrope. Šlo je za jasno izkazovanje moči, za dokazovanje Juščenku, kdo dejansko vlada v tistem delu Evrope.

Sam Juščenko pa pri vladanju ni bil učinkovit. Svoj mandat je začel z enim samim velikim ciljem, približevanjem Ukrajine Evropski uniji in zvezi NATO, vendar se temu cilju sploh ni približal. Zanimarjal pa je stanje v državi, kjer je naraščala revščina; namesto da bi se loteval teh vprašanj, je Juščenko opozarjal, da je bila v času Sovjetske zveze revščina večja, da je bilo takrat v Ukrajini stanje slabše. Ampak lačnim ljudem ni mogoče dopovedovati, da je bilo nekoč slabše. Tako je njegova zvezda zatonila in na tokratnih volitvah je prejel pešičico glasov.

Njegove cilje je v volilni kampanji tokrat zastavila Julija Timošenko, zelo spretna političarka, ki si je kaj kmalu pridobila naziv »železna dama«. Timošenkova je proevropsko usmerjena,

vendar se je znala vedno pogovarjati tudi z Rusijo, tako da je celo ruski predsednik vlade Vladimir Putin dejal, da se je z njo mogoče pogovarjati. Sicer pa ima Timošenkova za seboj dolgo politično zgodovino. V času prosovjetskega predsednika Leonida Kučme je bila nekaj časa celo podpredsednica vlade, nakar so jo odstavili zaradi spora s samim Kučmo. Bila je obtožena poneverb in prekupčevanja s plinom, zaradi česar je bila tudi krajši čas v zaporu. V zaporu je bil tudi njen tedanji mož Aleksander.

Na volitvah leta 2004 je Timošenkova skočila na Juščenkov voz in postala je ena izmed velikih aktivistk oranžne revolucije. Njeno idilično razmerje z Juščenkom pa je bilo zelo kratko: kaj kmalu sta se sprla in to je seveda otežilo vladanje v Ukrajini: vse se je dogajalo v luči konflikta med predsednikom in premierko, ki je predsedniku stalno krčila maneverski prostor. Juščenko je počasi izginil tudi iz mednarodnega življenja in Ukrajino je utelešala Julija Timošenko, blondinka z unlačilno veliko kito na glavi, ki se, tako pravijo, nikamor ni premaknila brez osebne frizerke.

Naj tu dodam kratek osebni spomin. Timošenkovo sem srečal v Bruslju v času slovenskega predsedovanja Evropski uniji. Šlo je za rutinsko srečanje, preverjanje odnosov med Evropsko unijo in Ukrajino. Imel sem vtis nadvse ambiciozne, izredno hladne in preračunljive ženske, skoraj brezčustvene. Srečanja vrhunskih politikov so običajno prijateljska, vsaj navidezno pristrčna in (prav tako navidezno) zelo odkrita. Vedno vsebujejo tudi nekaj človeškega odnosa, nekaj nerutinske prijaznosti, ki iz politikov naredi ljudi, če lahko temu tako rečemo. Srečanje s Timošenkovo je bilo hladno, strogo birokratsko, in ukrajinska premierka se je obnašala vzvišeno, skoraj naduto. Prav nikogar ni očarala. Na njenem obrazu ni bilo najmanjšega znaka nasmeška, kaj šele prijaznosti. Pravzaprav je bila videti zelo režimska ...

Na tistem sestanku o njeni proevropski naravnosti ni bilo mogoče sklepati prav ničesar. Vedla se je, kot da bi ona naredila uslugo Evropski uniji in v tem je bila edinstvena. Za vse sestanke z vodstvom Eu je bilo namreč značilno zavzemanje za partnerstvo, saj je navsezadnje vselej šlo za denar, ki ga EU namenja partnerskim državam, neposredno ali v obliki raznih pogodb. Timošenkove pa to ni ganilo.

Vendar je treba v olajševalno okoliščino tudi povedati, da je Evropa po oranžni revoluciji dejansko zatajila. Juščenko je pričakoval, da bo v času svojega petletnega mandata prejela Ukrajina status kandidatke ali vsaj pridruženice. To se ni zgodilo. Po veliki širitvi leta 2004 se je Evropska unija nekako zaprla vase in za države, ki so trkale na njena vrata, ni imela veliko poslušala. Tako sta Ukrajina in Gruzija ostali nekako pred vrati (poleg seveda nekaterih držav Zahodnega Balkana, ampak tam so bili razlogi drugačni). Res je sicer, da je imela Ukrajina veliko problemov, od stopnje razvitosti do korupcije, prav tako pa je res, da tudi Evropska unija ni izpolnila pričakovanj. Njena politika je bila nedorečena, razhajanja med državami članicami so vplivala tudi na odnos do Ukrajine, še zlasti pa je bil širitveni šok leta 2004 tolikšen, da je Zahodni Evropi upadla volja do novih širitiv. »Nekoč se bo treba ustaviti,« je bilo geslo, ki ga je bilo večkrat slišati v Bruslju; tudi takratni predsednik Evropske komisije Romano Prodi ga je uporabil, očitno z namenom, da pomiri države članice: stare članice, ki v širitvi vidijo predvsem širitev, in nove članice, ki so v novih širitvah videle predvsem zmanjšanje prilivov v lastne blagajne.

In tako se je štiri leta Ukrajina ukvarjala sama s seboj, nekdanja koalicija, ki sta jo vodila Juščenko in Timo-

šenkova, je razpadla, oba liderja pa sta postala smrtna sovražnika. Prevladala je Timošenkova, ki si je na poziciji predsednice vlade utrdila oblast in se predstavila na letošnjih volitvah kot kandidatka za nasledstvo Juščenka. Vendar ji to ni uspelo; ni ji pomagala niti obljuba, da si bo prizadevala za izboljšanje odnosov z Rusijo; slednja samo potrjuje njeno politično spretnost in neskončno prilagodljivost. Zmagal je Janukovič, človek, ki je bil veseskozi zvest Moskvi (o njem pravijo, da je pripadal sovjetski tajni policiji KGB) in je volivcem ponudil alternativo: s politiko odprtosti do Zahoda se je stanje v Ukrajini poslabšalo, zavezništvo z Rusijo pa ji odpira nove perspektive. In zagotovo ni naključje, da je ruski predsednik Medvedjev že po prvem krogu volitev poslal v Kijev veleposlanika, na mesto, ki je bilo dalj časa izpraznjeno, kajti ruski predsednik v Ukrajino ni napolnil veleposlanika, dokler je bil predsednik Juščenko, kateremu je Moskva očitala izrazito protirusko politiko. In Janukovič ni zatajil: njegova prva odločitev, še preden je bil volilni rezultat uradno potrjen, je zadevala prav zvezo NATO: vanjo Ukrajina ne bi hitro vstopala, poleg tega pa bi lahko podaljšala pogodbo z Rusijo za uporabo oporišča ruske črnomoške vojne mornarice na polotoku Krimu. Glede prihodnjih vojaških zavezništev pa je Janukovič mnenja, da je za Ukrajino zanimiv predvsem ruski predlog o novi evropski varnostni strukturi.

Nobenega presenečenja torej ni, da je ruski predsednik Medvedjev Janukoviču čestital in mu želel uspešno delo, v Washingtonu pa so samo ugotovili, da so bile volitve redno izpeljane in s tem dali razumeti, da Timošenkova z morebitnimi pobudami za razveljavitev volitev ne more računati na podporo ZDA. Navsezadnje onstran luže nimajo nobenega razloga, da bi ji zaupali.

Drugi krog volitev v Ukrajini je potekal 7. februarja. Tri dni prej je minilo natanko 65 let od sporazuma na Jalti, kjer so se Churchill, Roosevelt in Stalin dogovorili o delitvi sveta po koncu druge svetovne vojne. ZDA in Sovjetska zveza sta prevzeli vso oblast v svetu, ki sta si ga razdelili na dva bloka; veslesili sta po mili volji upravljali vsaka svoj del sveta. Padec berlinskega zidu leta 1989 je dejansko izničil sporazum v Jalti; z razpadom Sovjetske zveze se je znašla Rusija v velikih gospodarskih in političnih težavah in dolgo je bilo videti, da ostajajo ZDA dejansko edina velesila. Rusija pa si je s Putinom močno opomogla, pa tudi gospodarski vzpon Kitajske je prispeval k vzpostavitvi novih ravnovesij. V Evropi je morala Rusija pristati na izgubo vzhodnoevropskih držav in treh pribaltskih držav, vendar se ni pripravljena odpovedati vplivu na Ukrajino in na Zakavkazje. Poleti 2008 je z dejansko zasedbo Južne Osetije in Abhazije pokazala zobe Gruziji, ki je sedaj ozemeljsko zelo okrnjena, sedaj pa ji je uspel velik podvig, volilna zmaga Janukoviča v Ukrajini. Lahko bi rekli, da so tu meje nove Jalte: kar je Zahod pridobil, si bo seveda ohranil, na nove države (in torej nove trge) pa očitno vsaj zaenkrat ne more računati.

Odprto ostaja vprašanje Zahodne Balkane. Rusija tu ne bo odnehala. Mislimo predvsem na Srbijo, ki se ne namerava vključiti v zvezo NATO (navsezadnje so jo v prejšnjem desetletju napadla Natova letala), zaenkrat pa se ogreva za Evropsko unijo, ampak v Bruslju za to ni velikega navdušenja oziroma se jim glede tega ne mudi. To pa je, z vidika Evropske unije in zahodnega zavezništva, velika napaka. Zgodovina se sicer ne ponavlja, vendar ni odveč, če se spomnimo, da je prva svetovna vojna, ki je bila izvor vseh tragedij dvajsetega stoletja na stari celini, izbruhnila prav tam, ker so prav na zahodnem Balkanu trčili veliki mednarodni interesi, ki so sprožili usodno iskro.

Učenci COŠ Stanko Gruden iz Šempolaja

Dom CŠOD Trilobit pri Jesenicah

Učenci četrtega in petega razreda osnovne šole iz Šempolaja smo v spremstvu učiteljic preživeli res lep teden v Šoli v naravi.

Šola

DOM TRILOBIT

Dom Trilobit leži na pobočju Karavank, na bregu manjšega jezercja, ob stari hidroelektrani Javorniški Rovt. Obdajajo ga gozdovi in gorski pašniki. V zimskem času je vsa okolica pobeljena s snegom. Iz doma se lahko odpravimo na sprehod v sosednje doline ali pa se povzpemo na bližje vrhove: Medji dol, Belščica, Golica, Stol, Ajdna. Po jezercu pa lahko zaveslamo v kanjih. Ob domu so igrišča za športno razgibavanje in plezalna stena.

V PRAVO SMER

DOM TRILOBIT

POD BELO ODEJO

IGRE IN ZABAVA

Najbolj zabavni so bli večeri. Učitelji so nam pripravljali vedno nova presenečenja. V večnamenskem prostoru doma smo se lahko naigrali skupaj z učenci osnovne šole Blanca iz občine Sevnica. Bili so zelo prijazni in simpatični. V četrtek zvečer se je dom spremenil v pravi disko-klub in vsi skupaj smo plesali skoraj do polnoči.

MALO SE MORAMO OHLADITI

HIŠNI RED

Vsak dan sta bila dežurna dva dečka in dve deklici: morali so pripraviti in pospraviti mize v jedilnici. Vsi smo komaj čakali, da bomo na vrsti in vse, kar so nam kuharji skuhalo, je bilo odlično.

Spali smo v dveh večjih sobah: v eni deklice v drugi pa dečki: Postelje smo si pospravljali sami. Izbrali smo si tudi vsak svoj znak, ga narisali in obesili na vrata: deklice smo bile Najlepše pingvinčke, fantje pa Ledeni krokodili.

KAJ NAS ŠE ČAKA?

VSI SKUPAJ VESELO

SMUČARSTVO

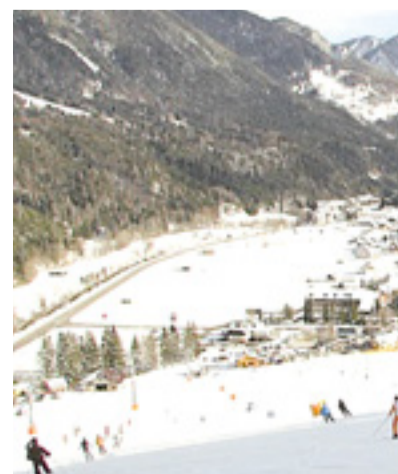
Smučali smo v dveh skupinah z učiteljicami. V tistem tednu smo imeli krasno vreme. Sploh smo se ustavili, ko je bil čas za malico.

OKOVJE MORAMO PRAVILNO

ČAS JE ZA MALICO

ČEZ DRN IN STRN

Učiteljske teme

ČANJE

Učiteljema Jožetom in Tomažem. Ves dan smo se spuščali po različnih progah, malo.

NASTAVITI

DEJAVNOSTI

Popoldne skoraj ni bilo časa za počitek: geologija Alp, učna pot skozi Zoisov park z rastlinstvom alpskega sveta, večerni pohodi z orientacijo po zvezdah. Spoznavali smo vodne živali, njihovo prehranjevanje in razmnoževanje. Ogledali smo si tretjo najstarejšo hidroelektrarno v Sloveniji: Javorniški Rovt. Izdelovali smo tudi majhne trilobite iz mavca.

TRILOBITI: VEČJI IN MANJŠI

KDO SE SKRIVA ZA TRILOBITOM?

ŠOLA V NARAVI

Pedagoški vodja doma gospod Matej Božič je za nas pripravil zanimiv program. Vsak dan smo se odpeljali na smučanje v Kranjsko Goro. Popoldne pa smo imeli različne dejavnosti z učitelji Matejem, Tomažem, Rokom, Ireno.

SE LAHKO MALO USTAVIMO?

NAJLEPŠI TRENUTKI

Med telovadbo je učitelj vrtil vrvico. Mi smo skakali visoko v zrak in se smejali. (Eva)

Učitelj Jože je bil z nami vsak dan na smučanju v Kranjski Gori. Bil je zelo simpatičen, ves čas se je šalil. Večkrat je iz žepa potegnil tri pisane kroglice in jih metal v zrak kot pravi žongler. (Soraya)

Učitelj Tomaž nam je razkazal fosile. Trilobiti ali trókrparji so živeli v morju pred približno 300 milijoni let. Bili so nekoliko podobni današnjim sipam in jih je bilo več vrst: od zelo majhnih 0,5 mm, do večjih: lahko so dosegli tudi skoraj en meter. Dom je dobil ime po trilobitih, ker so veliko njihovih fosilov našli v bližnji okolici. (Matija)

Najlepše je bilo, ko smo z učiteljico Ireno v laboratoriju vliвали obeske iz mavca. Najprej smo si pripravili mavce in ga zlili v kalup, nato smo počakali, da se posuši. Izdelali smo školjke, polže in trilobite. Zvečer smo jih še pobarvali. (Shari)

Med sprehodom po gozdu smo pri izviru pokusili vodo. Bila je čista in zelo mrzla. (Helena)

Jezero je bilo prozorno in v njem so se odsevale zasnežene smreke. Na robu je bilo zmrznjeno. Učitelj Tomaž nam je dovolil, da smo se malo podrsali po ledu, kjer je bila skorja debelejša. (Gaja)

Učitelj Matej nam je govoril o ribištvu. Povedal je, da v jezeru ob domu lovijo postrvi, a jih potem spet izpustijo. Pokazal nam je različne ribiške muhe in razložil nam je, kako se jih izdelata: eno je tudi naredil za nas. (Sofia)

Na večer pred odhodom smo plesali v disko klubu. Deklice smo se "naštimali" in potem smo šle. Tam je bil tudi neki fant, ki je bil všeč vsem nam: bil je malo starejši od nas. (Karol)

Ko sem se igral v snegu, sem zgradil tunele in cestice po katerih sem spuščal snežne kepe. (Raffaele)

Odpeljali smo se s sedežnico iz Dolenčevega ruta, ko smo prišli na vrh, smo se na vso moč spustili v dolino. (Marko)

Najlepše je bilo, ko smo se z avtobusom peljali na smučiče. Tam smo smučali štiri ure in se nismo naveličali. (Ivan)

Najlepših trenutkov je bilo zelo dosti in vsi so mi bili zelo všeč. Vsak dan se je zgodilo kaj lepega in ves čas sem se zelo zabavala. (Mara)

Bil je zadnji dan. Bila sem razburjena in trudna, ker smo prejšnji večer plesali v disko. Po kosilu smo končno šli domov. (Ivana)

Jaz nisem mogel smučati, ker sem si zlomil ključnico, zato sem hodil z učiteljico na sprehode po snegu. Najlepši trenutki so bili, ko sem na zasneženem travniku risal risbe v sneg, ki se je bleščal v soncu. Tisti večer ko je bil ples, sem plesal, tudi če sem imel zlomljeno ključnico. (Ruben)

Kemična analiza tal uporabniku omogoča, da se odloči za gospodarno gnojenje, s tem pa vpliva na višino pridelka, torej na ekonomsko donosno pridelavo, posredno pa tudi varuje okolje, saj s pravilnim odmerjanjem gnojil preprečuje onesnaževanje zemlje, zraka in vode.

OPRAVILO, KI JE ZA DOBER PRIDELEK VSE POMEMBNEJŠE

Pomen kemične analize tal

SVETOVALNA SLUŽBA KMEČKE ZVEZE

Tla so eden najpomembnejših naravnih virov, ki žal zelo počasi nastaja, lahko pa se zelo hitro uniči. Najpomembnejša vloga tal je oskrbovanje rastlin z vodo, zrakom in hranilnimi snovmi, kar rastlinam omogoča tvorbo organskih snovi s fotosintezo. To pomeni, da tla zagotavljajo rastlinam razmere za nemoteno rast.

Ker so rastline poglaviti vir hrane za živali in človeka, so tla nujna za obstanek človeštva. Zato jih je treba skrbno varovati in z gnojenjem povečevati njihovo rodovitnost. Da bi pravilno gnojili kmetijske kulture, moramo poznati fizikalne in kemične lastnosti tal. S kemično kontrolo tal spoznavamo, da je analiza tal v resnici

nujna za sodobno kmetovanje. Za izdelavo kemične analize se uporabljajo vzorci tal s terena, na katerem nameravamo pridelovati. Natančnost analize je odvisna od jemanja vzorca tal. Vzorci, katerih teža naj bo približno enaka, se jemljejo na različnih globinah, odvisno od rastlin, za katere opravljamo kemično analizo.

Sčedajsko Kmečko zvezo na sejem »Projekt ogenj«

Kmečka zveza iz Čedadu prireja v soboto 27. februarja izlet v Verono na ogled sejma »Projekt ogenj – Progetto fuoco«.

Sejem je namenjen prikazu najsodobnejših dosežkov iz področja opreme za ogrevanje (peči, termodimniki, vzdane kuhinje ipd.) ter tehnologije za ogrevanje z biomasami (sekanci, pellet, kurilna drva ipd.)

Izlet bo potekal po sledečem programu:

- 6:30 – Odhod iz Špetra
- 6:45 – Čedad (pred bivšo železniško postajo)
- 10:00 – Prihod v Verono in ogled sejma »Projekt ogenj«
- 16:00 – Odhod iz Verone
- 18:00 – Večerja na kmečkem turizmu v Castelfranco Veneto
- 22:00 – Povratek v Špetra

Cena izleta, ki vključuje stroške za avtobus, večerjo in vstopnino na sejem, je 35€. Za vpis in dodatne informacije zainteresirani lahko kličejo vsak dan od 8.30 do 12. ure na Kmečko zvezo v Čedadu na tel. številko 0432 703119.

Vabilo na prikaz rezi oljk

Svetovalna služba Kmečke zveze obvešča člane, da prireja ustanova Ersa dne 24. februarja v Miljah na kmetijskem posestvu Scheriani Fabiana – Darsella S. Bartolomeo, 20 – srečanje o oljki s sledečim programom: oljkarstvo v naši deželi (ob 9.30) ter praktični prikaz rezi oljčnih dreves (ob 11. uri). Predavala bosta področna strokovnjaka Ennio Scorbolo, strokovnjak Erse ter agronom Paolo Parmeggiani.

Podobna srečanja bodo tudi na sledečih sedežih:

- 27. februarja ob 9. uri – Koprivno - Capriva del Friuli, v občinski dvorani in Vili Russiz
- 3. marca ob 9.00 uri – Čedad, kmetijski zavod Itas, ulica Istituto Tecnico Agrario, 42

Če pripravljamo večletni nasad, se jemljejo vzorci z dveh ali treh globin, 0-30cm, 30-60cm in 60-90cm, za poljščine in vrtnine z globine 30cm, za travnike in pašnike pa jemljemo vzorce z globine 10cm. Vzorci se jemljejo s sondo ali lopato za prekopavanje. Velikost parcele, s katere se jemljejo vzorci, je odvisna od njene enotnosti, povprečno pa naj ne presega 1 hektar. Če je parcela sestavljena iz kemično nehomogenih tal, se za vsak homogen del parcele pripravi posamezen povprečen vzorec na način, ki ga navajamo v nadaljevanju. Najugodnejši čas za jemanje vzorcev je tedaj, ko so tla prosta, tj. po žetvi pa do priprave tal za naslednji posevek, vsekakor pa pred naslednjim gnojenjem. Vsak povprečni vzorec je sestavljen iz večjega števila, najpogosteje iz 20-25 posameznih vzorcev, enakomerno vzeti po celotni površini parcele, s katere jemljemo povprečni vzorec. Zbrane vzorce dobro premešamo, potem pa vzamemo četrtino vzorca, približno dva kilograma prsti, ga damo v vrečko, označimo s potrebnimi podatki in pošljemo v analizo. Med podatki moramo navesti tudi namembnost analize. S kemično analizo lahko dobimo celo vrsto podatkov, od kislosti tal, vsebnosti makro- in mikrohranil, vsebnosti organske snovi v tleh, skupnega CaCO₃ idr. Osnovni parametri, ki jih dobimo s kemično analizo tal, z njihovo pomočjo pa se izdela priporočilo za gnojenje, so:

- kislost tal (pH), pomembna lastnost, ker vpliva na življenjske funkcije rastlin in mikro-organizmov, prav tako pa tudi na celo vrsto fizikalno-kemičnih procesov v tleh;
- vsebnost topnega (rastlini dostopnega),

fiziološko aktivnega fosforja in kalija, izraženega mg/1kg tal. Fosfor in kalij sta poleg dušika najpomembnejša biogena elementa;

- vsebnost magnezija, ki je naših tleh nemalokrat prisoten v prenizkih količinah in je tudi zelo pomemben biogen element;
- vsebnost mikroelementov (železo, cink, baker, bor), ki imajo nenadomestljivo vlogo za pravilno rast kmetijskih kultur;
- vsebnost humusa v tleh v odstotkih, humus pa se vzdržuje s poglavitnim oskrbovalcem, dušikom. Seveda pa je treba upoštevati, da se sprošča dušik iz humusa počasi, kako pa bo potekala mineralizacija, je odvisno od vrste humusa, mikrobiološke dejavnosti in vrste drugih pogojev.

NALOGE KEMIČNE ANALIZE TAL SO:

- določiti raven hranil, ki so na voljo ali ki jih je treba vnesti v tla;
- predvideti povečanje pridelkov in pridobitnost gnojenja;
- preračunati vnos gnojil za predvideno kmetijsko kulturo;
- presoditi, koliko so rastline oskrbljene s posameznim hranilnim elementom, ter narediti načrt dodajanja.

Iz vsega povedanega izhaja, da kemična analiza uporabniku omogoča, da se odloči za gospodarno gnojenje, s tem pa vpliva na višino pridelka, torej na ekonomsko donosno pridelavo, posredno pa tudi varuje okolje, saj s pravilnim odmerjanjem gnojil preprečuje onesnaževanje zemlje, zraka in vode.

STROKOVNI NASVETI

Priprava zemljišča za nov vinograd

Če imamo namen pomladi saditi nove trte, je sedaj čas, da uredimo zemljišče za nov vinograd.

Najprej moramo izbrati čim bolj sončno lego, upoštevati moramo mikroklimo, tla in nagnjenost zemljišča. V primeru pobočja izberemo sončno in južno stran. Upoštevati moramo tudi, da bomo v vinograd z lahkoto prišli s stroji, urediti moramo poti in olajšati dostop. Nato zemljišče počistimo, odstranimo morebitno grmovje in kamenje.

Če je zemljišče prej gostilo star vinograd, so lahko na starih koreninah prisotni virusi, nematode ali drugi prenašalci bolezni. Za tako zemljišče je najbolje, da nekaj let počiva. Če je zemljišče nagnjeno, ga moramo najprej zravnavati ali na bolj nagnjenih mestih urediti terase. Paziti moramo, da ne delamo večjih premikov, da ne bi prišla na površje zemlja iz globine, ki ji pravimo mrtvica. Najbolje je, da najprej umaknemo zgornji del rodovitne prsti in po končanem premiku vrnemo prst na svoje mesto.

Pred rigolanjem ali globokim oranjem založno gnojimo. Vedno je pred tem priporočljiva analiza tal. Tla bodo namreč gostovala trte vrsto let, zato je zelo važno, da pred sajenjem spoznamo stanje naše zemlje, da jo lahko izboljšamo. Pozneje ukrepati je pač veliko težje. Na hektar površine vzamemo 10-

15 vzorcev tal. Vzorce za analizo tal odvajamo čim več časa po zadnjem gnojenju. Iz rezultatov analize izberemo veliko informacij, ki jih najbolje razberemo količino gnojil za založno gnojenje. Pri trti je zelo važno tudi razmerje med kalcijem, magnezijem in kalijem. To je važno predvsem na kraški planoti, kjer je kalcija včasih preveč in ovira normalno asimilacijo ostalih elementov. Založno gnojimo s fosforjem, kalijem in organsko snovjo. Če analize nimamo, zelo okvirno gnojimo s 200 do 300 kg/ha čistega fosforja in 400 do 800 kg/ha čistega kalija. Pri nas gnojimo tudi s 50 do 200 kg/ha čistega magnezija in z borom. Po možnosti pogojimo tudi s 500 do 600 stotov/ha zrelega hlevskega gnoja.

Po založnem gnojenju sledi rigolanje. To je zelo pomembno opravilo, ki ima učinek na trte več let. Globina rigolanja je odvisna od vrste tal, podnebja in nagiba zemljišča. Dobro je, da rigolamo kakih 80 cm globoko. V naših krajih so tla v veliko krajih bogata s kamenjem. Lahko tudi bolj površno orjemo in rahljamo. Na ta način obračamo le površinsko plast zemlje, globljo, mrtvico, pa jo le rahljamo.

Pred sajenjem zemljo po potrebi še rahljamo, postavimo količke, odločimo vrste in pripravimo sa-

dilne jame. Najbolje je, da vrste v naših krajih potekajo v smeri sever-jug, da imajo trte čim več sonca. Če pa to ni mogoče in smo primorani saditi vrste v smeri vzhod-zahod, naj bodo medvrstne razdalje nekoliko večje zaradi boljše osvetlitve. Če pa je teren precej izpostavljen burji, vrste usmerimo v smer burje. V tej fazi moramo imeti že jasno idejo, kakšno vzgojno obliko in sadilno razdaljo bomo izbrali. Pomisliti moramo, da čim višje je število trt na hektar, večja je kompetitivnost za vodo in hranilne snovi, korenine se v zemlji bolj razširijo, listja je manj, tudi akumulacija sladkorjev v jagodah je večja, skratka, višja je kakovost. Gostota sajenja pa je odvisna tudi od drugih dejavnikov, kot na primer od vina, ki si ga želimo, od podnebja, tal, podlage, sorte, mehanizacije. Zelo važno je tudi, da izberemo primerno podlago.

Nato pripravimo sadilne jame. Koreninam lahko porežemo konice, odstranimo tudi slabe in suhe korenine. Zemlja naj ne bo presuha. V tem primeru sadike pomočimo v vodo za kake pol ure, takoj po sajenju pa sadike še nekoliko zalijemo. Cepilna točka naj bo vsaj 5 cm nad zemljo. V sadilne jame nanesimo nekaj gnojil. Pri sajenju pazimo, da korenine ne pridejo direktno v stik z gnojili. Pred sa-

jenjem postavimo tudi kole iz žice. Lahko postavimo tudi takoj potem, a vendar preden trta požene, da ne bi ranili poganjkov.

Koli so lahko iz lesa, cementa, jekla ali drugih kovin. Leseni koli so razmeroma lahki, trajajo pa manj časa. Da jim podaljšamo trajnost, kole olupimo in konice potopimo v 5 - 8 odstotno raztopino bakrovega sulfata. Tako pustimo 6 - 7 dni, nakar jih dobro posušimo. Koli iz cementa so pa veliko bolj trajni, imajo dobro ceno, so pa precej bolj težki. Novejši so kovinski koli. Obstajajo tudi plastični koli. Kole vstavimo v zemljo kakih 80 cm. Koli na koncu vrst naj bodo močnejši in diagonalno nagnjeni proti zunanosti. V vrsti jih postavimo v razdaljo 4 do 6 m, odvisno od vzgojne oblike.

Ob vsaki trti postavimo tudi trs, ki služi rastlini kot opora v naslednjih letih, dokler se steblo ne opomore. V zadnjih časih se uporablja tudi železno oporo, ki je veliko bolj trajna. Prav tako lahko izbiramo med različnimi žicami, ki so lahko iz pocinkanega železa, take, ki vsebujejo tudi aluminij in pa žice iz nerjavečega jekla. Slednje so bolj trajne, se zelo malo nategujejo, a so tudi dražje. V prodaji dobimo tudi plastične žice.

Magda Šturman

Na slikah:
Pod naslovom; Koroški Slovenci so
vprašanje dvojezičnih napisov izpostavili
že leta 2006 v Evropskem parlamentu
Spodaj: palača Sveta Evrope v
Strasbourgju
Desno: Boris Cilevičs

POROČEVALEC BORIS CILEVIČS JE OBISKAL TUDI KOROŠKO

Vprašanje dvojezičnih napisov v ospredju osnutka dokumenta parlamentarcev Sveta Evrope

BOJAN BREZIGAR

Pred kratkim, natanko 20. januarja letos, je parlamentarna skupščina Sveta Evrope objavila obširno poročilo o zaščiti manjšin v Evropi. Pripravil ga je latvijski socialistični poslanec Boris Cilevičs, znan dolgoletni zagovornik manjšinskih pravic (sam pripada ruski manjšini v Latviji) v svoji državi in drugod po Evropi ter nosilec spletne informacijske mreže Minelres, ki tedensko objavlja informacije o manjšinah v Evropi.

Poročilo vsebuje tudi obširno oceno stanja manjšin v Avstriji, čemur namenja celih 14 odstavkov. Cilevičs je namreč med pripravami obiskal tudi Koroško in Avstrijo, kjer se je seznanil z vprašanji manjšin na splošno specifično s problemi slovenske manjšine. Med dvodnevni obiskom, 9. in 10. junija 2008, je prvi dan obiskal Koroško, kjer se je najprej sešel s predstavnikoma socialistične stranke Petrom Kaiserjem in Ano Blatnik, nato se je pogovarjal s predstavnikoma slovenske manjšine (srečanja so se udeležili Marjan Pipp, Marjan Sturm, Joža Habernik, Janko Kulmesh in Anton Rosenzopf-Jank), predstavniki deželne vlade pa predstavnika Sveta Evrope niso hoteli sprejeti. Naslednjega dne pa je Cilevičs na Dunaju, poleg predstavnikov češke, slovaške in hrvaške manjšine srečal podpredsednico ustavnega sodišča Brigitte Bierlein, varuhinjo pravic Terezijo Stojšits, vodjo ustavne službe pri uradu zveznega kanclerja Georga Lienbacherja, odgovorno za manjšine pri uradu zveznega kanclerja Christo Achleitner ter ugledna pravnik Dietra Kolonovitsa in Hannesa Tretterja. Ta srečanja so bila osnova za poročilo, ki ga je sprejel odbor za pravne zadeve in člove-

kove pravice ter ga bodo sedaj predali v obravnavo plenarnemu zasedanju parlamentarne skupščine Sveta Evrope. Članica odbora za pravne zadeve in človekove pravice je tudi slovenska poslanka Darja Lavtižar Bebler, ki pa se zasedanja, na katerem so sprejeli to poročilo, ni udeležila.

Avstrija preganja diskriminacijo

Del poročila, ki zadeva Avstrijo, se začena z ugotovitvijo, da je okvirna zakonodaja v zvezi z zaščito manjšin v Avstriji dobro razvita ter da je Avstrija sprejela predvsem ukrepe za boj proti diskriminaciji, tako na zvezni ravni kot na ravni posameznih zveznih dežel. Avstrija preganja diskriminacijo, tudi glede na etnično pripadnost; država je tudi sprejela vrsto ukrepov v zvezi z integracijo priseljencev in z utrjevanjem medkulturnega dialoga v družbi. Sprejeti so bili tudi ukrepi za ohranjanje kulturne dediščine slovenske manjšine na Štajerskem ter za izboljšanje sistema dvojezičnega pouka na Koroškem in na Gradiščanskem. Nova zakonodaja o avstrijski radiotelevizijski hiši ORF daje večje možnosti za sporede v jezikih manjšin ter omogoča tudi kakovostne čezmejne projekte. Vse to je zapisano tudi v poročilu, ki ga je posvetovalni odbor Sveta Evrope objavil v zvezi z izvajanjem Okvirne konvencije za zaščito narodnih manjšin v Avstriji. Vendar to poročilo vsebuje tudi opozorilo, da je izvajanje manjšinske zakonodaje v Avstriji pomanjkljivo tako na zvezni kot tudi na krajevni ravni, še zlasti glede na rabo jezika manjšin v odnosu z oblastmi in na dvojezične napise.

Kaj je ugotovil Boris Cilevičs

Latvijski poslanec med svoje ugotovitve na prvo mesto postavlja dejstvo, da ga na Koroškem, kamor se je podal predvsem z namenom, da ugotovi, kakšno je stanje glede postavljanja dvojezičnih napisov, kljub večkratni zahtevi ni hotel sprejeti noben uradni predstavnik koroške deželne vlade. Pri tem opozarja, da je bilo prav vprašanje dvojezičnih napisov postavljeno kot problematična točka poročila posvetovalnega odbora Sveta Evrope za izvajanje Okvirne konvencije za zaščito narodnih manjšin in poročila visokega komi-

sarja Sveta Evrope za človekove pravice o Avstriji.

To vprašanje je postalo pereče z objavo razsodbe ustavnega sodišča z dne 13. decembra 2001, ki so jo potrdile tudi kasnejše razsodbe tega sodišča. V njih je zapisano, da ima slovenska manjšina pravico do dvojezičnih napisov v krajih, kjer šteje najmanj 10 odstotkov prebivalcev. »Pred kratkim preminuli koroški deželni glavar je kritiziral to razsodbo in tako odločitev ustavnega sodišča z dne 13. decembra 2001 ni bila izvršena,« je v svojem poročilu napisal Cilevičs.

Cilevičs je to vprašanje sprožil na srečanju s predstavnico ustavnega sodišča na Dunaju. Na neizvajanje teh razsodb so predstavniki Sveta Evrope že večkrat opozorili, nazadnje je to storil odbor ministrov Sveta Evrope 11. junija 2008. »Kljub temu so moji sogovorniki na uradu zveznega kanclerja trdili, da je bila vsaka posamezna razsodba tudi izvedena,« je zapisal latvijski poslanec v svojem poročilu.

Tu vsebuje poročilo nujno pojasnilo, da zadevajo razsodbe ustavnega sodišča posamezne primere, ki pa jih je mogoče posplošiti na celotno območje, na katerem živi manjšina. Tega pa avstrijske oblasti niso naredile. To pa po oceni Cilevičsa kaže na dejstvo, da ne gre za razpravo o problemu samem, ampak o tem, v koliko krajih naj bi namestili dvojezične napise; po oceni slovenske manjšine bi jih morali namestiti v najmanj 200 krajih.

Med politiko in pravno državo

Po mnenju latvijskega poslanca zadeva neizvajanje razsodb ustavnega sodišča s strani koroških oblasti samo bistvo pravne države, vendar so ga številni sogovorniki opozorili, da je vprašanje tudi politično, tesno povezano z osebnostjo preminulega koroškega deželnega glavarja. Kar nekaj politikov se je ukvarjalo s tem vprašanjem, vendar so vselej ugotovili, da ni politične volje, da se to vprašanje tudi reši enkrat za vselej.

To seveda kaže tudi na težave, ki lahko nastanejo v zvezni strukturi, v kateri je delitev pristojnosti zelo kompleksna in kjer država dolga leta ne more premostiti blokade, ki obstaja na deželni ravni.

Tu Cilevičs v celoti navaja odstavek, ki ga je v zvezi s tem vprašanjem v dokument o izvajanju Okvirne konvencije za zaščito narodnih manjšin sprejel svet ministrov Sveta Evrope: »Določilo ustavnega sodišča z dne 13. decembra 2001 o dvojezičnih krajevnih napisih bo treba še izvajati. Nerešeno vprašanje dvojezičnih napisov na Koroškem ustvarja ozračje, ki ne vodi h harmoničnim odnosom in ki lahko ogroža dejansko uveljavljanje drugih pravic pripadnikov narodnih manjšin. Na Koroškem in na Gradiščanskem še vedno obstajajo ovire za celovito izvajanje zakonodaje o rabi jezikov manjšin v odnosu z oblastmi.«

Avstrija naj izpolni mednarodne obveze

V tem kontekstu je potrebno poudariti, da je Avstrija že leta 1998 pristopila k Okvirni konvenciji za zaščito

narodnih manjšin (in tudi k Evropski listini o regionalnih ali manjšinskih jezikih). To pomeni, da bi morala v dobri veri izvajati določila te konvencije, v duhu razumevanja in strpnosti ter v skladu z načeli dobrega sosedstva, prijateljskih odnosov in sodelovanja med državami, kot to določa 2. člen konvencije. Zato je treba to vprašanje rešiti čimprej, v korist vseh, ki jih zadeva. Nekateri sogovorniki so ocenili, da bi bilo to možno s posebnim zakonom, ki bi določal, kje in kako bodo nameščene dvojezične table.

Kljub navedenim težavam na Koroškem so številni sogovorniki, tako kot tudi sam Odbor ministrov Sveta Evrope, tudi pozvali k ustreznemu razvoju enovitega sistema dvojezičnega šolstva na Koroškem in na Gradiščanskem, kjer se, kot je bilo povedano, k dvojezičnemu pouku prijavlja čedalje večje število otrok. »To tudi jasno kaže na dejstvo, da je mogoče v isti regiji poleg težav najti tudi primere dobre prakse,« zaključuje Cilevičs svoje poglavje o stanju v Avstriji.

V poročilu tudi slovaški zakon o jeziku

Sicer pa se Cilevičs v svojem poročilu dotika tudi številnih drugih vprašanj. Med temi je treba še zlasti omeniti slovaški zakon o jeziku, ki ga je slovaški parlament sprejel lansko leto in je začel veljati 1. septembra 2009. Namen tega zakona – pravzaprav gre za amandma k obstoječi zakonodaji – naj bi bil krepitev slovaškega jezika, vendar nekatera določila, še zlasti določila glede sankcij, zelo skrbijo pripadnike manjšin, predvsem madžarske manjšine. Visoki komisar OVSE za človekove pravice je ugotovil, da zakon načeloma ne krši človekovih pravic, njegovo neprimerno izvajanje pa bi lahko bilo kočljivo; zato je slovaške oblasti pozval, naj zakon previsno izvajajo, da ne bi prišlo do kršitve mednarodnih načel o človekovih pravicah. Pomembno pa je, da je visoki komisar OVSE v istem dokumentu opozoril na pomanjkanje celovite zakonodaje o pravicah manjšin na Slovaškem in je dejal, da bi moral biti novi zakon o slovaškem jeziku primerna iztočnica za sprejem celovite manjšinske zakonodaje v tej državi. Cilevičs pa v zvezi s tem še opozarja, da so slovaške oblasti dolžne izpolnjevati mednarodne obveze, ki so jih sprejele z ratifikacijo mednarodnih dokumentov, ne glede na vprašanje, kakšna koalicija vlada državi.

Slovenski kulturni klub: literarni, likovni in fotografski natečaj za mlade

Pod okriljem Slovenske prosvete iz Trsta že več kot pol stoletja deluje mladinska organizacija Slovenski kulturni klub, ki združuje višješolce in ima – kot pove že samo ime – cilj širitev zanimanja

uspešno razstavlja ali objavlja svoja literarna dela.

Ker je pojem »mladi« precej neopredeljen, je Skk, skupaj s starejšim »bratom« MOSPom, v katerega se klubovci

vklučijo, ko zapustijo višjo šolo, določil kot mejo 25. leto starosti. Oblika in tema izdelkov sta svobodna, vendar organizatorji ponujajo kot sugestijo verz ali stavek iz del umetnika, ki se ga tisto leto posebej spominjamo zaradi kake okrogle obletnice. Letos je to Ciril Kosmač (ob 100-letnici rojstva), izbrani stavek pa se glasi »Zvok trobente plava skozi gozd. Kakor vzdih. Kakor stok.« Prispeljki morajo biti opremljeni s psevdonimom, podatki pa priloženi v zapečateni kuverti in izročeni ali poslani na naslov »Skk-MOSP –Natečaj – ul. Donizetti, 3 - 34133, Trst, do ponedeljka, 15. marca. Prispeljke bodo ocenile posebne komisije. Trije prvo-uvrščeni bodo prejeli denarno nagrado, medtem ko bodo ostali nagrajenci dobili darilne in knjižne nagrade. Vsa boljša dela bodo objavljena v Rasti, mladinski prilogi Mladike. Razstava, recital del in nagrajevanje mladih umetnikov pa bo konec marca v Peterlinovi dvorani, ul. Donizetti,3.

na kulturo in spodbujanje ustvarjalnosti med mladimi. Ena od tradicionalnih pobud SKK-ja je tudi vsakoletni literarni, likovni in fotografski natečaj, ki ga za mlade razpisuje ob dnevu slovenske kulture. Ta pomembna pobuda vzpodbuja umetniško ustvarjalnost pri mladih in jim daje možnost, da se pomerijo med seboj in sami sebi dokažejo, da so sposobni nadaljevati svojo ustvarjalno pot. Tega se zavedajo tudi profesorji tako na Tržaškem kot na Goriškem in večkrat spodbujajo svoje učence, naj pripravijo kaj za natečaj. Marsikateri nagrajenec iz dolge zgodovine natečaja (npr. Matejka Grgič, David Bandelj, Štefan Turk, Rado Jagodic) se je pozneje res odločil, da izpopolni svoj talent, in zdaj

MePZ »Rupa-Peč«: 75-let zvestobe slovenski zborovski tradiciji

V MePZ "Rupa-Peč" pojejo vaščani Rupe, Peči ter prijatelji iz raznih slovenskih vasi goriške pokrajine; združuje jih veselje do petja in ljubezen do slovenskih tradicij.

Ustanovitelj Mešanega pevskega zbora "Rupa-Peč" je domačin Janez Pavletič, ki je od leta 1934 vodil cerkveno petje v domači cerkvi. Po 2. svetovni vojni je vodstvo zbora prevzel Janezov mlajši brat Niko Pavletič. Takrat se je zbor številčno okreplil in vključil v svoj repertoar tudi narodne pesmi. Sodeloval je pri vseh vaških cerkvenih obredih in kulturnih prireditvah. Kljub novonastali meji med Italijo in Jugoslavijo, ki je razdelila vsestransko povezan teritorij, je zbor ves čas ohranjal in gojil stike s sosednjim Mirnom.

Od leta 1962 vse do leta 2006 je pevovodja zbora bil Zdravko Klanjšček. Le

za krajše obdobje ga je zamenjal prof. Dimitri Rejc.

Zbor je v zadnjih desetletjih obogatil pevsko zakladnico s skladbami slovenskih in tujih avtorjev ter sklenil tesnejše stike z zbori Primorske, Dolenjske in Furlanije.

Zbor redno nastopa na revijah Cecilijanka, Primorska poje, Sovodenjska poje, na vsakoletnem božičnem koncertu v goriški stolnici in na raznih prireditvah, od katerih je večkrat tudi sam organizator.

Zbor je opravil tudi veliko število gostovanj, med temi sta omembe vredna koncerta pri slovenskih rojakih v Berlinu leta 1998 ter sprejem pri papežu v Rimu leta 2001. Papež Janez Pavel II je zbor pozdravil v slovenskem jeziku in se mu prisrčno zahvalil za zapeto pesem. To je bil pomemben trenutek za slovenski zbor, saj je bilo to potrditev dolgoletnega truda za

skupno dobro, ki se odraža tudi preko lepega ubranega petja.

V septembru 2006 je vodstvo zbora prevzela prof.a Zulejka Devetak, ki je skupini podarila mnogo mlade in sveže energije.

V okviru Prosvetnega društva "Rupa-Peč" deluje tudi otroški pevski zbor (ki ga že nekaj let prav tako vodi Zulejka Devetak), s katerimi društvo nudi pevsko formacijo že od mladih nog in skuša tako zgraditi nove pevke in pevce, ki bodo ob primernem času prevzeli "štafeto palico".

Da bi bil pomemben jubilej tudi pravilno obeležen, vabi PD Rupa-Peč na slavnostni koncert, ki bo v sredo, 24. februarja 2010 v domači župnijski cerkvi sv. Marka v Rupi. Večer nosi naslov "Biti, živeti" (Pesem s Krasa, Srečko Kosovel), nastopili bodo OPZ in MPZ društva Rupa-Peč.

Skupen hvaležen spomin na Ljubko Šorli

KC Lojze Bratuž, Zdrženje cerkvenih pevskih zborov in Zveza slovenske katoliške prosvete prirejajo skupni spominski večer ob 100-letnici rojstva pesnice in šolnice Ljubke Šorli, ki bo v četrtek, 25. februarja 2010, ob 20.30. Na večeru bodo nastopili tudi gojenci SCGV Emil Komel.

Ljubka Šorli se je rodila v Tolminu 19. februarja 1910. Že kot otrok je izkusila posledice prve svetovne vojne. Osnovno šolo je dokončala v Tolminu leta 1923. Kmalu je Šorlijevi umrl oče (1925), tako da je vso skrb za družino prevzela mati, ki je zaradi gmotnih potreb odprla trgovino. Družinska trgovina je vplivala na izbiro šolskih študijev Ljubke Šorli, ki je v letih 1923-25 obiskovala trgovsko šolo v Novi Gorici.

Ljubki Šorli ni bilo tuje bogato narodno in kulturno okolje, kjer je odrasčala, čeprav je bilo to čas fašizma in zatiranja slovenske besede. Mladina se je rada udeleževala v številnih kulturnih društvih, kamor je zahajala tudi Šorlijeva. Posebno ji je bilo všeč udeleževanje v cerkvenem okolju, kjer je bila organistka in vodila dekliški zbor. To okolje je botrovalo, da je spoznala Lojzeta Bratuža, učitelja, pevovodja, skladatelja, s katerim se je jeseni 1933 poročila. V zakonu sta se rodila hčerka Lojzka in sin Andrej. Vendar časi so jim prinesli hude preizkušnje. Najprej je Ljubko Šorli doletela ločitev z možem, saj je Lojze Bratuž umrl po hudih mukah 16. februarja leta 1937, zaradi posledic, ki mu jih je prizadelo prisilno izpitje strojnega olja pomešanega z drobci stekla. Nato je Šorlijevo doletela še ječa, mučenje in taborišče, iz katerega se je vrnila po razpadu Italije, 8. septembra 1943.

Ljubka Šorli se je vrnila v Tolmin, kjer je ostala do leta 1946, ko je dokončno prišla v Gorico in po opravljenem izpitu, od leta 1948 do leta 1975, poučevala v skraj vseh vaseh goriške okolice. Ob tem je aktivno sodelovala v širšem kulturnem dogajanju in v raznih društvih. Posebno pomembno je njeno publicistično delo, saj je objavljala v številnih revijah ter nastopala na raznih prireditvah ter literarnih večerih, vse do njene smrti 30. aprila 1993.

Program spominskega večera na Ljubko Šorli

Janez Povše - nagovor

Ivana Fajt, Jakob Podveršič, Luka Paljk, Jasmin Kovic in Nikolaj Pintar – recitacija Aleksander Gadžijev - klavirski nastop

MePZ Lojze Bratuž v ženski zasedbi pod vodstvom Bogdana Kralja in ob klavirski spremljavi Mojce Bizjak

MePZ F.B. Sedej iz Števerjana pod vodstvom Aleksandre Pertot

gorica

Dramski odsek PD Standrež bo imel sledeča gostovanja: v nedeljo, 21. februarja ob 19.30 v Kulturnem domu Ljubljana-Zalog s predstavo »Kaj bodo rekli ljudje« in v soboto, 27. februarja ob 19.30 pri KUD »Zarja« Trnovlje Celje s predstavo »Gugalnik«.

Kulturno društvo Sabotin vabi na tradicionalno šagro sv. Valentina, ki poteka še danes, 21. februarja 2010, v društvenih prostorih v Štmavru. Ob 14.30 bo

i.nformacije

Zdrženje E. Blankin Ulica San Domenico 78, 33043 Čedad tel/fax: 0432 701455 e-mail: slovitt@tin.it

Slovenska prosveta Ulica Donizetti 3, 34133 Trst tel: 040 370846, fax: 040/633307 e-mail: sp@mldatika.com

Zveza slovenske katoliške prosvete Drevored 20. septembra, 85 34170 Gorica tel/fax: 0481 538128 e-mail: zskp_gorica@yahoo.it

Zveza cerkvenih pevskih zborov Ulica Donizetti 3, 34133 Trst fax: 040 633307

Zdrženje cerkvenih pevskih zborov Drevored 20. septembra, 85 34170 Gorica tel/fax: 0481 31817 e-mail: zcpz_go@libero.it

slovesna sv. maša nato pa ples. Na voljo bodo jedi, pijača in domači štruklji.

PD Rupa-Peč vabi v sredo, 24. februarja 2010, ob 20.30 v župnijsko cerkev sv. Marka v Rupi, na jubilejni koncert MePZ "Rupa-Peč" ob 75-letnici ustanovitve in delovanja zbora. Koncert nosi naslov "Biti, živeti", po besedilu Kosovelove poezije "Pesem s krasa", ki jo bo zbor tudi zapel, v priredbi Ivana Grbca.

KC Lojze Bratuž, SCGV Emil Komel, ZCPZ-Gorica in ZSKP vabijo v četrtek, 25. februarja 2010 ob 20.30 na spominski večer ob 100-letnici rojstva pesnice Ljubke Šorli.

trst

SPD Mačkolje vabi v nedeljo, 21. februarja 2010 ob 17.00 v dvorano Srenjske hiše na prireditvi "Naš skupni dom", posvečeno 100-letnici rojstva pesnice Ljubke Šorli. Program bosta sooblikovala godalni kvartet Podokničarji in MePZ Mačkolje, priložnostno misel bo podal David Bandelj, pesnik in asistent za književnost na Univerzi v Novi Gorici.

Društvo slovenskih izobražencev vabi v ponedeljek, 22. februarja 2010 ob 20.30 v Peterlinovo dvorano, ul. Donizetti 3 v Trstu, na podelitev nagrade Nadja Magajna. Prejemnica nagrade je zdravnica, onkologinja in ustanoviteljica društva Hospic dr. Metka Klevišar. Sledi pogovor z nagrajenko.

Društvo Finžgarjev dom vabi v soboto, 27. februarja 2010 ob 20.00 na Praznik slovenske pesmi in besede. Praznik bo potekal v prostorih Finžgarjevega doma na Opčinah.

Projekt spoznavajmo Benečijo

Pri Zvezi slovenskih kulturnih društev na Goriškem smo se odločili, da bomo v letu 2010 okrepili in utrdili odnose z našimi »sorodniki« v Benečiji in Reziji. Menimo, da je prav, da se kot slovenska narodna skupnost bolje spoznamo in uživamo že obstoječe stike. Zato smo pripravili projekt Spoznavajmo Benečijo in Rezijo in ga predlagali goriškim šolam. K vabilu so se odzvale OŠ B. Domen iz Sovodenj, OŠ iz Vrha ter sovodenjski vrtec.

Tudi nekatera goriška društva bodo posvetila del njihovih prireditvev gostovanju skupin, ki delujejo v Benečiji in Reziji. V goste bodo povabili Beneško gledališče, pevski zbor Rečan, folklorno skupino iz Rezije, predstavili bodo knjigo Mi smo tu in gostili zanimive razstave, pustne maske, ipd.

S skupnimi močmi bomo omogočili učencem, njihovim staršem ter občanom, da bolje spoznajo Slovence, ki živijo na območju, ki jim ni vedno naklonjeno.

Učenci so navdušeni nad projektom

V projektu so raznovrstne dejavnosti in delavnice, ki bodo potekale skozi celo šolsko leto in ki želijo učencem in učiteljem približati Benečijo in Rezijo, beneško narečje, pravljice, pesmi ter njihove šege in navade.

11. decembra 2009 so otroci in njihovi učitelji poslušali pripovedovanje o tipičnih šegah in navadah iz Benečije v božičnem času. Z Giovannijem Comarjem in Marino Cernetig so okrasili brin s tipičnimi okraski ter pobirali koledo.

27. januarja 2010, v pričakovanju pusta so spoznali tipične beneške maske: ta liepe in ta garde maskare, blumarje iz Črnega vrha, zluodija in anjulaca ter Mersinskega petelina in kokoš. Učenci so v delavnici izdelovali Matajurske klobuke.

V ponedeljek, 15. februarja 2010 so bili na vrsti prijatelji z Rezije. Najprej je spregovorila predsednica Rozajanskega duma gospa Luigia Negro, ki je otrokom predstavila njihovo kulturno društvo, tipične rezijanske instrumente: citiro in bunkalo in rezijansko ta lipo maskaro gospe Iside Di Lenardo. Gospa Pemela Pielich, predsednica plesne folklore skupine "Val Resia"

pa je predstavila plesno delovanje rezijanske doline. Učence in učenci so si ogledali diapozitive o Reziji, poslušali so rezijansko pravljico in se naučili nekega zanimivih rezijanskih plesov, ki jih

Matajurski klobuk

bodo ob zaključku šolskega leta predstavili njihovim staršem.

V velikonočnem obdobju pa bodo sovodenjski in vrhovski otroci barvali tipične beneške pierhe.

Projekt bodo zaključili z izletom v Benečijo, na Matajur in obiskali bodo dvojezično šolo v Špetru. Med obiskom Benečije bodo spoznavali gore, vasi, naravne znamenitosti in kulturne domove.

Srečanja snema ekipa deželnega sedeža RAI iz Trsta, kateri se pristrčno zahvaljujemo.

Giovanni Comar in Marina Cernetig

iz oči v oči

Ime in priimek: Passon Alida
Kraj in datum rojstva: Palmanova 13. avgusta 1993
Zodiakalno znamenje: Lev
Kraj bivanja: Sovodnje ob Soči
Stan: single
Poklic: študentka
Najboljša in najslabša lastnost: radodarnost- pesimizem
Nikoli ne bom pozabila: letošnje poletne počitnice
Hobiji: plavanje
Knjiga na nočni omarici: Il cacciatore di aquiloni Khaled Hosseini
Najljubša risanka: Le follie del imperatore
Najljubši filmski igralec/ igralka: Orlando Bloom
Najljubši glasbenik: Coldplay
Kulturnik/osebnost stoletja: Boris Pahor
Ko bom velik, bom... mah...boh
Moje društvo: KD Sovodnje
Moja vloga v njem: Predsednica Mladinskega Odseka
Moj življenjski moto: Carpe Diem
Moje sporočilo svetu: Da bi vsi otroci imeli možnost šolanja!

agenda

LJUBITELJI POEZIJE IN DIJAKI POZOR!!!
 KŠD Rojanski Krpan v sodelovanju z ZSKD razpisuje 2. natečaj za izvirno ljubezensko pesem. Rok za oddajo pesmi se izteče 21. marca (svetovni dan poezije). Razpisni pogoji so na voljo na spletni strani www.rojanskikrpan.org. Natečaj je namenjen vsem, posebej pa bodo obravnavani izdelki dijakov slovenskih višjih srednjih šol. Za dodatne informacije: peterverri@yahoo.it, rojanskikrpan@gmail.com
 tel.: (0039) 335 43 53 69 ali (0039) 328 033 79 10, 00386 (0)31 215 512.

PRAVLJICE SVETA V FEIGLOVI KNJIŽNICI
 V ponedeljek, 22. februarja 2010, ob 18. uri bo Katerina Citter pripovedovala slovensko pravljico Mojca Pokrajculja, Antonella di Capua pa bo pripovedovala pravljico v francoščini.

ZBORI ZSKD, KI BODO NASLEDNJI KONEC TEDNA NASTOPILI NA KONCERTIH PRIMORSKE POJE 2010:
 Sobota, 27. februarja ob 20.00 uri v Ilirski Bistrici, Dom na Vidmu
 MoPS Kraški dom, Repentabor
 MoPZ Upokojevcev iz Brega, Boljunec Barški oktet, Bardo
 PZ Tončka Čok, Lonjer
 MoPZ Vasilij Mirk, Prosek/Kontovel
Priporočamo vam, da sproti preverite morebitne zamenjave in spremembe (zlasti pred vašim koncertom) na spletni strani Zveze pevskih zborov Primorske www.zpzzp.si.

Uradi ZSKD so na voljo za vse informacije
 Trst: tel. 040 635 626, e-pošta trst@zskd.org
 Gorica: tel. 0481 531495, e-pošta gorica@zskd.org
 Čedad: tel. 0432 731386, e-pošta cedad@zskd.org
 Solbica: tel. 0433 53428, e-pošta rezija@zskd.org
www.zskd.eu

ODBOJKA - Moška državna B2-liga

Preveč napak botrovalo novemu porazu Televite 2010

Volley Rosa' boljši - Podajalec Veljak ni zdržal pritiska, a sprejem je bil slab

Corazza je bil s 17 točkami najbolj učinkovit na mreži

KROMA

Volley Rosa' - Televita Ts Volley 2010 3:0 (25:20, 25:18, 25:19)

TELEVITA TS VOLLEY 2010: Bassi 5, Corazza 17, Mari 12, Ambrož Peterlin 3, Slavec 4, Veljak 1, Matevž Peterlin (libero), Kante 1, Riolino 0, Špacapan. Trener Franko Drasič

Televita letos res nima sreče. Sinoči je odšla na gostovanje k ekipi Volley Rosa', ki je nastopila brez svojega odličnega centra Bassa, brez podajalca, ki je v četrtek zvečer zbolel (virusno vnetje očesa) in se seveda soigralcem ni mogel pridružiti. Brez režije je tako padlo na Vanjo Veljaka, ki je zaigral po svojih najboljših močeh, poznalo pa se je, da je doslej manj igral in psihološko ni zdržal velikega pritiska. Ob tem moramo pristaniti, da mu sprejemalci res niso veliko »pomagali«, saj so bili sprejemi velikokrat netočni, zato pa tudi napad zelo predvidljiv. Domača ekipa je predvsem veliko manj grešila, znala pa tudi vedno izkoristiti vsako negotovost v vrstah nasprotnikov. Prav v tem je tudi ključ njene včerajšnje zmage: Rosa' je vsekakor vsega spoštovanja vreden nasprotnik, odlični korektor Borsato (na prvi tekmi v Trstu ga ni bilo) je znal najti vsako vrzel v obrambi naše ekipe, dobri so bili domačini tudi v polju. Televita se je morala veliko bolj truditi, da je dosegla točko, lepim potezom pa so velikokrat sledile povsem nepotrebne napake, ki so domačinom omogočile, da so povedli za nekaj točk, ki so jih potem obdržali do konca setov.

Seti so si bili pravzaprav sila podobni. Razen redkih izjem je bil Volley Rosa' stalno v prednosti, igralcem Televite pa je uspelo le nižati razliko, do vodstva pa niso prišli praktično nikoli. Popravni izpit jih čaka zdaj že v nedeljo, ko bodo morali na domačem igrišču napeti vse sile, saj jim prihaja v goste mladinska ekipa Sisleya, tekma pa bo za oba izredno važna v težkem boju za obstanek.

Ostali sinočnji izidi: Monselice - Sarameola 2:3, Trentino Volley - Cles 1:3, Sisley Tv - Metallsider 3:1

Blejci dobili generalko proti Innsbrucku

INNSBRUCK - Odbojkarji ACH Volleyja so v srednjeevropski ligi v gosteh premagali ekipo Hypo Tirol iz Innsbrucka s 3:2 (21, 16, -20, -18, 10). Obe moštvi sta srečanje zadnjega kroga odigrali z nekoliko spremenjenimi postavami, saj pred obračunom v ligi prvakov nista želeli razkriti vseh svojih adutov. Po gladki zmagi ACH Volleyja v prvih dveh nizih se je slika nato povsem obrnila in Tirol je izenačil na 2:2. Toda v odločilnem nizu so se Slovenci spet obrnili in zabeležili zmago na terenu nasprotnika, s katerim se bodo v nadaljevanju lige prvakov pomerili v naslednjem krogu.

SLOVENIJA - 1. ženska liga: Hit Gorica - Luka Koper 3:0 (25:23, 25:19, 25:23)

SKOKI V VODO - Državno zimsko prvenstvo

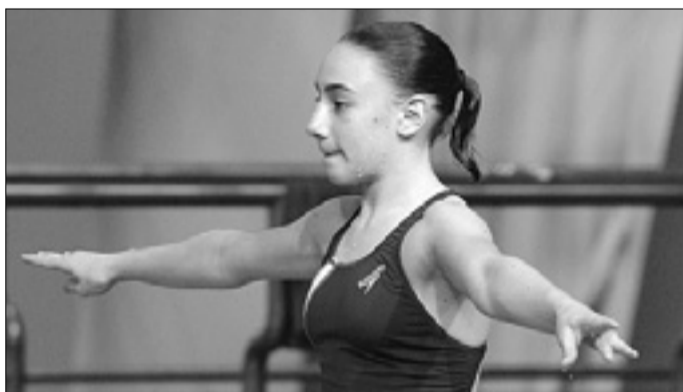
Obetaven začetek

Sofia Carciotti (Trieste Tuffi) med mladinkami 2. s stolpa, 4. s trimetrške deske

Za mlado slovensko skakalko v vodo Sofio Carciotti, članico tržaškega društva Trieste Tuffi, sicer pa dijakinjo znanstvenega liceja Prešeren v Trstu, se je nova sezona uspešno začela. Na državnem zimskem prvenstvu v bazenu Karl Dibiasi v Bocnu je namreč med mladinkami osvojila končno drugo mesto na tekmi s stolpa z osebnim rekordom 255 točk. V primerjavi z zadnjim nastopom v tej zvrsti se je izboljšala za celih 30 točk in povsem zadovoljila svoj trenerski štab. Za zmagovalko je zaostala za 14 točk. Nastopilo je sedem tekmovalk.

»Zelo sem zadovoljna s svojim nastopom. Drugi najtežji skok se mi je sicer povsem ponesrečil, v preostalih sedmih pa sem bila zelo solidna,« je povedala mlada Tržačanka, ki šele prvo sezono nastopa med mladinkami, prvič letos s stolpa pa skače tudi z višine 7,5 metra, doslej je skakala le s petih metrov.

Zadovoljna je bila Sofia tudi z včerajšnjim nastopom s trimetrške deske, kjer je bila četrta med de-

vetimi športnicami, dosegla pa je 267 točk. Čeprav med mladinkami nastopa šele prvo leto in bo tej kategoriji pripadla tudi v naslednjih dveh sezonah, si je Sofia že za letos postavila visok cilj. Na poletnem prvenstvu ali na državnem grand prixu želim zmagati,« je povedala, hkrati pa priznala, da jo od norme za nastop na mednarodni ravni loči še precej točk. Danes bo v Boncu nastopila še z metrske deske.

NOGOMET - Zaradi dežja in razmočenih igrišč preložili skoraj vse včerajšnje tekme

Derbi Vesna-Juventina bo 3. marca

Igrišče v Križu ni bilo primerno za igranje - Tudi Sovodenjci (na umetni travi) in Mladost niso igrali - Igrali bodo prav tako 3. marca

Sodnik Venturini iz Tolmeča ni imel dvomov, igrišče v Križu ni bilo primerno za igranje

KROMA

ATLETIKA - Sklep FIDAL

Fabio Ruzzier v Italiji ne more več ubraniti svojih naslovov

Atlet iz Lonjercja Fabio Ruzzier v Italiji ne more več ubraniti svojih veteranskih državnih naslovov. Atletska zveza FIDAL ga namreč na osnovi novega določila svojega pravilnika obravnava kot tujca. To je Ruzzier odkril, ko se je vpisal na državno veteransko dvoransko prvenstvo, ki v teh dneh poteka v Anconu, in opazil, da je bil najprej redno uvrščen v seznam nastopajočih, nato je iz njega izginil, naposled pa bil zapisan kot tujec, kot tak pa se ne more potegovati za naslov prvaka. Razlog za ta ukrep tiči v dejstvu, da Ruzzier, ki ima dvojno slovensko in italijansko državljanstvo, tekmuje na mednarodni ravni za reprezentanco Slovenije, z njo se bo med drugim letos še tretjič v karieri udeležil članskega svetovnega pokala, na katerem nastopajo vsi najboljši hitrohodci na svetu.

»Italijanskim mož v državni zvezi, zlasti generalnemu tajniku, že več let ne gre v nos, da tekmujem za reprezentanco Slovenije, da zanjo osvajam svetovne veteranske naslove, hkrati pa osvajam tudi državne italijanske. V preteklih letih sem že večkrat imel zaradi tega težave, vendar doslej nikjer ni bilo nobenega določila, ki bi mi to preprečeval, zato mi nastopov niso mogli onemogočiti. Zdaj pa so vnesli v pravilnik zveze FIDAL določilo, da se mora atlet v primeru dvojnega državljanstva opredeliti, za koga bo tekmoval. Takšnega določila pravilnik mednarodne zveze IAAF ne vsebuje, zato bom zdaj s pomočjo svojega novega kluba, tržaškega Marathona preučil možnost pritožbe. Nastopom v dresu reprezentance Slovenije se namreč ne mislim odpovedati,« nam je povedal Ruzzier, ki v Anconu ni odpotoval. Ker takih primerov kot je njegov na članski ravni v Italiji ne pozna, je Ruzzier prepričan, da je nov člen pravilnika izrecno uperjen proti njemu, zadevo pa so skuhal v Rimu in ne na lokalni ravni, meni lonjerski atlet. »Sta še dva veterana z dvojnimi državljanstvom, eden od njiju sploh ne tekmuje več,« trdi Ruzzier.

Lonjerc, ki je na mednarodni ravni več let zastopal Italijo, se je za nastope v dresu Slovenije pred leti odločil zaradi veliko večjega razumevanja Atletske zveze Slovenije do potreb atletov veteranov, ta pa mu hkrati omogoča nastope tudi med člani. Čeprav ima Ruzzier že 57 let, še vedno dosegla rezultat, ki je v skladu z normo IAAF za nastop na svetovnem pokalu.

Namesto v Anconu je Ruzzier odpotoval v Hollenborg, nedaleč od Dunaja in tam na razdalji 10 km v času 48 minut 56 sekund zmagal na mednarodni trofeji v hitri hoji. (ak)

KOŠARKA - V deželni C-ligi

Le pet minut dobre igre je odločno premalo

Brežani slabi v obrambi, a v igri skoraj do konca - Promocijska liga: Simonič »pokopal« borovce

Servolana Lusetti - Breg 79:66 (21:13, 41:32, 51:46)

BREG: Bozic 7 (1:2, 3:5, 0:4), Pavlin, Sechet 10 (2:3, 1:4, 2:5), Svára, Samec 5 (3:4, 1:4, -), Bandi, Klabjan 4 (-, 2:4, -), Haskič 15 (3:4, 3:5, 2:7), Buttignon 9 (1:1, 4:5, -), Klarica 16 (5:7, 4:11, 1:5). Trener: Krašovec. PON: Bozic, Sechet, Klabjan, Haskič.

Náčelnik Bregove košarkarske sekcije Boris Salvi je bil po tekmi zelo razočaran. »Žal igramo dobro le pet minut, kar je premalo, da bi zmagali,« je komentiral Salvi.

Breg je dobro igral - sicer le pet minut, kot je uvodoma dejal Salvi - le v tretji četrtini. Kraševčevi fantje so nadoknadili 10 točk razlike, nato pa so znova popustili in vsak je naprej igral zase. V obrambi se je zataknilo in Brežani so bili iz minute v minuto vse bolj živčni. Pred zvokom sirene so morali zaradi petih osebnih napak predčasno zapustiti igrišče kar štirje igralci Brega. Gostitelji so seveda izkoristili številne Bregove prekrške in bili zelo natančni pri prostih metih.

Brežani so sicer skoraj do zadnjega držali stik s Servolano. Tri minute pred koncem tekme so gostitelji vodili za pet točk. Z dvema trojkama je nato Servolana »zbežala« in Brežani so se tako tudi dokončno vdali.

Ostali izidi: Giancesini - Santos 60:68, Ubc - Collinare Basket 86:78, Credifriuli - Cus Ud 75:84, Venezia - Giulia - Alba 92:77, Bor Radenska - Cbu 81:58 (v petek).

DRŽAVNA C-LIGA - Izida: Spilimbergo - Pordenone 68:64, Broetto Padova - Caorle 72:80.

PROMOCIJSKA LIGA
Skyscrapers - Bor Art group 72:62 (26:20, 40:37, 57:51)

BOR: Trevisan 11 (-, 4:7, 1:5), QuerinuZZi 11 (0:2, 4:8, 1:7), Rutar 5 (1:2, 2:6, 0:6), Udovič 23 (2:4, 0:3, 7:12), Oblak 12 (0:2, 6:12, -); E. Filipaz, B. Filipaz nv, Puzzer, Faraglia, trener Fabio Sancin.

Borovci so proti izkušeni ekipi »nebotičnikov« doživeli že peti zaporedni poraz. Nasprotniki so prosili za premestitev tekme, tako da so Sancinovi varovanci tudi povratno tekmo odigrali v domači telovadnici Bojana Pavletiča na 1. maju.

Po dobrem začetku (6:9), v katerem je izstopal predvsem razigrani QuerinuZZi, so nasprotniki z odličnim

Maurom Simoničem na čelu prevzeli vodstvo. Skyscrapersi so vseh štiri-deset minut skušali zaustaviti mlajše a nižje nasprotnike s consko obrambo. Za razliko od prejšnjega srečanja pa so Trevisan in soigralci tokrat uspešno napadali in stalno tesno zasledovali gostitelje. V tretji četrtini je stopil v ospredje Luka Udovič s štiri-mi trojkami iz petih poskusov. Poleg njega je v tem delu zadela samo QuerinuZZi, zato pa borovci niso utegnili poskrbeti za preobrat. Na začetku zadnjega dela so Svetoivancani zaostajali kar za 9 točk (60:51), s srčno obrambo pa so se minuto pred koncem spet ogrožali zmago izkušenih nasprotnikov (66:62). Za tem so žal napravili nekaj pomembnih žog, s prostimi meti in končno trojko Riki-ja Simoniča pa so Tržačani prav na koncu dosegli najvišje vodstvo 10 točk. (M.O.)

Ostali izidi: Intermuggia - Scoglietto 71:61, Don Bosco - Cus Ts 64:73.

Štefan Samec se je po dolgem času vrnil na parket. Zadnjič je igral v četrtem krogu prvega dela prvenstva

KROMA

HOKEJ NA ROLERJIH - Polet Kwins v A1-ligi

Zamujena priložnost

Ferrara na Pikelcu boljša - Za obstanek se bo treba še truditi

Poletov hokejist Samo Kokorovec

KROMA

Polet ZKB Kwins - Ferrara 1:2 (0:0)

POLET: Gallessi, Strašnik, Montenesi, J. Ferjančič, Samo Kokorovec, Mitja Kokorovec, Berquier, Fabietti, De Jaco, Corazza, Poloni, Battisti. Trener: A. Ferjančič.

Poletovcem ni uspel podvig. Ferrara je odnesla domov vse razpoložljive točke, čeprav so se gostitelji do zadnjega trudili, da bi odščipnili vsaj točko. »Neverjetno. Nasprotnikov vratar je branil vse mogoče. Igrali smo zelo dobro in bi lahko tudi zmagali. Pohvaliti moram vse fante, saj so dali vse od sebe. Zdjaj nas čakata dve zelo pomembni tekmi. Mogoče odločilni v boju za obstanek. V prihodnjem krogu bomo namreč igrali v gosteh proti Modeni,« je komentiral spremljevalec Sergio Battisti. Prvi polčas je končal z neobičajnim izidom 0:0. Prvi gol na tekmi je padel v osmi minuti, minuto kasneje je bilo že 2:0. »Kwinski« so takoj reagirali in zmanjšali zaostanek s Strašnikom. Do konca tekme je bilo zelo pestro in napeto. Poletovci so napadali in so skušali na vse načine izenačiti. Tedaj je stopil v ospredje gostujoči vratar Alberti, ki je bil dejansko nepremagljiv. Pri Ferrari je igral tudi nekdanji Poletov najboljši strelec Aleš Fajdiga, ki pa tokrat ni zatresel openske mreže.

Ostala izida: Draghi Torino - Edera Trst 4:8, Lions Arezzo - Milano 24 Quanta 7:4.

ALPSKO SMUČANJE - 29. zamejsko prvenstvo v organizaciji SK Devin

Prvaka sta L. Purič in A. Cossutta

Člana Mladine najboljše v absolutni konkurenci - Mladinska prvaka sta Alessia Fantini in Albert Kerpan - SK Devin najboljše društvo

Zamejska smučarska prvaka 2010 sta Lara Purič in Aleksander Cossutta, člana kriškega društva Mladina, ki sta lovriko osvojila prvič. Naslov prvakov sta osvojila na včerajšnji tekmi v kraju Forni di Sopra, kjer je steklo smučarsko prvenstvo veljavno tudi za 29. Pokal ZSŠDI. Smučarski klub Devin je kljub obilici snega (in dežja) brez zastojev izpeljal tekmo (dva spusta), na kateri se je pomerilo 217 tekmovalcev naših klubov. Zaradi svežega in mokrega snega je bila proga zelo razorana, tako da so mnogi odstopili, veliko pa je bilo tudi diskvalificiranih, ker so izpustili vrata.

Po prvem spustu so sestavili lestvice po kategorijah in pa društvene lestvice: SK Devin je z največjim številom tekmovalcem zbral tudi največ točk in tako osvojil prvo mesto med društvi v absolutni in mladinski konkurenci. Najboljši smučarji pa so nastopili še na drugem spustu, ki je bil odločilen za dodelitev naslovov letošnjim prvakom. V absolutni konkurenci sta bila najboljše kriška smučarja, mladinska prvaka pa sta letos Albert Kerpan (Mladina) in Alessia Fantini (De-

Alessia Fantini, Albert Kerpan, Aleksander Cossutta in Lara Purič

L. PRINČIČ

vin). Najboljši ženski čas med mladinkami je sicer dosegla Andrea Craievich (Devin), ker pa je ena izmed postavk za pridobitev naslova tudi obvladanje slovenskega jezika, ji naslov ni pripadel.

Kljub neugodnim vremenskim razmeram je bilo vzdušje zelo prijetno, tudi z glasbo, organizatorji so pripravili dobro obloženi kiosk s pijačo in jedajo, ob 18.00 pa so učitelji in masterji priredili tudi baklado.

Domači šport

Danes

Nedelja, 21. februarja

KOŠARKA

DRŽAVNA C-LIGA - 18.00 v Rovigo: Rovigo - Jadran Qubik Caffè'

ODBOJKA

1. MOŠKA DIVIZIJA - 16.30 v Trstu: Volley club - Sloga
2. ŽENSKA DIVIZIJA - 11.00 v Trstu, Ul. Della Valle: Roiano Gretta Barcola - Kontovel 19.00 v Trstu, 1. Maj: Bor ZKB - COSELLI
UNDER 18 MOŠKI - 18.00 v Buii: Buia - Olympia Terpin
UNDER 16 MOŠKI - 10.30 v Prati: Prata - Sloga Tabor; 11.00 v Gorici; center Špacapan: Olympia Hlede - Eurogrupu
UNDER 16 ŽENSKO - 15.30 v Trstu, 1. maj: Bor B - Coselli; 18.00 v Trstu: Altura B - Sokol
UNDER 14 ŽENSKO - 11.30 v Trstu, Ul. Veronese: OMA - Kontovel

NOGOMET

ELITNA LIGA - 15.00 v Fagnani: Pro Fagnana - Kras Koimpex
1. AMATERSKA LIGA - 15.00 v Trebčah: Primorec - Pro Romans
2. AMATERSKA LIGA - 15.00 v Bazovici: Zarja Gaja - Cormonese; 15.00 v Tržiču: Romana - Breg; 15.00 v Belgiano - Primorje
3. AMATERSKA LIGA - 15.00 v Dobrodo: Mladost - Lucinico
NARAŠČAJNIKI - 10.30 pri Brišičkih, Ervatti: Pomlad - Ponziana

Jutri

Ponedeljek, 22. februarja

KOŠARKA

PROMOCIJSKA LIGA - 21. 15 v Tržiču: Powell: Monfalcone - Dom DRŽAVNI U19 - 21.00 pri Brišičkih: Jadran ZKB - Falconstar Tržič DEŽELNI U19 - 19.00 pri Brišičkih: Jadran ZKB - Santos

ODBOJKA

UNDER 16 ŽENSKO - 11.00 v Sovodnjah: Soča - Mossa
UNDER 14 ŽENSKO - 17.30 na Opčinah: Sloga - Coselli; 17.30 v Trstu, Caravaggio: Libertas - Sokol

NOGOMET

DEŽELNI MLADINCI - 18.00 v Repnu: Kras - Vesna; 19.30 v Štandrežu: Juventina - Fincantieri

Obvestila

SPDG obvešča, da bo v nedeljo, 28. februarja v kraju Forni di Sopra društveno tekmovanje. Na razpolago bo avtobus (Marta, tel. 0481-22164); prijave tekmovalcev pri odbornikih društva do danes.

ŠPORTEL

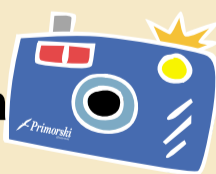
Paola Cigui o novi sezoni

Jutri izjemoma ob 22.45

Na koprskem Športelu, jutri izjemoma zaradi zimskih olimpijskih iger ob 22.45, bo v ospredju teniška igralka Paola Cigui, ki se pripravlja na napore v novi sezoni. Športelova kamera je snemala Paolin trening na Opčinah, kjer je vadila z mamo Cirilo Devetti in trenerjem Anejem Morelom. Trener Gaje je Igorju Malalanu povedal, da je groppajsko-padriška ekipa za letošnjo žensko A2-ligo poiskala še eno okrepitev. Jutri se bo pred kamero prvič v živo preizkusila sodelavka Nikol Križmančič.

Športelovi sodelavci bodo pripravili prispevke z nogometne tekme Zarje Gaje, s tekme naraščajnikov Pomladi, z zamejskega smučarskega prvenstva in s košarkarske tekme Brega. Nagradne igre Poglej me v oči jutri ne bo.

Moja domača žival

»Ljubezem« je največkrat obojestranska. Jih negujemo, nas kratkočasijo, jih razvajamo, nam vsak dan izkazujejo svojo naklonjenost. Če ne gre za psa ali mačko, je mogoče kanarček, ki čudovito žvrgoli, hrček, ki v svoji kletki nemirno »nabira kilometre« ali zajec, ki potuhnjeno spi v kakšnem kotu. Kar koli že je, gotovo si svojega domačega ljubljence fotografiral, zato pa najlepše, najbolj nenavadne ali preprosto najbolj prisrčne posnetke pošlji na našo spletno stran www.primorski.eu in jih opremi s komentarjem, da bodo ob fotografijah tvojega prijatelja lahko uživali tudi drugi ljubitelji živali.

Danes bo v našo deželo s severozahoda začasno dotekal bolj suh zrak v visokogorju, vendar že jutri bo naše kraje zjutraj z zahoda zajela zmerna atlantska fronta. Nakar bodo deželo v vseh legah dosegali vlažni jugozahodni tokovi.

Nad osrednjim in severnim Sredozemljem ter nad srednjo Evropo se je prehodno zgradilo šibko območje visokega zračnega pritiska. Nad naše kraje bo začel čez dan z jugozahodnikom spet dotekati nekoliko toplejši, a postopno tudi bolj vlažen zrak.

DOLŽINA DNEVA
Sonce vzhaja ob 6.58 in zatone ob 17.40
Dolžina dneva 10.42

BIOPROGNOZA
Danes bo vremenski vpliv v dopoldanskih urah nekoliko popustil, v drugi polovici dneva pa se bo vremenska obremenitev krepila, vremensko občutljivi ljudje bodo imeli z vremenom povezane težave.

MORJE
Morje je razgibano, temperatura morja 7,8 stopinje C.

SNEŽNE RAZMERE (v cm)

Kanin	330	Piancavallo	150
Vogel	160	Forni di Sopra	140
Kranjska Gora	110	Zoncolan	105
Krvavec	160	Trbiž	150
Cerkno	135	Na Zlebeh	230
Rogla	120	Mokrine	210
Mariborsko Pohorje	90	Podkloster	95
Civetta	160	Bad Kleinkirchheim	120

Vremenska napoved Hidrometeorološkega zavoda R. Slovenije in deželne meteorološke opazovalnice ARPA OSMER

Po vsej deželi bo zjutraj večinoma pretežno jasno z možnostjo poldic v gorskih območjih; možnost megle v pasovih zlasti v spodnji nižini in nevarnost poldic. Čez dan se bo zlasti proti Predalpm močno pooblačilo, kjer bi lahko prišlo tudi do snežnega pršenja. Zvečer bodo oblaki povsod prekrili nebo, zlasti na vzhodnih območjih bodo možne rahle padavine, nad približno 500 m pa rahlo sneženje.

Dopoldne bo precej jasno, zjutraj bo po nekaterih nižinah meglja. Popoldne se bo v zahodni in deloma v osrednji Sloveniji oblačnost spet povečala. Najnižje jutranje temperature bodo od -5 do 0, v severozahodnih krajih do -7, na Primorskem od -1 do 4, najvišje dnevne pa od 2 do 6, na Primorskem do 10 stopinj C.

Po vsej deželi bo oblačno, na zahodu bo deževje rahlo, na vzhodu pa zmerno, zjutraj bo lahko snežilo v visokogorju vse do dolin, pozneje pa le nad približno 600 metri. Zvečer bodo padavine ponehale najprej na zahodu potem povsod, vendar bo nebo še vedno pretežno oblačno ali oblačno.

Jutri bo na zahodu delno jasno, drugod večinoma oblačno. Predvsem v zahodni Sloveniji bo občasno deževalo, nad okoli 800 m pa snežilo. Ponekod bo pihal jugozahodnik, ob morju jugo. Tudi v torek bo vreme podobno, občasno bo bolj oblačno tudi v vzhodnih krajih.

DOPIS IZ PARIZA - Uprizarjajo ga tretjo sezono zapored Muzikal Levji kralj privabil milijon starih in mladih gledalcev

PARIZ - V francoski prestolnici predvajajo muzikal *Le roi lion*, Levji kralj, že tretjo sezono zapored, ogledalo pa si ga je že milijon gledalcev. Predstava je neverjeten uspeh tudi za Pariz, kjer se sicer veliko dogaja, kvantiteta pa vedno ne sovpadajo s kvaliteto. V Heksagonu je muzikal priljubljen žanr, ki je doživel revival z *Notre-dame de Paris* (1998) in nadaljeval - če naštejemo le nekatere - z *Les demoiselles de Rochefort* (2003), *Spartacus* (2004), *Le Roi Soleil* (2005), vse do lanskih kolosalnih produkcij *Cleopatre, la dernière reine d'Égypte* in *Mozart, l'opéra rock*.

Levja avantura se je začela leta 1994, ko je izšel 43. Disneyev animirani film *The Lion King*; delo je povzelo po Kralju Leo (1951) Osama Tezuka. Uspeh je bil takojšen in po dobičku najbolj uspešen v svojem žanru; zanj so porabili 79,3 milijona in zaslužili 783,4 milijona dolarjev. Leta 1997 je Walt Disney Theatrical Productions predstavil muzikal najprej v Orpheum Theatre v Mineapolisu in kmalu nato v New Amsterdam Theatre na Broadwayu; vse predstave igrajo najprej na podeželju in le če so uspešne, tudi na Broadwayu. *The Lion King* je bil nominiran za 11 nagrad Tony Awards in nagraden s šestimi, med njimi za najboljši muzikal in za najboljšo režijo (Julie Taymor). Muzikal so kmalu prevzeli tudi pomembnejši teatri po svetu - v Londonu, Šanghaju, Tokyu, Hamburgu, Sydneyu, Buffalu, Parizu itn. V teh produkcijah so obdržali režijo in kostumografijo Broadwayu, prišlo je le do manjših kulturnih priredb; v francoski verziji, na primer, kraljevi majordom Zazu (tukan) poje *Sur le pont d'Avignon*. Pariška adaptacija je delo Stephane Laporte. V svetu si je predstavo ogledalo 34 milijonov gledalcev.

Zastor se dvigne. Na odru se zbirajo živali kraljestva, da počastijo novorojenega predstolonasledni-

ka Simbo; protagonisti so izključno živali z antropomorfnimi karakteristikami. Rojstvo dediča ne razveseli vseh, predvsem ne kraljevega brata Skarja, ki hoče krono zase. V ta namen pripravi zaroto, umori kralja Mufaso in vrže krivdo na Simbo, ki se odloči za izgnanstvo. Simba odraste daleč od doma, toda po mnogih dogodivščinah se vrne in s pomočjo drugih levov prevzame prestol. V končni sceni Simba predstavi živalim kraljestva svojega sina - čarobni krog življenja se nadaljuje. Delo ima običajni nauk, da so namreč zlobni kaznovani in pošteni nagradjeni, v skladu s časom pa ima tudi ekološko sporočilo, ki pride na dan predvsem takrat, ko kralj Mufasa razloži mlademu Simbi ravnotežje sistema, kjer ima vsako bitje svoje pomembno mesto.

Levji kralj dolguje uspeh predvsem režiji, sceni, plesu in glasbi, spletu, ki pričara neverjetno atmosfero. K magiji veliko prispevajo tudi neverjetni kostumi, ki spominjajo na orjaške lutke: žirafe so na hoduljah, levji maski Mufase in Skarja lahko pokrijeta obraz, ali pa se dvigneta nad glavo (kar daje občutek levega gibanja), hijene se s posebnimi pripomočki gibčno premikajo po štirih, klobuki zbora simulirajo travnik oziroma savano itn. Zbor je v tem muzikalu del predstave, kar daje še dodaten učinek. In nenazadnje, uspeh je delo neverjetnih in strogo selekcioniranih interpretov, ki so večinoma igralci, plesalci in pevci.

Sanje, emocije, sporočilo za stare in mlade. Vsakdo lahko dobi v predstavi kar si želi. In še veliko več. **Jana Radovič**

21. FEBRUAR - Dan maternega jezika »Skrb za jezik naj bo naloga celotne vlade«

Poziv jezikoslovca Janeza Dularja - Poslanica direktorice Unesca Irine Bokove

LJUBLJANA - Organizacija Združenih narodov za izobraževanje, znanost in kulturo (Unesco) je 21. februar leta 1999 razglasila za mednarodni dan maternega jezika. Ob enajstem obeleževanju je generalna direktorica Unesca Irina Bokova mednarodno skupnost pozvala, naj maternim jezikom namenijo temeljno mesto v duhu spoštovanja in strpnosti, ki utira pot k miru. Jeziki so po mnenju generalne direktorice Unesca najboljše sredstvo za medsebojno razumevanje in strpnost. »Spoštovanje vseh jezikov je ključni dejavnik za zagotavljanje mirnega sobivanja, brez izključevanja družb in njenih pripadnikov,« je prepričana.

Ob mednarodnem dnevu maternega jezika Bokova kot tri strateške cilje prihodnje jezikovne politike navaja večjezičnost, učenje tujih jezikov in prevajanje. Večjezičnost, ki jo opredeljuje kot harmonično prilagoditev različnih jezikov, mora, kot meni Bokova, postati sestavni del izobraževalnih in kulturnih politik. Tudi učenje tujih jezikov po njenih besedah pripomore k boljšemu razumevanju drugih kultur in bi zato moralo biti sestavni element modernega izobraževanja.

Zaradi povečane komunikacije v globaliziranem svetu je prevajanje doseglo nepredvidljivo rast v zgodovini človeštva, ugotavlja Bokova. Ker je postalo tudi idealno orodje za vzajemni dialog in znanje, ga moramo še bolj spodbujati in s tem zagotavljati raznolik in uravnotežen kontekst kulturne in znanstvene izmenjave.

Jezikoslovec Janez Dular je ob mednarodnem dnevu maternega jezika za STA dejal, da je strah, da se bo slovenščina izgubila v poplavi drugih jezikov, odveč. »Da bi se slovenščina kar izgubila, se ni bati, lahko pa se zgodi, kot se že dogaja, da se občutno skriči obseg njene rabe, zlasti v znanosti in visokem šolstvu, t.j. na področjih, ki so za prihodnji družbeni razvoj in za spoznavanje družbene elite najpomembnejša,« je pojasnil. V tem vidi žalostno perspektivo, ki jo je nekdanja

slovenska elita pred 200 leti že zavrnila - slovenščina le za »preprosto kmečko ljudstvo«, folklorni rezervat - danes pa se nam znova vsiljuje.

Meja med spoštovanjem jezika in svobodo njegovega spreminjanja v pozitivnem smislu v dobro jezika ter med nemarnim oziroma ignorantskim odnosom je po besedah Dularja tam, kjer razlog za spreminjanje ni v iskanju novih, izvirnih izraznih možnosti za bistveno nove sporazumevalne potrebe, »temveč v lenobi in nevednosti ali v manjvrednostnih občutkih in snobizmu«. Ob tem je navedel primer osebe, ki slovenščino slabo obvlada, a trdi, da je revna, in primer nekoga, ki raje pogleda v angleški slovar kakor v Slovar slovenskega knjižnega jezika.

Za slovenščino po Dularjevem mnenju skrbi predvsem šola, »vendar se je treba zavedati, da sta šolski pouk in vzgoja neučinkovita, če nimata zadostne opore v celotnem družbenem okolju«. Ob tem je navedel primer, »ko v šoli govorimo o ljubezni do materinščine, na ulici pa učenci vidijo prevlado angleških napisov in tuja imena slovenskih podjetij«. Skrb za jezik bi morala biti usklajena naloga celotne vlade in ne le ministrstva za šolstvo ter »ubogega« sektorja za slovenski jezik v okviru ministrstva za kulturo, je prepričan Dular.

Glade na delež govorcev prevladujočega maternega jezika se Slovenija med državami članicami Evropske unije uvršča med jezikovno precej homogene države.

Po številu govorcev ima pet odstotkov vseh jezikov na svetu več kot dva milijona govorcev; slovenščina je med njimi. Slovenščina sodeč po statistiki ni ogrožen jezik. Kot prvi jezik jo uporablja okoli 1,85 milijona prebivalcev. Govorci slovenščine strnjeno živijo razen v Sloveniji še v Furlaniji-Juljski krajini, na Korškem, v hrvaški Istri, v madžarskem Porabju ter v nekaterih skupnostih izseljencev v Nemčiji, ZDA, Kanadi in Avstraliji. Skupno naj bi slovenščino govorilo okoli 2,5 milijona ljudi. **Jasmina Vodeb/STA**

Primorski dnevnik

NEDELJA, 21. FEBRUARJA 2010

Št. 44 (19.751) leto LXVI.

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerkljim, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni "Dobrodob" v Govcu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni "Slovenija" pod Vojskim pri Idriji, do 7. maja 1945 pa v osvobodjenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zaslužjeni Evropi.

TRST - Ul. Montecchi 6 - Tel. 040 7786300, fax 040 772418

GORICA - Ul. Garibaldi 9 - Tel. 0481 533382, fax 0481 532958

ČEDAD - Ul. Ristori 28 - Tel. 0432 731190

Internet: <http://www.primorski.eu/> e-mail: redakcija@primorski.eu

POSTNINA PLAČANA V GOTOVINI

Spedizione in abbonamento postale 45% Art. 2, comma 20/b, legge 662/96 - Trieste

1,00 € CENA V SLOVENIJI 1,00 €

Se bodo odnosi kalili na sodiščih?

DUŠAN UDOVIČ

Za konec tega tedna smo, kar zadeva čezmejne odnose, priče zgovorni asimetriji Goriške in Tržaške. Goriška si s podpisom čezmejne konvencije za ustanovitev Evropskega združenja za teritorialno sodelovanje prizadeva za črpanje razvojnih sredstev iz evropskih in drugih programov. Načrtu prej kot kaka strastna čezmejna ljubezen (ta ni od tega sveta) botruje predvsem realističen pogled na prihodnost in konkreten interes, da se izkoristi dana priložnost. Ob zavesti, da je prihodnost gospodarsko opešane regije, dodatno otežkočene s posledicami splošne gospodarske recesije, mogoče graditi z razvojnimi potezami, ki bodo koristile na obeh straneh meje. Na tej podlagi se račun izide za širše območje, predvsem pa za vse tri občinske uprave, goriško, novogoriško in šempetro.

Drugače je na Koprskem, kjer »so presenečeni«, da je Italija zahtevala presojo čezmejnega vpliva na okolje v postopku sprejemanja prostorskega plana, ki predvideva širitev pristanišča. V resnici ne gre za nobeno presenečenje in je bilo samo vprašanje kdaj in kako bo italijanska stran odgovorila na slovensko pretinjo o morebitni prijavi Italije na evropske inštanke glede načrtovanega uplinjevalnika. »Čezmejnost« na Tržaškem tako, ne glede na utemeljenost navedenih potez, dobiva zaskrbljujočo konotacijo tekmovanja, kdo bo drugega bolj uspešno oviral.

Morda je skrajni čas, da se predstavniki Slovenije in Italije vsedejo za skupno omizje in skušajo ubrati drugačne tone medsebojnega občevanja, kajti nagajanja in grožnje s postopki najbrž ne peljejo daleč. Izkušenj o tem je za zvrhano mero.

GORICA - Včeraj slovesno odkritje obeležja na Trgu Cavour

Trubarjeva plošča poziv k sožitju in večkulturnosti

Dogodka se je udeležil tudi minister Boštjan Žekš

ZOI 2010

»Srebrna« Tina Maze

WHISTLER - Tina Maze je na olimpijskih igrah v Vancouveru v superveleslalomu osvojila srebrno medaljo. Boljša od nje je bila le Avstrijka Andrea Fischbacher, ki je Črnjanko prehitela za vsega 49 stotink. Bronasto medaljo je osvojila zmagovalka smuka, Američanka Lindsey Vonn. To je druga medalja za Slovenijo po bronu tekačice Petre Majdič v sprinterski preizkušnji. Hkrati je to jubilejna deseta medalja za Slovenijo na zimskih olimpijskih igrah in 49., vključno s poletnimi.

Za Mazejevo, vodja njenega štaba je Goričan Andrea Massi, pa se igre v bistvu šele začinjajo, kajti osvojena medalja pomeni zanjo odlična popotnica za nastopa v veleslalomu in slalomu, na katerih ima realne možnosti, da se vnovič povzpne na zmagovalni oder.

Na 26. strani

GORICA - Včeraj so na steni nekdanje Eckove hiše na Trgu Cavour v Gorici odkrili spominsko ploščo Primožu Trubarju. Pomembnega dogodka so se udeležili predstavniki oblasti, goriške in novogoriške občine, pokrajine, krovnih organizacij in drugih slovenskih ustanov, med gosti pa je izstopal minister RS za Slovence v zamejstvu in po svetu Boštjan Žekš. Pobudo za trijezično Trubarjevo obeležje v centru mesta, ki ga je izdelal arhitekt David Faganel, je leta 2008, ob 500-letnici reformatorjevega rojstva, dala slovenska konzulta pri goriški občini.

Na 9. strani

V Hlodiču občni zbor Kmečke zveze videmske pokrajine

Na 3. strani

Evroposlanec SVP Dorfmann na Tržaškem in Goriškem

Na 4. strani

Velika »sladkorna« goljufigja

Na 5. strani

SPI-CGIL odločno za pravice upokojenecv

Na 10. strani

Goriški Slovenci o skupni prihodnosti sosednjih mest

Na 10. strani

gostinski učni center

www.adformandum.eu

Triletno poklicno izobraževanje in usposabljanje

OPERATER V GOSTINSTVU: KUHAR / NATAKAR

- Brezplačno izobraževanje in usposabljanje za mlade od 14. do 18. leta
- Pridobitev poklicne kvalifikacije druge evropske stopnje ob zaključku tečaja

Vpisovanje

- Ad formandum, Trst, Ulica Ginnastica 72, tel. 040 566360, info@adformandum.eu

Moja bodočnost?
Postrežena!

SANITARIA
Il Girasole

SANITARNI IN
ORTOPEDSKI ARTIKLI

V CENTRU
PROSEKA

PROSEK, 129 TRST
MOB. 339 8481964

Sant'Anna
Impresa Trasporti Funebri

TF Pogrebno podjetje
...v Trstu od leta 1908

Nudimo prevoze za
tržaško občino in okolico,
narodne in mednarodne
prevoze ter razne storitve
na pokopališčih.

Devin-Nabrežina 166 - Trst
Ul. Torrebiana 34
Ul. dell'Istria 129

Usluge na domu

IDEJATURIZEM
TURISTICNA AGENCIJA, D.O.O.
Partizanska cesta 37, 6210 SEŽANA

TENERIFE 5. MAREC

od 379,00 EUR apartma
od 599,00 EUR hotel 4*

VSAKI PETEK DO KONCA APRILA LET Z BRANIKA.

HURGADA V MARCU

od 529,00 EUR
hotel 4* all inclusive

VSAKO SOBOTO LET Z BRANIKA

CABO VERDE - OTOK SAL

Zrak 28°C, morje 24°C
v marcu od 875,00 EUR

VSAKO NEDELJO IZ BERGAMA

NOVOST V SLOVENIJI

Izlet LIBIJA
7 in 11 dni, 21. in 25. april

DIREKтни LET BRANIK-TRIPOLI

+386 5 730 50 49 | +386 40 848 230

info@ideja-turizem.si

ITALIJA - Predsednik vlade brani koordinatorja Denisa Verdinija

Berlusconi opozarja na razhajanja v svoji stranki

V Laciju kandidatka Renata Polverini v rahli prednosti pred Emmo Bonino

RIM - »Časopisi me že vrsto let napadajo in obrekujejo. To ni novost. V zadnjem času pa se dogaja, da napadi na Ljudstvo svobode žal prihajajo tudi iz notranjosti stranke.« Silvio Berlusconi je včeraj prvič odkrito namignil na notranja razhajanja v največji vladni stranki, ki naj bi prišla do izraza pri preiskavi o civilni zaščiti, v katero je vpleten tudi Denis Verdini, eden od treh državnih koordinatorjev Ljudstva svobode.

Berlusconi je prepričan, da je Verdini popolnoma nedolžen, nekaterim svojim sodelavcem pa je napovedal korenite spremembe v Ljudstvu svobode po deželnih volitvah 28. in 29. marca. Sodne preiskave o korupciji pri delovanju civilne zaščite ga vsekakor ne skrbijo, tudi zato, je prepričan Berlusconi, ker gre za enkratne primere in ne za sistemsko podkupovanje, kot pravijo nekateri.

Emma Bonino ANSA

Renata Polverini ANSA

V začetku je kazalo, da se ministrski predsednik ne bo neposredno angažiral v volilni kampanji, nato pa si je premislil in, kot večkrat v preteklosti, postavil na tehtnico

sebe in vlado. Berlusconi je prepričan, da bo desna sredina zmagala tudi v vsaj nekaterih deželah, kjer je bila doslej na oblasti leva sredina. Predvsem v Kalabriji, Kampaniji,

Laciju in morda tudi v Liguriji in Piemontu.

V Laciju je najnovejša predvolilna raziskava Ipsos pokazala, da je trenutno v prednosti predsedniška kandidatka desne sredine Renata Polverini pred kandidatko leve sredine Emmo Bonino. Če bi bile volitve včeraj, bi Polverini zmagala z 49 odstki glasov, zastopnica radikalne stranke pa bi dobila 47 odstotkov. Volitve so enokrožne in zmagaja kandidat, ki dobi največ glasov.

V zadnjih dneh se je v volilno kampanjo v Laciju direktno vmešal katoliški dnevnik l'Avvenire, ki je zelo kritično ocenil podporo Demokratske stranke Emmi Bonino. V njen bran je stopil Pierluigi Bersani, ki računa, da volilci ne bodo na volišču odločali o svojem glasu glede na to, kakšen odnos ima Bonino do katoliške vere, temveč po njenem upravnopolitičnem programu in njenih sposobnostih.

NIZOZEMSKA V Haagu zaradi Afganistana padla vlada

HAAG - Potem ko je zaradi spora glede podaljšanja misije nizozemske vojske v Afganistanu včeraj padla nizozemska koalicijska vlada, je premier Jan Peter Balkenende kraljici ponudil odstop.

Zveza Nato je medtem državo pozvala, naj podaljša misijo svoje vojske v Afganistanu, kjer ima trenutno približno 1950 vojakov. Misija, ki se je začela v letu 2006, je bila enkrat že podaljšana, v njej pa je življenje izgubilo 21 nizozemskih vojakov. Predstavnik zavezništva je dejal, da gre za odločitev Nizozemske, ki jo bo Nato spoštoval. Generalni sekretar zveze Anders Fogh Rasmussen pa še naprej želi, da bi nizozemski vojaki po letošnjem avgustu z manjšo misijo vendarle ostali v Afganistanu.

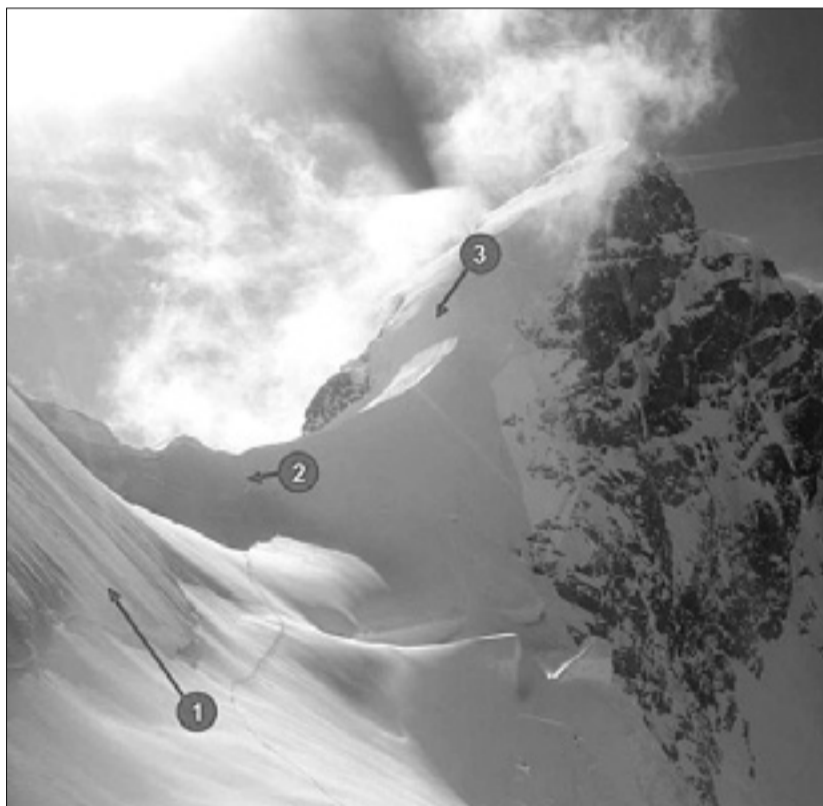
Koalicijska vlada v Haagu je včeraj padla zaradi želje Nata, da Nizozemska podaljša misijo v Afganistanu za leto dni, torej do avgusta 2011. Laburistična stranka je bila odločno proti podaljšanju misije, njen umik pa pomeni, da vlada ostaja brez potrebne večine.

GORE - Spet nesreči v južnotiroolskih in tridentinskih Alpah Eden od dveh včerajšnjih žrtev snega je 29-letni alpinec iz Tolmeča

BOCEN - Zasnežene gore so včeraj spet terjale dve življenji. V južnotiroolskih gorah je zaradi plazu umrl 29-letni Matteo Stefani iz Tolmeča, podčastnik alpincev in padalec. Plaz ga je presenetil skupaj s prijateljem Mattio Bevilacqua, prav tako podčastnikom alpincev iz Tolmeča, ko sta smučala v hribih Sesto Pusterie. Bila sta na dopustu in sta prenočila v koči Monte Elmo, takoj po zajtrku pa sta se odpravila na sneg. Bevilacqua se je uspel rešiti snežnega primeža in poklicati reševalce, ki so njegovega prijatelja našli pod dvema metroma snega. Kljub izredno slabemu vremenu so pripadniki gorske reševalne službe poškodovanca uspeli prepeljati v bolnišnico, kjer pa je malo pozneje umrl.

Drugo smrtno žrtev so terjale tridentinske gore, ko so tri osebe na območju Pangelles hodile po snegu s krpljami in se je z vrha gore nenadoma odtrgal plaz snega in ledu. Reševalci, ki so prišli do ponesrečencev v desetih minutah, so dva potegnili iz snega brez poškodb, za tretjega pa ni bilo pomoči. Izletniki so hodili po stezi, zato je bil tudi dostop reševalcev lažji.

Srečno pa se je končala zgodba s tremi mladimi deskarji v gorah Abrucov, ki so jih po urah iskanja našli žive in zdrave.

TURIZEM - Okrogla miza na milanskem sejmu BIT Furlanija-Julijska krajina in tržaška pokrajina v besedi in sliki

MILAN - Na milanski turistični borzi BIT, ki bo danes zaprla vrata, je bila včeraj med številnimi spremljevalnimi dogodki tudi okrogla miza z naslovom Kakšen turistični razvoj za tržaško pokrajino? S podpredsednikom Pokrajine Trst Walterjem Godino so razpravljali deželni odbornik FJK za gospodarski razvoj Luca Ciriani, tržaški občinski odbornik Paolo Rovis, devinsko-nabrežinski podžupan Massimo Romita in predsednik konzorcija Promotrieste Guerrino Lanci. »Upam, da bom lahko čim prej predstavil integriran predlog za turistični razvoj obale od Milj do Timenta, v okviru katerega bodo prišle do veljave specifične ponudbe in proizvodi,« je oznanil Ciriani, ki je tudi izrazil upanje, da bo lahko že na prihodnji turistični borzi samostojno sodelovala Julijska krajina s svojimi prednostmi, ki niso samo morje, ampak tudi Kras, njena enoga-

Deželni odbornik Luca Ciriani ARHIV

stronska ponudba, kulturne znamenitosti in kongresne zmogljivosti.

Dežela Furlanija-Julijska krajina je bila včeraj na milanskem sejmu predstavljena še z dvema dogodkoma. Prvi je bil objava podatkov o tako imenovanem razpršenem hotelu, druga pa predstavitev knjige o geoloških itinererjih od Alp do morja. Število gostov v raz-

pršenih prenočitvenih zmogljivostih, ki jih je skoraj 1200, se je lani v FJK povečalo za 12,4 odstotka. Deset od dvanajstih tovrstnih hotelov upravljajo zadrage iz združenja Confcooperative FVG, ki so nosilke projekta zadržnega turizma. Poleg prenočitvenih zmogljivosti njihova ponudba obsega tudi osem tematskih poti s kakovostnimi storitvami, ki zajemajo vso deželo, od morja do gora.

Knjiga Geositi, ki sta jo predstavila deželni odbornik Elio De Anna in prof. Franco Cucchi s tržaške univerze, pa ponuja pregled desetih itinererjev za odkrivanje najbolj zanimivih geoloških območij v FJK. V njej najdemo jame, reke, hudournike, skale, jezera, slapove in stolpe, ki jih je v teku stoletij izoblikovala narava. Bogato ilustrirana knjiga, ki jo dopolnjuje multimedijški arhiv, je po znanstveni resnosti in popolnosti prva tovrstna publikacija v Italiji.

HRVAŠKA - Josipović proti arbitraži Da, Slovenija bi lahko Hrvaški odvzela del morja

ZAGREB - Moj glas proti arbitražnemu sporazumu ni bil motiviran s sovraštvo do Slovenije, temveč z zaščito hrvaških interesov. Toda dimnik, ki bi bil pod nadzorom Slovenije, očitno ni nesporekljiv za hrvaške nacionalne interese, če je sabor sprejel takšen sporazum, je v pogovoru za včerajšnje izdajo časnika Jutarnji list izjavil novi hrvaški predsednik Ivo Josipović. Opozoril je sicer, da njegov glas proti arbitražnemu sporazumu v saboru ne določa njegove politike do Slovenije. Po njegovem mnenju se hrvaški nacionalni interesi s tem sporazumom ne ščitijo dovolj.

»Rad bi, da se izkaže, da sem se motil. Na žalost vsaka resnejša analiza kaže, da nas ta sporazum izpostavlja določenemu tveganju. Ko sem glasoval proti, sem menil, da bi naša diplomacija lahko bolje opravila svoje delo. Vendar je glede na to, da je sabor sprejel sporazum, jasno, da ga moramo vsi spoštovati,« je v pogovoru za Jutarnji list, objavljen na spletni strani časnika, poudaril Josipović.

Kot je dodal, dimnik očitno ni nesporekljiv za hrvaške nacionalne interese, glede na to, da je sabor sprejel takšen sporazum, ki odpira tudi možnost dimnika. »Mi smo kot država sprejeli tveganje, da Slovenija dobi dimnik oziroma del našega morja. Zato sem tudi glasoval proti. Zdaj lahko le upamo, da bodo naši pogajalci dovolj prepričljivi in dovolj dobro pripravljene, da se to ne bo zgodilo. Vendar nihče ne more zagotoviti, da se to ne bo zgodilo,« je opozoril novi hrvaški predsednik.

Josipović meni, da sta Hrvaška in Slovenija gotovo veliko bolj skladni tako s svojima trgoma kot s svojimi potrebami in miselnostjo, kot pa Hrvaška in nekateri druge članice EU. Po njegovih ocenah je tako za Zagreb kot za Ljubljano zelo pomembno, da čim prej zgladita sedanje težave. »Menim, da sedanji rod hrvaških in slovenskih politikov ne sme za sabo pustiti nobenega pomembnega nerešenega problema,« je poudaril.

Josipović se ne strinja z oceno, da ima Hrvaška s Slovenijo največ problemov. Po njegovem mnenju ima precej več resničnih problemov z BiH in Srbijo. V intervjuju je govoril tudi o odnosih s tema dvema državama in o notranjepolitičnih vprašanjih. (STA)

Pomoč EU Grčiji bi lahko dosegla 25 milijard evrov

BERLIN - Po prvih ocenah bi pomoč držav evroskupine Grčiji lahko znašala med 20 in 25 milijardami evrov, v paketu pomoči pa naj bi sodelovale vse grške partnerice v območju evra. Delež v pomoči naj bi določili glede na kvote, ki jih ima vsaka članica v kapitalu Evropske centralne banke. Pomoč naj bi bila sestavljena deloma iz posojil, deloma pa iz jamstev za novo zadolževanje Grčije na finančnih trgih. V Berlinu naj bi pomoč po vzoru na prakso Mednarodnega denarnega sklada (IMF) pripravljali tako, da bi bila vezana na zelo stroge pogoje, Grčija pa bi posamezno tranšo dobila šele po izpolnitvi pogojev.

V Maroku 40 mrtvih pri zrušenju minareta

RABAT - V maroškem mestu Meknes se je zrušil minaret mošeje, pri čemer je umrlo najmanj 40 ljudi, 71 je bilo poškodovanih. Nesreča se je zgodila med petkovo molitvijo, ko je bila mošeja Bab Berdiejin iz 18. stoletja polna vernikov. Lokalno prebivalstvo za tragedijo krivi močan dež, ki je zadnje padal na območju. Reševalci so z golimi rokami in lopatami iskali preživele med ruševinami.

Neurja na Madeiri zahtevala najmanj 25 žrtev

LIZBONA - Huda neurja, ki so včeraj prizadela portugalski otok Madeira, so zahtevala najmanj 25 smrtnih žrtev. Letališče na otoku je zaprto, župan Funchala pa je prebivalce pozval, naj ostanejo doma. Nočna neurja z močnim vetrom in dežjem so povzročila poplave in zemeljske plazove ter podirala drevesa, najhujše pa je bilo na jugu otoka. Uničenih je bilo več hiš in mostov, številna gospodinjstva pa so ostala brez elektrike in telefona.

Tudi v Sloveniji velika nevarnost plazov

LJUBLJANA - Nevarnost snežnih plazov je v Julijskih Alpah in zahodnih Karavankah 4. stopnje po evropski petstopenski lestvici, drugod pa je 3. stopnje. Nevarna so zlasti strma pobočja. Tudi na nižjih nadmorskih višinah se lahko sprožijo plazovi razmočenega snega, opozarjajo na Centru za obveščanje RS. V petek popoldne in ponoči so bile v Julijcih, Karavankah in deloma v Savinjskih Alpah obilne padavine, največ pa jih je bilo v zahodnih Julijcih. Meja sneženja je bila na vzvodu nad 1500 metrov, drugod pa med 800 in 1200 metri.

HLODIČ - Na občnem zboru Kmečke zveze za videmsko pokrajino

Uspehi in podjetni načrti, a tudi razlogi za zaskrbljenost

Stotina članov in vrsta projektov - Za predsednika potrjen Luca Manig

HLODIČ - Ambiciozni projekti za bodočnost in uspehi, a tudi zaskrbljenost zaradi nenaklonjenosti javnih uprav in negotove usode gorske skupnosti. To so bile glavne točke petkovskega volilnega občnega zbora Kmečke zveze iz videmske pokrajine v Hlodiču. Na njem so za predsednika potrdili Luco Maniga, novi podpredsednik je Eros Vassalli iz Barda, prva ženska predstavica v odboru pa Alessia Berra. Občnega zbora so se udeležili tudi deželni tajnik Edi Bukavec, predsednik tržaških upokojencev Alojz Križmančič in predstavnik društva upokojencev Srebrna kaplja, s katerim Kmečka zveza sodeluje, Fabio Bonini.

Luca Manig in tajnik Stefano Predan sta prisotnim članom predstavila načrte za bodočnost, ocenila delovanje organizacije in analizirala težave, ki zavirajo dodatni razvoj kmetijstva. Vodstvo si največ obeta od štirih projektov Interreg, če bodo seveda sprejeti. Najpomembnejši projekt je Prostor kostanja 2. Gre v bistvu za nadaljevanje pilotnega projekta, ki so ga že izvedli v Srednjem, oziroma za njegovo širitev na celotno Benečijo, Terske doline in Brda. Tod naj bi tekla neke vrste kostanjeva pot, ki bi povezovala kostanj in vino. Načrt Green Alpen meat predvideva tudi obnovitev čedajske klavnice in sodelovanje s klavnico v Tolminu. Cilj projekta Vegepratis, katerega nosilec je Park dei Colli Euganei v okolici Padove pa je predvsem analiza stroškov, ki so potrebni za vzdrževanje pašnikov in polj v goratih območjih. Zadnji načrt zadeva sadjarstvo. Če bo Evropska unija projekte podprla, bo Kmečka zveza tudi zaposlila novo osebje.

Bodoče delovanje bo pogojeval še razpis Gorske skupnosti na podlagi 21. člena državnega zakona št. 38. Kmečka zveza pa bo nadaljevala tudi z izvajanjem kmetijskega proizvodnega načrta v občini Tìpana, ki zadeva neizkoriščena ozemlja v okolici Plešišč. S tem v zvezi vlada veliko pričakovanje za nov deželni zakon o zapuščenih površinah, na podlagi katerega bi mogoče lahko podoben načrt pripravili tudi v občinah v Nadiških dolinah.

Kmečka zveza se zavzema za uporabo obnovljivih virov, zlasti lesne biomase, ki prinaša koristi lokalnemu gospodarstvu oziroma gozdarstvu. S tem v zvezi je že lani priredila nekaj informativnih srečanj, nova pa bo organizirala letos. Pomembno poglavje delovanja so tudi prireditve promocijskega značaja in tečajji splošnega kmetijstva oziroma obdelovanja hrane ali za agroturistične operaterje.

Kmečka zveza, ki ima na Videmskem, že približno 100 članov, se lahko ponaša tudi s tem, da je kar 10% vseh s strani Dežele FJK sprejetih prošelj za prispevke za investicije v kmetijstvo njenih. Deželna uprava bo financirala tudi dva integrirana projekta, ki zadevata razvoj gozdarstva in kmetijstva, od katerih bodo člani imeli precejšnje koristi. Kljub številnim uspehom in ambicioznim načrtom pa je še vedno veliko razlogov za zaskrbljenost. Dežela s pre-

Posnetek z občnega zbora v Hlodiču

NM

velikim zamikom izplačuje odobrene prispevke. Kmetje morajo nanje čakati tudi dve leti ali več, medtem ko čakalna doba ne bi smela preseči šestih mesecev. Težave so tudi s prispevki za turistične kmetije, saj gorska skupnost še vedno ni financirala niti prošelj iz leta 2005. Sicer je bilo sodelovanje z gorsko skupnostjo plod-

no, tako da vodstvo Kmečke zveze upa, da bo lahko ta ohranila svoje pristojnosti ali da jih bo prevzela inštitucija s podobno organizacijsko strukturo. Odkar je gorska skupnost pod komisarsko upravo, pa je že prišlo do prvih negativnih posledic, saj je komisar, kot kaže, črtal prispevek za manjša kmetijska podjetja, izničiti pa namera-

va tudi Lokalno akcijsko skupino, katere delni upravitelj je tudi Kmečka zveza, ki bi s tem izgubila investirana sredstva.

Novi pokrajinski odbor Kmečke zveze sestavljajo: Luca Manig (predsednik), Eros Vassalli (podpredsednik), Giorgio Guion, Giuseppe Specogna, Franco Clignon, Ivan Borghese, Alessia Berra. (T.G.)

RIM - Priporočilo poslanske komisije za šolstvo in kulturo

Poslanci zavrnili »seznam« o fojbah

Komisija sprejela pomisleke Demokratske stranke - Poziv šolskemu ministrstvu, da okrepi izpopolnjevalne tečaje za šolnike

RIM - Šolsko ministrstvo ne bo ustanovilo »seznama« profesorjev in zgodovinarjev, ki bi lahko edini na šolah predavali o fojbah. Poslanska komisija za kulturo in šolstvo je namreč zavrnila predlog desnice za ustanovitev teh »seznamov« in odobrila dosti manj obvezujoče politično priporočilo ministrstvu. Odločilno je bilo zadržanje Demokratske stranke, ki je izrazila velike pomisleke nad predlogom desnice.

Skupina poslancev Ljudstva svobode je ob priložnosti dneva spomina na fojbe in eksodus Italijanov iz Istre ugotovila, »da se na šolah pojavlja preveč ljudi, ki tako ali drugače zanikajo obstoj fojb.« Potreben bi bil torej neke vrste seznam zgodovinarjev, ki bi po predhodnem dovoljenju šolskih oblasti lahko o fojbah edini govorili na šolah. To bi bilo v vsakem primeru v popolnem nasprotju z ustavo in tudi s šolskimi zakoni, ki govorijo o svobodi poučevanja. Kot bi bil tudi protustaven vladni dekret proti t.i. negacionistom, ki ga z imeni in priimki zgodovinarjev in tudi politikov (npr. tržaškega tajnika Slovenske skupnosti Petra Močnika) predlaga predsednik Unije Istranov Massimiliano Lacota.

Poslanska komisija vsekakor obžaluje, da na mnogih šolah govorijo o fojbah zastopniki združenj, ki zmanjšujejo pomen tega pojava ali pa ga predstavijo neobjektivno. To je sporna trditev, saj ni lahko presoditi kdo zastopa in kdo ne objektivno zgodovino. Spornih »seznamov« vsekakor ne bo, pač pa poslanci soglasno priporočajo šolskemu ministrstvu, da med šolniki in dijaki okrepi pobude za boljše poznavanje pojava fojb. O tem vprašanju naj ob spoštovanju šolske avtonomije, piše še v poslanskem priporočilu, spregovorijo tudi pričevalci teh dogajanj. Priporočilo poslanske komisije obravnava fojbe izven vsakega zgodovinskega okvira in - piše v stališču - kot odraz množičnih umorov, za katere nosijo odgovornosti Titove komunistične bande.

Spominsko obeležje ob fojbi pri Bazovici

KROMA

POLITIKA

Doberdob: jutri zbor Slovencev DS iz FJK

DOBERDOB - Na sedežu KD Jezero v Doberdobu (Rimska ul.) bo jutri ob 20. uri deželna skupščina Slovencev Demokratske stranke. Glavno pozornost bodo namenili reorganizaciji strankine slovenske komponente in njene vloge v slovenski manjšini. S tem v zvezi bodo izvolili novo deželno predstavništvo koordinacije Slovencev v Demokratski stranki.

Kot kaže, se za krmilom komponente obetajo precejšnje novosti in menda tudi novi deželni koordinator namesto Štefana Čoka, ki je komponento vodil v zadnjih dveh letih. V novem deželnem predstavništvu bodo zastopani Slovenci DS iz tržaške, goriške in videmske pokrajine.

Jutrišnja skupščina v Doberdobu bo tudi priložnost za razmislek o položaju slovenske manjšine in tudi o splošnem političnem položaju v naših krajih, kjer letos sicer ne bo upravnih volitev. Volitve 28. marca namreč zadevajo le dežele z navadnim statutom in ne tiste, kot je Furlanija-Juljska krajina, ki uživajo posebno upravno avtonomijo.

SLOVENSKA KULTURNO-GOSPODARSKA ZVEZA
UNIONE CULTURALE ECONOMICA SLOVENAUNIVERSITÀ
DEGLI STUDI DI TRIESTE
Polo Didattico e Culturale di Gorizia

IL PICCOLO

EZTS ZA DVE GORICI
SKUPNE RAZVOJNE PERSPEKTIVE
V ZNAMENJU EVROPE

Ettore Romoli • Mirko Brulc

povezujeta:

Paolo Possamai • Dušan Udovič

posegla bosta:

Guido Germano Pettarin • Stojan Ščuka

torek, 23. 02. 2010, ob 18.00

Slavnostna dvorana Tržaške univerze
GORICA, ul. Alviano 18

pod pokroviteljstvom

Comune di Gorizia

MESTNA OBČINA
NOVA GORICA

PRAPROT - Evropski poslanec SVP Herbert Dorfmann gost deželenga svetnika Gabrovca

O šolstvu, kmetijstvu in aferi »Prosecco DOC«

Srečanje z Mladimi SSK in predstavniki kmetijskih organizacij in konzorcijev

Za evropskim poslancem Južnotirolske ljudske stranke (SVP) Herbertom Dorfmannom je dolg dan posvečen pogovorom s prijatelji slovenske narodne skupnosti. Včeraj se je namreč poslanec iz Južne Tirolske, ki v Bruslju zastopa na osnovi volilno-političnega dogovora tudi stranko Slovenske skupnosti, mudil v naši deželi, kjer je bil gost deželnega svetnika Igorja Gabrovca. Najprej se je v Sesljanu srečal s predstavniki skupine Mladih za mlade, se pravi mladinske sekcije Slovenske skupnosti, ki so mu orisali glavne probleme slovenske šole v Italiji oz. negativne posledice, ki naj bi jih nanjo imela reforma ministrice Gelmini, in ga zaprosili za pomoč na evropski ravni. Pot ga je nato vodila v Praprot, kjer je najprej obiskal klet vinogradnika Sandija Škerka in se seznanil s posebnostmi kraških vin, nato pa se na njegovi domačiji srečal še s predstavniki kmetijskih organizacij in konzorcijev.

Ob kozarcu vitovske so Gabrovca, predsednik in tajnik Kmečke zveze Franc Fabec oz. Edi Bukavec, predsednik konzorcija Moisir Dario Zidaric, predsednik Konzorcija za zaščito kontroliranega porekla vin Kras Andrej Bole, zastopnik vinogradniškega konzorcija Kras-Carso Sandi Škerk, predsednica odbora za ovrednotenje tržaškega ekstra deviškega oljčnega olja Elena Parovel in vinogradnik Benjamin Zidarich gosta seznanili s številnimi, skorajda absurdnimi težavami, s katerimi se danes soočajo kmetovalci in vinogradniki, začeni z omejitvami, ki jih postavljata predvsem birokracija in politika. Povedali so mu sicer, da se nove generacije vračajo k obdelovanju zemlje, ki bi lahko bila cvet v gumbnici celotnega teritorija, vendar ji to onemogočajo okoljevar-

Pogovor ob kozarcu vitovske na kmetiji Sandija Škerka

KROMA

stvene (75% kmetijskih površin na Krasu je vključenih v evropska zaščitena območja Natura 2000) in urbanistične omejitve.

Seveda se je pogovor dotaknil tudi aktualnega priznanja meddeželnega kontroliranega porekla vina Prosecco DOC za Veneto in FJK ter posledičnega priziva, ki so ga deželni upravni sodišču iz Laccija vložili naši kmetovalci. Poslancu so razložili, da je bila ta poteza »skupna gesta za naš prostor«, in ga zaprosili za podporo, saj njihov priziv nikakor ne škoditi proizvajalcem vina prosecco iz Veneta, pač pa želi opozoriti, »da tudi mi obstajamo in

potrebujemo priložnosti za razvoj oz. za nov gospodarski zagon teritorija.« V Venetu se lahko ponašajo s količinsko proizvodnjo, naš adut pa ostaja zgodovina, so mu dejali in poudarili, da si vsekakor prizadevajo za kakovostno proizvodnjo, ki nikakor ne škoditi naravi. »Samo delali bi radi in mladim pokazali, da se od kmetijstva da dostojno živeti.«

Gost s Tirolskega je s prikimavanjem sledil razgovoru in našo situacijo primerjal s tem, kar se dogaja v bocenski pokrajini, kjer je uprava veliko bolj naklonjena kmetijstvu in potrebam prebivalstva. Pre-

den so se podali še v Zidarichevo klet pa se je obvezal, da bo skušal narediti vse, kar je v njegovih močeh, a je tudi opozoril, da imajo pri tem glavno besedo vselej krajevne uprave.

Popoldne se je Dorfmann mudil v Gorici. V galeriji Ars na Travniku se je udeležil srečanja z mladimi, ki so ga priredili v okviru izobraževalnega projekta društva FIPEF. Dorfmann je mladim spregovoril o svojem delu v evropskem parlamentu in o izkušnjah, ki si jih je nabral med županovanjem v občini Feldthurns (Velturna) na Južnem Tirolskem. (sas)

LICEJ PREŠEREN Prof. Hack je naredila močan vtis

MARGHERITA HACK

Na liceju Franceta Prešerna je bilo prejšnji četrtek še posebno slovesno, saj so dijaki petih razredov, na pobudo profesorice Irene Pecciar in Zorke Danieli, imeli v svoji sredi izredno gostjo: predavala jim je Margherita Hack, ena največjih znanstvenic svetovnega kova. Dolgo let je vodila astronomski observatorij pri Bazovici (bila je sploh prva znanstvenica v Italiji, ki je vodila observatorij), neprecenljiv pa je njen doprinos pri raziskovanju in klasifikaciji mnogih kategorij zvezd. Na svoj edinstven način in z zelo osebnim pristopom je mlade poslušalce očarala s svojimi izjavami o kozmologiji, nastanku in razvoju vesolja, pa tudi o njegovi usodi v bodočnosti. Po predavanju je profesorica Hack še celih štiriindeset minut odgovarjala na vprašanja, ki so jih postavljali naši petošolci, kar je najbolj zgovoren dokaz, da je bil njen obisk na Prešer- nu izredno zanimiv in poučen in bo v vseh dijakih prav gotovo pustil nepozaben vtis.

ŽELEZARNA - Javna skupščina v krožku Ercole Miani

Spet ponarejeni podatki? Snuje se velika demonstracija

Temni oblaki se spet zgrinjajo nad škedenjsko železarno

KROMA

Železarna spet buri duhove. Najbolj glasni so seveda člani krožka Ercole Miani s predsednikom Maurizioom Fogarjem na čelu, ki je sinoči sklical skupščino, da bi javnost opozoril na ponovno ponarejene podatke o onesnaženju škedenjskega obrata, ki jih krajevnim upravam ponuja družba Lucchini.

Kot je sinoči dejal Fogar, je pred nekaj dnevi krožek Miani predstavil podatke, ki sta jih v obdobju od 11. novembra do 16. decembra zabeležili merilni napravi v Ul. Giardini in Ul. Pitacco - te upravlja tržaška univerza. V zadnjih dvanajstih dneh tega obdobja sta merilni napravi namreč zabeležili od šestkrat do celo dvajsetkrat več benzopirena (gre za nevarno kancerogeno spojino) v kubičnem metru zraka od tega, kar določa zakonska meja, to je 1 nanogram. Zanimivo pa je, da je merilna naprava v Ul. Carpineto, ki jo upravlja družba Lucchini, v istih dneh zabeležila znatno manjše vrednosti. Da gre za izredno nevarnost, je že večkrat opozoril tudi direktor tržaškega Zdravstvenega podjetja Franco Rotelli, ki je v pismih županu vsakič zapisal, da tudi minimalno pre-

seganje dane meje lahko v človeku povzroči nastanek neoplazij ali levkemije. »Mar nikogar ne zanima, da bodo prebivalci Škedenja zaradi zahrbtnega benzopirena čez deset ali dvajset let zboleli za tumorjem?« se je spraševal Fogar.

Kaj pa o tem menijo naši veljaki - tržaški župan Roberto Di-piazza, predstavniki pokrajinske oz. deželne uprave? Doslej se namreč niso izrazili. »Župan si je še pred časom polnil usta z zahtevami po zaprtju škedenjskega obrata, sedaj pa nič več,« je bil kritičen Fogar, ki ni štedil niti z opazkami na račun sindikalnih predstavnikov železarne. Sicer se je v večernih urah župan oglašil in obljubil, da bo podatke najprej preveril in nato tudi ukrepal.

Kakorkoli že, Fogar je sinoči napovedal veliko demonstracijo z zgornjim naslovom *Per non morire di Ferriera*. Za datum se niso še odločili (šušlja se, da bo to že čez 10 dni), lokacija pa je že znana. »Zbrali se bomo v pritličnih dvoranah hotela Savoia. Skupaj za prihodnost Tržačanov, Milččanov, delavcev železarne in našega mesta,« je dejal Fogar. (sas)

Jutri začetek tečaja iz splošnega kmetijstva

Na socialnem podjetju Ad formandum v Trstu (Ulica Ginnastica 72) bo jutri, v ponedeljek, 22. februarja, pričel tečaj iz splošnega kmetijstva. Tečaj, ki ga Ad formandum prireja v sodelovanju s Kmečko zvezo, je namenjen vsem, ki nameravajo kmetovati oz. upravljati kmečko podjetje. Obiskovanje tečaja omogoča po samo 150 urah pridobitev ustreznega strokovnega znanja iz agronomije in upravljanja kmetijskega podjetja, ob zaključku tečaja pa bodo imeli udeleženci možnost, da zaprosijo za prispevke za kmetijsko dejavnost po deželnem zakonu 12/98. Glavne vsebine programa so agronomija, glavne kmetijske usmeritve (vinogradništvo, oljkarstvo, sadjarstvo, zelenjadarstvo, cvetličarstvo), živinoreja, kmetijska ekonomika in davčni aspekti vodenja kmetijskega obrata. Predvidene so praktične vaje na terenu ter dve strokovni ekskurziji.

V četrtek podelitev Flajbanovih nagrad

Na sedežu Slovenskega dobrodelnega društva na Mazzinijevi 46 v Trstu bo v četrtek, 25. februarja, ob 18. uri slovesnost ob podelitvi nagrad »Mihael Flajban« za akademsko leto 2009-2010.

Gre za podpore slovenskim univerzitetnim študentom in študentkam iz Furlanije - Julijske krajine, ki jih Slovensko dobrodelno društvo podeljuje že 23 let zaporedoma v spomin na svojega soustanovitelja in podpornika Mihaela Flajbana.

Na predlog ocenjevalne komisije je upravni odbor SDD sklenil, da glavni podpora v višini 1.500 evrov, ki se bosta ponavljala vsa leta študija, če bosta nagrajena redno opravljala izpite in izpolnjevala zahteve iz razpisa, prejmeta lanske maturant iz Gorice in lanska maturantka iz Trsta, nadaljnjo podporo pa že nagrajena študentka. Deset enkratnih podpor pa bo prejelo ravnino toliko zaslužnih in potrebnih študentk in študentov iz obeh pokrajin.

Srečanje za diabetike

Tržaško združenje diabetikov je priredilo v petek zvečer v dvorani Baroncini zavarovalnice Generali predavanje na temo »Ugodje in zdravje, srečanje izven mesta«. Predaval je naravoslovni zoolog dr. Nicola Bressi. Dvorana je bila polno zasedena, ljudje so pa z zadovoljstvom spremljali potek predavanja, saj je bilo za tržaško združenje tudi nekaj novega in posebnega. Vse navzoče je pozdravil predsednik Tržaškega združenja Marino Vocci, ki je tudi dejal, da bo združenje spričo velikega zanimanja v prihodnje še organiziralo podobna srečanja. (NL)

Dokumentarec o Aldi Merini

Gledališče Miela bo drevi gostilo režiserja Cosima Damiana Damata oz. njegov dokumentarni film o pesnici Aldi Merini »Alda Merini - Una donna sul palcoscenico«. Film bodo predvajali ob 20.30 in 22.15, režiser pa se bo z občinstvom pogovarjal ob 21.45.

Corrado Augias v Rossettiju

Na oder gledališča Rossetti bo jutri ob 20.30 stopil pisatelj, novinar in intelektualec Corrado Augias s predstavo *Le fiamme e la ragione*, ki jo je sam podpisal. Augias se pogloblja tokrat v svobodo izražanja in se sprašuje o vlogi znanosti - protagonist je Giordano Bruno.

FERNETIČI - Uspešna preiskava finančnih stražnikov

Sladkor za tujino je bil v resnici namenjen v Italijo

Lažni uvozniki so ogoljufali davkarijo za okoli 15 milijonov evrov

Tržaški finančni stražniki so pred kratkim odkrili velikansko goljufijo z nezakonitim uvozom sladkorja, ki je davkarijo oškodovala za okoli 15 milijonov evrov. Sodstvu so prijavili 18 oseb, glavna »režiserja« goljufije naj bi bila 70-letni nekdanji vodja pomembne sladkorne industrije iz okolice Neaplja ter 48-letni lastnik nekega znanega furlanskega špediterskega podjetja.

Vse se je začelo na Fernetičih, kjer so finančni stražniki med rutinsko kontrolo ustavili tovornjak, ki je prevažal sladkor. Dokumenti kamiona in tovora, ki jih je imel pri sebi voznik, so bili neoporečni, finančnim stražnikom pa se je zdelo sumljivo skladišče, kjer naj bi tovornjak raztovoril sladkor. Zato so sledili vozilu, ki je nekaj kilometrov po Padovi zavozilo z avtoceste in zapeljalo v veliko skladišče (slednje ni bilo navedeno na dokumentih kamiona), kjer so iz sladkorja izdelovali sestavine za sladolede in slaščice. Skladišče je poslovalo brez potrebnih dovoljenj, finančni

Finančni stražniki med pregledovanjem kamiona na Fernetičih (arhivska slika)

stražniki pa so kmalu odkrili kaj se vse skriva za temi nezakoniti posli.

Kriminalna združba si je izmislila zapleten, a očitno učinkovit sistem za uvoz sladkorja v Italijo. V bistvu je šlo

za sladkor, ki naj bi bil iz držav vzhodne Evrope namenjen v Francijo, Švico in Nemčijo, v resnici pa je bil namenjen v Italijo. S tem sistemom so v precej kratkem obdobju ilegalno uvozili v

Italijo okoli 14 tisoč ton sladkorja in pri tem oškodovali davkarijo za kar 15 milijonov evrov neplačanih davkov in carinskih pristojbin. Goljufi so se pri tem naslanjali na poslovna podjetja (doslej so jih odkrili sedem) s sedežem v Švici, Franciji in Nemčiji, sladkor, ki je prihajal tudi iz Brazilije, pa so predelovali v Kampaniji in pri Padovi. Tudi v Italiji so goljufi imeli na razpolago zelo široko razpredeno mrežo podjetij, ki so v glavnem obstajala le na papirju.

Preiskava tržaških finančnih stražnikov (imenovali so jo "sugar free"), ki jo je koordiniralo tržaško tožilstvo, je prva tovrstna preiskava v Italiji na področju sladkorne industrije. 70-letni E.C. iz okolice Neaplja in 48-letni E.R. iz Furlanije sta bila ovađena zaradi združevanja v zločinske name-ne in zaradi cele vrste davčnih in administrativnih prekrškov in nepravilnosti. Akcija sodi v prizadevanja, ki imajo za cilj zaščito splošnih gospodarskih in davčnih interesov Italije in obenem tudi Evropske unije.

NARODNI DOM Odprtje razstave Blaža Zupančiča

Društvo za umetnost Kons bo v torek v Narodnem domu odprlo fotografsko razstavo Blaža Zupančiča, ki ima za sabo že nad trideset samostojnih razstav.

Tržaška razstava nosi naslov Abeceda, v Münchnu rojeni slovenski fotograf pa se bo predstavil s serijo črno-belih fotografij. Gre za končni rezultat zahtevnega projekta, v sklopu katerega je Zupančič posnel fotografijo za vsako črko tako slovenske kot nemške abecede. Za vsako črko je poiskal motiv, ki se v obeh jezikih začneja z isto črko.

Odprtje Zupančičeve razstave bo v torek ob 20. uri v galeriji Narodnega doma. Fotografije bodo na ogled do 10. marca, od ponedeljka do petka, od 9.30 do 11.30 in od 17.30 do 19.30.

JUTRI V DSI Podelitev prve nagrade Nadja Maganja

Jutri zvečer bo v Peterlinovi dvorani v ulici Donizetti 3 slovesna podelitev nagrade »Nadja Maganja Jevnikar«, ki je bila ustanovljena ob četrtri obletnici prelane smrti tržaške javne delavke (1951 - 2006). V spomin nanjo in v želji, da bi vzpodbudili smisel za vrednote, ki so odlikovale njeno življenje, so Skupnost Sv. Egidija Furlanije - Julijske krajine, Društvo slovenskih izobražencev, Slovenska zamejska skavtska organizacija in Nadjina družina ustanovili Nagrado, ki bo nosila ime »Nadja Maganja« in ki jo bo od letošnjega leta naprej podeljeval poseben odbor.

Priznanje je namenjeno ženski ali skupini žensk, katerih življenje označujejo izkušnja vere, privrženost delu na področjih zgodovine, znanosti, družbenih ved in kulture, pisanje kot sredstvo za posredovanje osebne izkušnje in zavzetosti, služba bližnjemu, ljubezen za ekumenski in medverski dialog, pedagoška izkušnja, solidarnost z revnimi in potrebnimi ter varstvo človekovih pravic.

Pobudniki so na nedavni tiskovni konferenci javnosti tudi sporočili ime prve nagrajenke: to je dr. Metka Klevišar, onkologinja, publicistka, pobudnica ter ustanoviteljica Društva Hospic, ki je v Sloveniji, pa tudi pri nas, v preteklih desetletjih zelo utrdilo zavest o spremljanju bolnika na njegovem domu. Nagrada bo dr. Metki Klevišar podeljena jutri, 22. februarja, ob 20.30 na sedežu Društva slovenskih izobražencev v Trstu. O nagrajenki bo spregovoril Božo Rustja, lik Nadje Maganje, po kateri nosi nagrada ime, pa bo obudila Ivica Švab. Za glasbeni okvir slovesnosti bo poskrbel pianistka Tamara Ražem, spregovorili bodo tudi predstavniki organizacij, ki so dale pobudo za priznanje.

NARODNI DOM - V pritličju je od 1. februarja ponovno odprt »infocenter« Slovenski informacijski center želi obveščati javnost o delovanju Slovencev v Italiji

Upravlja ga Narodna in študijska knjižnica, zanj pa po novem skrbi Robi Jakomin - Jutri predstavitvena konferenca

Prvega februarja je v pritličju Narodnega doma ponovno odprl vrata Slovenski informacijski center. Od leta 2004 zanj skrbi Narodna in študijska knjižnica, a je bil zaradi pomanjkanja finančnih sredstev več mesecev zaprt, naposled pa si je NŠK uspela zagotoviti dodatna deželna namenska sredstva, ki omogočajo njegov ponoven zagon.

Novo poglavje v delovanju »infocentra« bodo jutri predstavili na tiskovni konferenci, pred tem pa smo se pogovorili z njegovim novim upraviteljem Robijem Jakominom.

Kako ste si zamislili delovanje informativnega centra?

Mislím, da lahko koncept strnemo v enem stavku: obveščanje italijanske in osrednje slovenske javnosti o delovanju Slovencev v Italiji.

Kako bi radi to uresničili?

Z nudenjem informacij v uradu, ki je po novem odprt od ponedeljka do petka, od 9.30 do 11.30, ob torkih in četrtek pa tudi od 15.30 do 18.30. Obiskovalcem nudimo pogovor in razno informativno gradivo, društvom in ustanovam pa pomoč pri organizaciji dogodkov v naši konferenčni in razstavni dvorani.

Veliko novost predstavlja realizacija spletne strani www.infonarodnidom.eu, ki je sicer še v delu, upam pa, da bo sredi marca operativna.

Katere informacije bo nudila?

Zbrati želimo zanimive in čim bolj popolne informacije o Slovencih v Italiji. Urediti želimo »fotogalerijo« krajev, kjer živimo Slovenci, vzpostaviti spletne povezave z našimi ustanovami, organizacijami in društvi. Na voljo bo tudi krajša zgodovina stavbe, v kateri se nahajamo, moja želja pa je, da bi vsak dan ponujali sveže novice, v prvi vrsti o dogajanju v teh prostorih, a tudi o Slovencih v Italiji sploh: pripravili bi lahko spletni pregled zamejskega tiska, morda v italijansčino prevedli pomembnejše vesti. Upam namreč, da bodo vsebine spletne strani kar se da dvojezične.

Dosedanje delovanje centra so večkrat pestile finančne težave ...

Dolgoročneje načrte zavira dejstvo, da namenska sredstva omogočajo delovanje centra le do novembra. Več ne znam povedati, mislim pa, da bi se morala o njegovi bodočnosti izreči manjšina.

Na jutrišnji tiskovni konferenci so bile vabljeni vse pomembnejše slovenske ustanove ... (pd)

Robi Jakomin v prostorih informacijskega centra

KROMA

OPČINE - Šoli S.Kosovela z Opčin-Proseka in Sežane Za Dan kulture sežanski gostje prsrčno odigrali »Butalce«

Kot že v lanskem šolskem letu, so tudi letos učenci nižje srednje šole Srečka Kosovela z Opčin in Proseka počastili Dan slovenske kulture skupaj z učenci prav tako Kosovelove osnovne šole iz Sežane.

Tokrat so sežanski gostje v četrtek, 18. februarja, nastopali v openški šolski telovadnici s svojo gledališko predstavo. Šolska gledališka skupina »Vesela družina Kosi« je namreč uprizorila »Butalce« Frana Milčinskega v priredbi profesorice Mirne Udovič Šuman in Katje Orel.

S prsrčno igro so sežanski učenci sproščeno uprizorili niz šestih butalskih zgodb. Predvsem pa so s svojo pripravljenostjo prikazali svojo predstavo tudi openskim in proseškim sošolcem ponovno izkazali svojo odprtost vsestranskemu sodelovanju med šolami z obeh strani meje.

REVŠČINA Projekt socialne službe občin Milje in Dolina

Socialna služba območja 1.3 občin Milje in Dolina bo, v sodelovanju s Pokrajino Trst in tržaško škofijsko Caritas, v kratkem sprožila projekt v korist družin z ekonomskimi težavami. Projekt je namenjen družinam, a tudi posameznikom, s stalnim bivališčem v občinah Milje in Dolina, ki se nahajajo na robu revščine zaradi pogosto nerazumnega naje-tja posojil ali zaradi odvisnosti, predvsem od igralništva, tudi v primeru ko prej-majo dohodke, ki so previsoki, da bi lahko zaprosili za socialne prispevke. Namen storitve je nuditi smernice in ekonomsko svetovanje, ki naj omogoči družinam, oz. posameznikom, da izberejo življenjski stil, ki naj bo v skladu z njihovim denarnim zmogljivostjo. V posebnih primerih je predvidena tudi možnost najetja majhnih solidarnostnih posojil.

Predstavitve projekta bo v sredo, 24. februarja ob 17.30 v centru Millo na trgu Republike 4 v Miljah.

Goriški prostor

Ulica Garibaldi 9
tel. 0481 533382
fax 0481 532958
gorica@primorski.eu

Primorski
dnevnik

GORICA - Na Trgu Cavour slovesnost ob odkritju spominske plošče Primožu Trubarju

Mimoidočje bo odslej nagovarjal v slovenščini, italijanščini in nemščini

Med udeleženci tudi slovenski minister za Slovence v zamejstvu in po svetu Boštjan Žekš

»Pred štirimi tedni me je poklical gospod Jurij, grof in baron s Thurna, v Gorico, in sem tu štirinajst dni zapovrstjo pridigal nemško, slovensko in laško v hiši gospodov Eckov in na gradu v Rubijah, kajti duhovniki me na prošnjo niso pustili v cerkev.« Tako je včeraj Primož Trubar z okna nekdanje Eckove hiše na Trgu Cavour nagovoril množico, ki se je dežju in vlagi navkljub zbrala na slovesnem odkritju njegove spominske plošče v centru Gorice. Pomembnega dogodka, v katerega je uvedel odlomek Trubarjevega pisma Hansu Ungnadu z dne 9. decembra 1563, ki ga je prebral igralec Robert Cotič, so se udeležili predstavniki oblasti, goriške in novogoriške uprave, pokrajine, krovnih organizacij in drugih slovenskih ustanov, med gosti pa je izstopal minister RS za Slovence v zamejstvu in po svetu Boštjan Žekš.

Pobudo za Trubarjevo obeležje v centru mesta je leta 2008, ob 500-letnici reformatorjevega rojstva, dala slovenska konzulta pri goriški občini. »Namen pobude sta ovrednotenje in obogatitev stavbe in mesta tako iz kulturnega kot iz zgodovinsko-turističnega vidika,« je povedal predsednik konzulte Ivo Cotič in ocenil, da je široka podpora pobudi odraz želje po ohranjanju bogate goriške kulturne zapuščine, kateri je tudi Trubar dal svoj prispevek. »Prepričan sem, da nas je in nas bo Trubar še povezoval, nagovarjal in spodbujal, da bomo vsak s svojim obrazom spoštovali bližnjega,« je zaključil Cotič. Napovedovalka Martina Valentinič je predala besedo predsedniku goriškega občinskega sveta Rinaldu Rodu (napovedan je sicer bil župan Ettore Romoli), ki je spomnil, da je bil Trubar večkulturna osebnost evropskega pomena. Minister Žekš je izrazil zadovoljstvo, ker so pri postavitvi plošče slovensko narodno skupnost podprle tudi občina, pokrajina in dežela FJK. »To kaže nek napredek: pred 450 leti se Trubarjevega obiska v Gorici niso vsi veselili, danes pa ga vsi sprejemajo. Prepričan sem, da bo prišel dan, ko bo Gorico obiskal nov Trubar. Le-ta bo govoril v enem samem jeziku, njegovih besed pa ne bo treba prevajati, ker ga bomo vsi razumeli,« je povedal Žekš.

Nato sta Cotič in Fausta D'Agostini, lastnica nekdanje Eckove hiše, odkrila kamnito obeležje na stranski steni poslopja na Trgu Cavour. Načrt za ploščo pravokotne oblike je izdelal arhitekt David Faganel, ki je v nabrežinski kamen vklesal obris odprte knjige, Trubarjevo podobo in trijezichen napis, ki opozarja, da je »tu leta 1563 pridigal v nemščini, slovenščini in italijanščini« Primož Trubar, »oče slovenske književnosti, padre della letteratura slovena, Vater der slowenischen Literatur«.

Zgodovinar Silvano Cavazza je o Trubarju spregovoril kot o protestantskem reformatorju srednjeevropskih razsežnosti. Povedal je, da je v hiši Eck-Ungripach, ki se je nahajala v osrčju goriškega družbenega in verskega življenja, pridigal najverjetneje 25. oktobra 1563, in sicer na zasebnih sestankih. »Trubarjev prihod je dvignil veliko prahu,« je povedal Cavazza in poudaril, da je slovenski reformator vsekakor računal na podporo vplivnih plemiških družin. V nadaljevanju je profesorica na slovenskem klasičnem liceju v Gorici Nadja Marinčič opisala Trubarjev pomen za razvoj slovenskega knjižnega jezika. »Pred 460 leti je Primož Trubar v Tubingenu dal tiskati prvi slovenski knjigi. S tem se je zapisal v zgodovino slovenske književnosti kot njen začetnik in oče slovenskega knjižnega jezika. Njegov podvig je še toliko pomembnejši, če pomislimo, da se ga je lotil brez kakršnegakoli slovenskega šolanja in brez predhodnikov,« je povedala Marinčičeva in opisala Trubarjevo mladost, šolsko in duhovniško pot: »In tako je dozorel čas za prvo slovensko knjigo: Katekizem je posvetil vsem Slovincem, ne da bi govoril o Kranjcih, Štajercih ali Koroščih. Z izbiro besede Slovinci je Trubar želel, da se pod tem imenom združijo vsi, ki njegov jezik razumejo. Bre-

Desno Nadja Marinčič med nagovorom, spodaj pevci združenih pevskih zborov z Goriške

BUMBACA

zimmemu in po različnih deželah razkropljenemu ljudstvu je dal ime - Slovenci. Ni ti teritorialno določil svojih naslovnikov, temveč dopustil, naj se samodejno vzpostavi meja med slovenskim in južnoslovenskim (hrvaškim) jezikom. S Katekizmom je objavil še Abecedarij, da bi se iz njega ljudje naučili brati. Trubarjeva želja je bila, da bi se v vsaki hiši prebiral slovenski tisk.«

Program so obogatili združeni pevski zbori z Goriške pod vodstvom Bogdana Kralja, ki so zapeli pesmi Poslušaj človek rezumej, Pozdravljena domovina in Odo radosti. Slovesnosti so se udeležili tudi generalna konzulka RS v Trstu Vlasta Valenčič Pelikan, novogoriški župan Mirko Brulc, pokrajinska odbornica Mara Černic, prefektinja Maria Augusta Marrosu, kvestor Antonio Tozzi, predsednika SKGZ in SSO Rudi Pavšič in Drago Štoka, nekateri goriški občinski svetniki leve sredine in dijaki slovenskih licejev Trubar in Gregorčič. Prireditelji včerajšnje slovesnosti so SSO, SKGZ, ZSKD, ZSKP, Kulturni center Ljube Bratuž in Kulturni dom. Sodelovali so Inštitut za socialno in versko zgodovino iz Gorice, inštitut ICM, državna posoška knjižnica, Evropeistična akademija FJK, KUD Primož Trubar iz Velikih Lašč in javni zavod Trubarjevi kraji. Ob goriški občini pa sta pokrovitelja še goriška pokrajina in dežela FJK. (Ale)

GORICA - V torek javno srečanje Romoli in Brulc o EZTS-ju in skupnem razvoju dveh mest

Razpravo bosta vodila Paolo Possamai in Dušan Udovič

»EZTS za dve Gorici« je naslov javnega srečanja, ki bo potekalo v torek na sedežu Tržaške univerze v Gorici. Slovenska kulturno gospodarska zveza, ki prireja dogodek pod pokroviteljstvom občine Gorica in mestne občine Nova Gorica, je na pogovor povabila goriškega župana Ettoreja Romolija in novogoriškega župana Mirka Brulca. Z njima se bosta o skupnih razvojnih perspektivah v znamenju Evrope pogovarjala urednik dnevnika Il Piccolo Paolo Possamai in Primorskega dnevnika Dušan Udovič.

Srečanje se bo začelo ob 18. uri v slavnostni dvorani goriškega sedeža Tržaške univerze v Ulici Alviano v Gorici. V razpravi bosta sodelovala odbornik za finance pri občini Gorica Guido Germano Pettarin ter predsednik svetniške komisije za medna-

rodne odnose pri mestni občini Nova Gorica in direktor Primorskega tehnološkega parka Stojan Ščuka. Letošnje srečanje med županoma bo priložnost za pregled opravljenega dela in perspektiv, še posebej pa bo pozornost posvečena EZTS-ju, kako se ta odraža v konkretnih projektih ter v vsakdanjem življenju.

V konvenciji in statutu, ki so ju v petek podpisale občine Gorica, Nova Gorica in Šempeter-Vrtojba, piše, da je EZTS instrument, ki je namenjen spodbujanju in podpiranju teritorialnega sodelovanja na vseh področjih regionalnega razvoja. EZTS bo služil krepitevi gospodarske in socialne kohezije med tremi občinami, med njegovimi glavnimi nalogami pa bo izvajanje projektov teritorialnega sodelovanja, ki jih sofinancirajo EU in drugi finančni mehanizmi.

TRŽIČ - Prijava Vinjen voznik silno trčil v ograjo

Tržiški karabinjerji so včeraj prijavi sodišču zaradi vožnje pod vplivom alkohola 38-letnega Tržičana. V petek zvečer je moški sedel za volan svojega vozila, kljub temu da je pregloboko pogledal v kozarec. S svojim avtomobilom se je okrog 23. ure peljal po Tržiču, ko je naenkrat izgubil nadzor nad vozilom, ki je zdrsnilo po spolzkem cestniču in silno trčilo v ograjo stanovanjske hiše. Moški je ostal čudežno nepoškodovan, njegov avtomobil pa je dober le še za odpad, saj je v bistvu popolnoma uničen. Stanovalci sosednjih hiš so takoj po nesreči obvestile reševalce in sile javnega reda. Na kraju so posredovali karabinjerji iz Tržiča, ki so takoj opazili, da je moški v očitnem vinjenem stanju. Zaradi tega so iz svojega patroljnega avtomobila vzeli napravo za merjenje stopnje alkohola v krvi, tako da je moški naposled napihal 2,50 miligramov alkohola na kubični meter zraku. Koncentracije je odločno presegala dovoljeno vrednost, ki znaša 0,50 miligramov, višja pa je bila celo od 1,50 gramov, zaradi česar so karabinjerji avtomobil vinjenega Tržičana tudi zasegli. Moškemu so seveda odvzeli vozniško dovoljenje, plačati pa bo moral tudi slano globo.

V okviru akcije za preprečevanje uživanja mamil so karabinjerji v Gradežu prijavi goriški kvesturi zaradi uživanja mamil tri mladeniče. Eden je star 30 let, ostala dva pa 22 let. Pri sebi sta imela tri grame hašiša in šest ogorkov cigaret, v katerih je bila s tobakom pomešana marihuana. Karabinjerji so prepovedane snovi zasegli.

SOLKAN - Posvet o Slovencih v Gorici in skupni prihodnosti obeh mest

»Multikulturalnost je tisto, kar nas lahko naredi zanimive«

Po uvodu Branka Marušiča so se z Mitjo Marussigom pogovarjali Boris Peric, Igor Komel in Benedikt Kosič

»Treba je začrtati vizijo tega prostora v naslednjih 50 letih in se pri tem opreti na multikulturalnost kot unikum v Evropi. To je tista različnost v tem globaliziranem svetu, ki nas lahko naredi zanimive in loči od Postojne ali Pordenone,« je v zvezi s prihodnostjo obeh Goric na petkovem omizju z naslovom Misliti slovensko Gorico - med izzivi in razvojnimi priložnostmi v solkanski dimenziji napredka, povedal eden od gostov, Boris Peric, predsednik upravnega odbora finančne družbe KB 1909.

»Nova Gorica in Gorica sta izolirani od glavnih tokov in v multikulturalnosti vidim perspektivo, pri tem pa je vloga slovenske skupnosti v Gorici zelo pomembna, z mojega vidika celo ključna,« je še pojasnil Peric. Dodal je tudi, da morajo dolgoročno strategijo tega prostora zastaviti politiki in v tem kontekstu izrazil prepričanje, da je pravnoformalna ustanovitev Evropskega združenja za teritorialno sodelovanje (EZTS) lahko začetek nečesa takega. Omizje, ki se ga je udeležilo okrog štiri-deset ljudi, se je začelo s pogledom nazaj, saj je zgodovinar Branko Marušič uvodoma spregovoril o slovenski prisotnosti v Gorici v zadnjih stotih letih. Sledil je pogovor, ki ga je v imenu organizatorjev 1001 Solkanskega časopisa, Agencije Glas ter podjetji Sun in Business Solutions vodil novinar Mitja Marussig.

Poleg Perica sta na vprašanja o položaju in vplivu Slovencev v Gorici danes odgovarjala še Igor Komel, direktor Kulturnega doma Gorica, in Benedikt Kosič iz trgovskega podjetja K2 Sport. O teži in vplivu Slovencev v Gorici je Komel povedal, da so jim ob ustanovitvi kulturnega doma metali precej polen pod noge, in da se je v medijih dolgo pisalo le Casa della cultura, danes pa institucijo tudi Italijani poznajo pod imenom Kulturni dom. »Italijanski kolegi nas že gledajo, kot da imamo eno "brzino" več. To je ta prednost,« ga je dopolnil Kosič in dodal, da ima njego-

Z leve Peric, Komel in Kosič na petkovem srečanju

NN

vo podjetje zato, ker je prestopilo mejo in začelo delovati tudi v Sloveniji, marsikdo za neke vrste informacijski urad za prihod na slovensko tržišče.

»Slovenci smo najbolj dinamičen del tega mesta oziroma edina skupnost, ki ta prostor v celoti razume. Obvladamo oba jezika. To je ta dana vrednost in podzavestna energija, ki je kdo drug nima,« pa je menil Peric, ki je v nadaljevanju izrazil prepričanje, da se je vloga manjšine dodatno ojačila po osamosvojitvi Slovenije. Izpostavil je tudi dejstvo, da je v slovenskih šolah v Gorici vse več otrok mešanih ali italijanskih zakonov. Po njegovem prepričanju v italijanski skupnosti zaradi vsega tega v zadnjem času ni večjih trenj, ki so bila prisotna nekoč. Zasluge za to je pripisal tudi pristopu Slovencev k Evropski uniji in uvedbi evra. V povezavi s tem je znova omenil EZTS. »Da je to nare-

dila desničarska uprava, je ogromen korak naprej. Tudi časopisi Il Piccolo in Messaggero Veneto pišejo zelo drugače, kot so včasih,« je še povedal.

V zvezi s padcem meje je Benedikt Kosič izrazil prepričanje, da to ni imelo nekega velikega udarnega rezultata, spremenjeno stvarnost pa je mogoče po njegovem mnenju opaziti pri mladih, starih 15 do 25 let. »Gre za generacijo, ki je brez predsodkov povezanih z mejo, in mislim, da bo ta generacija uspela nekaj zgraditi v skupnem prostoru. Pritrdil mu je tudi Komel. »Mi smo bili otroci meje, zdaj pa meje ni več. Upam, da bodo čez deset ali petnajst let kulturni domovi, vseh šest, kolikor jih imamo v obeh mestih, strokovno opredeljeni, da ne bo tako kot danes, ko delamo vsi vse. V tem ni prihodnosti,« je še povedal. Komel je velik prispevek za pozitivne premike v zadnjih letih je

pripisal tudi prejšnjemu županu Brancatiju, ki je po njegovem mnenju v nekaj letih spremenil goriško desnico, tako da se s političnega vidika ta prostor spreminja, saj Romoli danes ni "a priori" proti, vseeno pa je dodal, da bi še en Brancatijev mandat prinesel več koristi. Prvo tovrstno omizje v dimenziji napredka v solkanski obrtni coni, ki mu bodo sledila nova na različne teme, se je zaključilo s prepričanjem, da bi bilo treba za to, da bi postalo somestje obeh Goric pomemben center na gospodarskem, kulturnem, izobraževalnem in še kakšnem področju, poskrbeti za skupno urbanistično ureditev in ustvarjanje skupnih struktur na področju kulture in izobraževanja, kar se v primeru Univerze v Novi Gorici, ki je s fakulteto za znanosti o okolju prišla v Gorico, na nek način že dogaja.

Nace Novak

GORICA - Sindikat SPI-CGIL odločneje na strani upokoјencev

»Gospodarska kriza je še dodatno povečala stisko številnih upokoјencev in delavcev, državna vlada pa na storila ničesar, da bi pomagala družinam v stiski. Zaradi tega je toliko bolj pomembna vloga sindikata upokoјencev SPI-CGIL, saj mora odločno zagovarjati pravice starejših občanov in delavcev nasploh na vseh institucionalnih omizjih, ki odločajo o zdravstvenih in socialnih politikah.« Tako poudarja Bianco Pantaleo, ki je bil pred kratkim potrjen za tajnika sindikata upokoјencev SPI-CGIL za goriški okoliš. Po njegovem mnenju se je v zadnjih letih kupna moč upokoјencev izredno znižala, saj se pokojnine višajo premalo, da bi upokoјenci uspeli kriti svoje vse številnejše stroške. »Državna vlada bi morala spremeniti sistem za izračun pokojnin, sploh pa bi morala znižati davčni pritisk, zaradi katerih so dohodki upokoјencev vedno nižji,« poudarja Pantaleo in ugotavlja, da državna vlada bi morala zagotoviti deželam in občinam sredstva za njihove socialne politike. Za potrjenega tajnika ima ravno sindikat SPI-CGIL izredno pomembno vlogo pri nujenju pomoči upokoјencem in pri uveljavljanju njihovih pravic. Zaradi tega je Pantaleo prepričan, da se mora čim več upokoјencev vključiti v sindikalno organizacijo, ki bo tako močnejša in še bolj reprezentativna.

Pantaleo je bil potrjen na tajniškem mestu na kongresu goriškega okoliša sindikata SPI-CGIL, ki je potekal pred nekaj dnevi. Poleg njega so bili v goriški direktiv sindikata izvoljeni Rita Calligaris, Vilma Braini, Aldo Pipan, Mariarosa Corvi, Milena Koren, Paolo Ursic, Emil Tomsič, Stanko Maligoj, Marta Komic, Walter Lovisoni, Iris Del Pin, Alba Bertotti, Rosalba Tirel, Adriana Juretič, Severino Padovan, Remo Černic, Frediano Bonutti, Sergio Modula in Ondina Fabris.

VRH - V lokandi Devetak

Jutri občni zbor gostinske sekcije SDGZ

Jutri ob 15.30 bo v lokandi Devetak na Vrhu občni zbor gostinske sekcije SDGZ. Letos bo namreč potekal volilni občni zbor stanovske organizacije in po statutu je predvideno, da se morajo pred tem zvrstiti občni zbori vseh sekcij. Na dnevnem redu bosta pregled pestrega delovanja sekcije v zadnjem triletju ter izvolitev novega odbora in vodstva sekcije.

Občni zbor gostincev pri Slovenskem deželnem gospodarskem združenju bo tokrat potekal na Goriškem, čeprav je večina članstva iz Tržaškega. Razlogov za to izbiro je več, glavni pa je, da se želi seznaniti z delovanjem na tem področju zlasti goriške operaterje, člane sekcije in tiste, ki niso še vključeni v organizacijo. V razpravi bo gotovo izstopal tudi projekt interreg IV Italija Avstrija »Turizem Alpe Adria«, ki ga gostinci SDGZ iz Gorice in Vidma skupaj izvajajo s kolegi goriške oragnizacije ASCOM Concommercio in koroške SGZ.

Po uradnem delu bo na sporedu še zanimiva informativna točka na temo izobraževanja in odpiranja turizma čez mejo. Predstavnici izobraževalnega zavoda Ad Formandum in Slovika, Matejka Grgič in Maja Humar, bosta

predstavili izobraževalni program za gostince, lastnike, upravitelje obratov in osebe. Gre za tradicionalne, a tudi inovativne vsebine iz strokovnega, gostinskega področja, trženja, motivacije in drugih sredstev za pomoč pri premostitvi krize. Zato bo drugi del posvečen turistični viziji in razmišljanju preko krajevne dimenzije. Na posvet je bila vabljen tudi ugledna slovenska revija za vinarstvo in kulinariko VINO, s katero so gostinci SDGZ začeli plodno sodelovati ob priložnosti zadnje izvedbe Okusov Krasa. Urednici Barbi Močivnik in Andreja Saksida bosta prikazali revijo ter dejanske in možne stike med vinarji, gostinci in protagonisti enogastronomije na presečišču furlanskega in slovenskega prostora, pri čemer ima nedvomno izredno pomembno povezovalno vlogo projekt Okusi Krasa.

Gostinska sekcija SDGZ vabi na srečanje še posebno slovenske goriške obrate, da se udeležijo ponedeljkovega občnega zbora. Srečanje bo tudi priložnost za obisk in ogled nove lokande, ki dopolnjujejo ponudbo Devetakove gostilne, in za prijateljsko srečanje s kolegi s Trsta in iz Benečije. Za informacijo je na voljo tel. 040-6724824.

TRŽIČ - Legambiente o amandmaju senatne komisije

»Dolgove onesnaževalcev bodo poravnali davkoplačevalci«

V brk Kyotskemu protokolu je senatna komisija za industrijo izglasovala amandma, s katerim senatorji rešujejo družbo Alcoa in hkrati pomagajo velikim industrijskim podjetjem, da se izognejo evropskim normam za znižanje stopnje zračnega onesnaževanja. Posledice odločitve senatne komisije bi po mnenju Edoarda Zanchinija iz zveze Legambiente lahko imele negativne posledice tudi na Trziškem. »Sklep senatorjev bo omogočil gradnjo novih termoelektrarn na premog, ki je med vsemi gorivi najbolj škodljiv za zdravje in okolje,« opozarja Zanchini in poudarja, da ravno v Trziču deluje termoelektrarna, v kateri v dveh proizvodnih enotah še vedno sežigajo premog, čeprav so že zdavnaj napovedali njegovo nadomestilo z metanom.

Amandma, ki ga je odobrila senatna komisija, zagotavlja prispevke za podjetja, ki bodo gradila nove industrijske objekte in ki bi na podlagi evropskih norm morala plačati povračilo za škodo zaradi proizvodnje novih količin ogljikovega dioksida. »Evropska unija je hotela, da bi industrijska podjetja poravnala škodo, ki jo povzročajo s proizvodnjo ogljikovega dioksida. Če bo amandma senatne komisije postal zakon, bodo dolgove industrijskih podjetij in drugih onesnaževalcev poravnali davkoplačevalci,« razlaga Zanchini.

Dimnik tržiške termoelektrarne ALTRAN

SOVODNJE Evroprojekti: zakaj, kdaj in kako

Kulturno društvo Sovodnje, ZSKD in SKGZ prirejajo predavanje o evroprojekti, ki bo v petek, 26. februarja, ob 20.30 v sovodnjem kulturnem domu. Predavanje nosi naslov Evroprojekti: zakaj, kdaj in kako, predaval pa bo Aljoša Sosol, izvedenec na tem področju, ki se s pripravo dokumentacije za evropske projekte ukvarja že dalj časa. Sosol bo obrazložil kaj so evropski projekti, kaj nudijo, kako se pripravijo, katero dokumentacijo je treba predstaviti. Skratka bo predstavnikom društvom prikazal, kako lahko pridejo do evropskega denarja. Zamisel za organizacijo predavanja se je porodila znotraj odbora kulturnega društva Sovodnje, in sicer na sestanku, ki so ga društveni odborniki imeli decembra lani z goriškim predsednikom SKGZ Livom Semoličem in z goriško predsednico ZSKD Vesno Tomsič. Na srečanju bodo dobrodošli predstavniki vseh včlanjenih društev.

GORICA - V Kulturnem domu razstavlja Ivan Stojan Rutar

Zvest krajevski stvarnosti Primorske

Pri likovnem ustvarjanju ga vodijo spomini, saj je že deset let skoraj popolnoma slep

Joško Vetrih in Ivan Stojan Rutar na odprtju razstave

BUMBACA

Po fotografski razstavi o kulturi in civilizaciji Majev, ki je bila na ogled decembra in januarja, je galerija goriškega Kulturnega doma svoje prostore namenila likovnemu prikazu. S svojimi platni se predstavili Ivan Stojan Rutar, Goričan po rodu, ki živi in dela v Kopru. Uvodoma je spregovoril ravnatelj doma Igor Komel in poudaril, da je kulturna naveza med Gorico in Kopro vse močnejša, sicer pa so prve slike vzpostavili pred leti v okviru projekta 1001, ki je tesneje povezal kulturno in družbeno stvarnost med slovensko manjšino v Italiji in Unijo Italijanov v Istri.

Umetnika in njegovo delo je predstavil likovni kritik Joško Vetrih. V svoji kritični noti, ki je v dvojezični obliki natisnjena tudi v priložnostni zbirki, je Vetrih poudaril, da je Stojan Rutar še zelo mlad kazal zanimanje za slikarstvo, a življenjske okoliščine so hotele, da je to nagnjenje udeležil šele po upokojitvi, leta 1994, ko je slikanje postalo zanj pravi smisel življenja. Od obdobja samoozobrazbe, v katerem so mu najbolj zanesljivo oporo predstavljali nekateri slikarji in učitelji likovne vzgoje v slovenskem Primorju, se zelo jasno kaže njegova zasidranost v posebnosti pokrajine, ki se razprostira od Soške doline preko Krasa do istrske obale. Privrženost vizualni dediščini Primorske, njeni krajevski stvarnosti in njenemu zgodovinsko-kulturnemu izročilu, mu ni prepre-

čila, da bi se, skozi nenehno bogatenje in izpopolnjevanje lastnih izraznih sredstev, soočil z vrednotami novega in modernega, je o avtorju še povedal Vetrih. Če bi moral dati naslov tej razstavi, je nadaljeval Joško Vetrih, mislim, da bi bil lahko zelo primeren: Pejsaž, kot vizualni občutek in barvna prilagoditev. Vizualne izkušnje, ki jih je avtor nakopičil med opazovanjem krajevskih koticov in arhitektonskih vedut večjih vasi na Krasu in v Soški dolini, kot tudi marin, ki si sledijo vzdolž obale od Izole, Pirana in Kopa do Novega Grada, pa uličic, mandračev, obrežij in solin, ki predstavljajo najbolj karakteristični in slikovit vidik, so z leti postale nekaj rezervuar »barvnih spominov«, v katerem še danes avtor črpa gradivo za svoje zelo barvite stvaritve. V teh »usedlinah« spomina, ki jih oblikujejo skrivnostne alhimije preteklosti in prežemajo rahli naboji lirizma, z lahkoto dojamemo veliko navezanost, ki jo avtor goji do krajevski stvarnosti Primorske skupaj s svojim globokim razumevanjem za delo človeka, ki sčasoma spreminja podobo narave, je strogovni poseg zaključil Vetrih. Kulturnemu domu in vsem, ki so sodelovali pri pripravi razstave, se je na koncu zahvalil umetnik Stojan Rutar, posebno še ob dejstvu, da je dobil priložnost za razstavljanje v rodnem mestu. Na družabnosti, ki je sledila uradnemu delu predstavitve, smo izvedeli, da je zadnjih deset let slikar Rutar skoraj po-

polnoma slep. Sam nam je zaupal, da mu barve pripravi življenjska sopotnica, pri njihovem nanašanju na platno pa ga vodi lastna podzavest in spomini na krajino, ki jo je nekaj občudoval.

Razstava je odprta ob delavnikih od 10. do 13. ure ter od 16. do 18. ure. Ogled je možen tudi med prireditvami.

ŠTEVERJAN - Ob Dnevu slovenske kulture

Dvojna proslava

V četrtek večer o briških šegah, v soboto o pustnih običajih

Prihodnji teden bodo v Števerjanu proslavili Prešernov praznik z dvema kulturnima večeroma. V četrtek, 25. februarja, ob 20. uri bodo na sedežu kulturnega društva Briški grič na Bukovju predstavili knjigo Ivánov venec, briške šege in navade, ki je izšla v samozaložbi ob koncu lanskega leta. Avtorica Darinka Sirk je raziskala briške šege in navade ob različnih priložnostih in dogodkih, ki zaznamujejo človeško življenje. Avtorica v knjigi opisuje praznovanje raznih praznikov, od rojstva in poroke do smrti, dalje piše, kako so se ljudje zdravili in odpravljali bolezní s po-

KARNIVAL - Pust v Sovodnjah

Za prihodnje leto obljublajo več novosti

Od pustnega časa smo se komaj poslovi, toda pri društvu Karnival že razmišljajo o novostih, ki bodo še dodatno obogatile prihodnje pustno povorko. »Naslednje leto želimo še dodatno izboljšati petkov večer, ki je bil že letos zelo uspešen. Poleg tega bo po vsej verjetnosti nekaj novosti tudi za sobotni ples, še nekaterih izboljšav pa bo deležna tudi povorka,« pojasnjuje predsednik društva Karnival Luka Pisk in poudarja, da so k uspehu letošnjega tridnevnega pustovanja prispevali številni društveni člani, domačini, sile javnega reda in sploh vsi, ki so priskočili na pomoč organizatorjem.

»Pri urejanju prometa so nam pomagali občinski redarji iz Gorice s svojim poveljnikom Olivierom Avgustom in karabinjerji z maršalom Gabrielejem Grecom na čelu. Za parkirišča je skrbela sovodnjska civilna zaščita, za kiosk na sredini trase sprevoda pa klub Osmica pri mačku. Seveda smo poleg že omenjenih hvaležni za pomoč tudi občinski upravi, občinskim uslužbencem in vsem ljubiteljem pusta, ki niso člani štirih društev, včlanjenih v Karnival, toda so nam vseeno pomagali pri izvedbi prireditve s prodajo listkov loterije in na razne druge načine. K uspehu praznika so seveda prispevali tudi Sovodnjenci, ki so tri noči bolj slabo spali, kljub temu pa se ni nihče pritoževal nad glasno zabavo,« poudarja Pisk in pravi, da so za organizacijo pustovanja prejeli veliko pohval. »S sprevodom in plesi so bili zadovoljni domala vsi obiskovalci, pohvalili so nas tudi člani Posoškega pusta in pustarji, ki so v Sovodnje prišli s skupinami ali zovovi. Pohvale nas seveda navdajajo z navdušenjem, da na tej poti še nadaljujemo,« zaključuje Luka Pisk.

Še danes praznik v Štmaru

V Štmaru bo še danes potekalo tradicionalno praznovanje sv. Valentina. Kioske bodo odprli ob 10. uri, ob 14.30 uri bo na vrsti slovesna maša, od 16. ure dalje pa bodo na račun prišli ljubitelji plesa. Igral bo kvintet Osminka. Na voljo bodo jedi na žaru, domači štruklji in pristna briška kapljica.

75-letnica zbora Rupa-Peč

Mešani pevski zbor Rupa-Peč praznuje 75-letnico ustanovitve, zato pa prireja koncert, ki bo potekal v sredo, 24. februarja, ob 20.30 v cerkvi sv. Marka v Rupi. Nastopila bosta otroški pevski zbor in mešani pevski zbor Rupa-Peč pod vodstvom Zulejke Devetak.

Spomin na Ljubko Šorli

Kulturni center Lojze Bratuž, Združenje cerkvenih pevskih zborov in Zveza slovenske katoliške prosvete prireja večer z naslovom Pesnici Ljubki Šorli hvaležno v spomin v četrtek, 25. februarja, ob 20.30 v Kulturnem centru Lojze Bratuž v Gorici. Nastopili bodo recitatorji, ženska zasedba mešanega pevskega zbora Lojze Bratuž iz Gorice, mešani pevski zbor F.B. Sedej iz Števerjana in Aleksander Gadžijev iz SCGV Emil Komel; spregovoril bo Janez Povše.

Knjiga o Avgustu Sfligoju

V torek, 2. marca, ob 18.30 bo v Kulturnem domu v Gorici predstavitev knjige »La mia casa è la libertà. Avgust Sfligoj, una vita«, italijanski prevod knjige, ki jo je napisala Majda Sfligoj. Večer prireja izdajateljica knjige, in sicer sklad Dorče Sarđoć in center Leopoldo Gasparini iz Gradišča. Knjiga, ki jo je Majda Sfligoj posvetila liku očeta Avgusta Sfligoja, predstavlja za italijanskega bralca novo priložnost, da se približa zgodovini slovenskega primorskega narodnega gibanja. Na predstavitev bodo spregovorili avtorica knjige Majda Sfligoj, odvetnik Nereo Battello (avtor uvodne besedila), predsednik sklada Dorče Sarđoć Boris Perić in tajnik centra Gasparini Dario Mattiussi.

Poklon glasbeni romantiki

Program petega abonmajskega koncerta Kulturnega doma Nova Gorica, jutri ob 20.15 v veliki dvorani, je poklon dvema mojstrom romantičnega obdobja: Robertu Schumannu in Fredericu Chopinu. Zazvenela bodo dela: uvertura Herman in Doroteja in znamenita prva Simfonija v B-duru, znana tudi kot Pomladna Roberta Schumanna ter prvi Koncert za klavir in orkester v e-molu Frederica Chopina. Pod taktirko Lorisja Voltolinija bo nastopil Orkester slovenske filharmonije, kot solist pa se bo predstavil ameriški pianist mlajše generacije Adam Neiman. (tb)

Kako upravljati agriturizem

Na socialnem podjetju Ad Formandum v Gorici se bo 1. marca začel tečaj upravljanje kmečkega turizma; namenjen je tako podjetnikom, ki že vodijo agrituriščno dejavnost in bi radi svojo ponudbo izboljšali, kot tudi kmetovalcem, ki razmišljajo o uredništvu agriturizma. Tečaj bo trajal 100 ur. Poleg zakonodaje bodo tečajniki spoznali osnove ekonomike in vodenja agrituriščnega podjetja, marketink in psihološke vidike prodaje. Zanimivosti se lahko ogledajo na sedežu Ad Formandum v KB Centru v Gorici (tel. 0481-81826 in go@adformandum.eu).

GORICA - Jutri v Feiglovi knjižnici

Po Mojci Pokraculji bodo otroci prisluhnili francoski pravljici

V ponedeljek, 8. februarja, so ob Dnevu slovenske kulture v Feiglovi knjižnici v Gorici priredili otroško urico. Tudi tokrat je potekala v okviru projekta Pravljičice sveta, ki ga skupaj s knjižnico organizira Zveza slovenskih kulturnih društev. Kot smo že poročali, sloni projekt na zamišljenem potovanju od slovenske dežele do vseh krajev sveta. Zato so se do zdaj vrstile pripovedke iz slovenske ljudske zakladnice, takoj za tem pa so pripovedovali še pravljice v tujem jeziku.

Prejšnji ponedeljek so cicibani poslušali zgodbo Gospod in hruška, ki jo je zapisal Fran Milčinski. Prostovoljka civilne službe pri ZSKD Kristina Frandolič jo je iznajdljivo spremenila v rimo in jo prepričljivo zrecitala, zadnje verze je celo zapela in zaigrala na kitaro. Debora Comar je za njo spregovorila v furlanskem jeziku in s pomočjo telesnih gibov pripovedovala zgodbo o požrešnem volku in previdni lisici. Povedala je, da v nasprotju s slovensko pravljico, ta nima moralnega sporočila, enostavno gre za užitek ob poslušanju zgodbe, ki predstavlja dragoceni dar za vsakega otroka. Feiglova knjižnica je v duhu Prešernovega praznika podarila svojim mladim obiskovalcem knjigo otroških pesmi Vrane avtorja Ervina Fritza. Na jutrišnjem srečanju s Pravljičicami sveta bo ob 18. uri Katerina Citter pripovedovala slovensko ljudsko pravljico Mojca Pokraculja, Antonella Di Capua pa francosko Le petit déjeuner d'Amélie.

Pravljično srečanje na Prešernov praznik

n

nedeljske teme

MEDNARODNE RAZSEŽNOSTI ZMAGE VIKTORJA JANUKOVIČA

Ukrajinske volitve nakazale razmejitve nove Jalte

BOJAN BREZIGAR

Od tistega decembrskega dne leta 2004, ko je na valu oranžne revolucije Viktor Juščenko zmagal na predsedniških volitvah v Ukrajini, je minilo komaj nekaj več kot pet let, vendar se človeku dozdeva, da je odlele minila že cela večnost.

Oranžna revolucija je bila zgodovinski izziv svojega časa. Volivcem sta se predstavila dva kandidata, Viktor Janukovič in Viktor Juščenko. Janukovič je bil uradni kandidat prejšnjega prosovjetskega predsednika Kučme, Juščenko pa se je volivcem predstavil z novim programom, ki je temeljil na integraciji Ukrajine v evropske povezave, v Evropsko unijo in v zvezo NATO. Volilna kampanja je bila zelo ostra in prišlo je celo do poskusa zastrupitve Juščenka z dioksinom. Na volitvah, ki so potekale v novembru, je zmagal Janukovič, vendar je vrhovno sodišče na valu ljudskega protesta, ki je po barvi, ki jo je Juščenko izbral za svojo volilno

kampanjo, prešel v zgodovino kot oranžna revolucija, zaradi očitnih sleparij volitve razveljavilo in odredilo njihovo ponovitev. 27. decembra je Juščenko z 8 odstotki prednosti slavil zmago in napovedal začetek nove dobe. Njegov tekmeč Janukovič se je sprva upiral, 31. decembra pa se je moral vdati, priznal je poraz in odstopil z mesta predsednika vlade. Juščenko je v pozdravnem nagovoru množici, ki se je kljub polarnemu mrazu zbrala v središču Kijeva, napovedal začetek velike demokracije.

Iz vsega tega ni bilo nič. Juščenko se je kaj kmalu zapletel v polemiko s predsednico vlade Julijo Timošenko, ukrajinsko »železno damo«, namesto velikih reform se je država znašla v krogu korupcije, slabega vladanja, neučinkovitosti, razpada gospodarskega sistema, nenehne gospodarske krize; ne samo po lastni krivdi, kajti Rusija, ki si je medtem že opomogla iz krize, ki jo je zajela po razpadu Sovjetske zveze, Juščenkov Ukrajini ni pomagala; nasprotno, načrtno jo je ovirala, začeniši z vpra-

šanjem dobave zemeljskega plina, ki jo je nekajkrat prekinila in tako pustila »na hladnem« tudi dobršen del Zahodne Evrope. Šlo je za jasno izkazovanje moči, za dokazovanje Juščenku, kdo dejansko vlada v tistem delu Evrope.

Sam Juščenko pa pri vladanju ni bil učinkovit. Svoj mandat je začel z enim samim velikim ciljem, približevanjem Ukrajine Evropski uniji in zvezi NATO, vendar se temu cilju sploh ni približal. Zanimarjal pa je stanje v državi, kjer je naraščala revščina; namesto da bi se loteval teh vprašanj, je Juščenko opozarjal, da je bila v času Sovjetske zveze revščina večja, da je bilo takrat v Ukrajini stanje slabše. Ampak lačnim ljudem ni mogoče dopovedovati, da je bilo nekoč slabše. Tako je njegova zvezda zatonila in na tokratnih volitvah je prejel pešičico glasov.

Njegove cilje je v volilni kampanji tokrat zastavila Julija Timošenko, zelo spretna političarka, ki si je kaj kmalu pridobila naziv »železna dama«. Timošenkova je proevropsko usmerjena,

vendar se je znala vedno pogovarjati tudi z Rusijo, tako da je celo ruski predsednik vlade Vladimir Putin dejal, da se je z njo mogoče pogovarjati. Sicer pa ima Timošenkova za seboj dolgo politično zgodovino. V času prosovjetskega predsednika Leonida Kučme je bila nekaj časa celo podpredsednica vlade, nakar so jo odstavili zaradi spora s samim Kučmo. Bila je obtožena poneverb in prekupčevanja s plinom, zaradi česar je bila tudi krajši čas v zaporu. V zaporu je bil tudi njen tedanji mož Aleksander.

Na volitvah leta 2004 je Timošenkova skočila na Juščenkov voz in postala je ena izmed velikih aktivistk oranžne revolucije. Njeno idilično razmerje z Juščenkom pa je bilo zelo kratko: kaj kmalu sta se sprla in to je seveda otežilo vladanje v Ukrajini: vse se je dogajalo v luči konflikta med predsednikom in premierko, ki je predsedniku stalno krčila maneverski prostor. Juščenko je počasi izginil tudi iz mednarodnega življenja in Ukrajino je utelešala Julija Timošenko, blondinka z unlačilno veliko kito na glavi, ki se, tako pravijo, nikamor ni premaknila brez osebne frizerke.

Naj tu dodam kratek osebni spomin. Timošenkovo sem srečal v Bruslju v času slovenskega predsedovanja Evropski uniji. Šlo je za rutinsko srečanje, preverjanje odnosov med Evropsko unijo in Ukrajino. Imel sem vtis nadvse ambiciozne, izredno hladne in preračunljive ženske, skoraj brezčustvene. Srečanja vrhunskih politikov so običajno prijateljska, vsaj navidezno pristrčna in (prav tako navidezno) zelo odkrita. Vedno vsebujejo tudi nekaj človeškega odnosa, nekaj nerutinske prijaznosti, ki iz politikov naredi ljudi, če lahko temu tako rečemo. Srečanje s Timošenkovo je bilo hladno, strogo birokratsko, in ukrajinska premierka se je obnašala vzvišeno, skoraj naduto. Prav nikogar ni očarala. Na njenem obrazu ni bilo najmanjšega znaka nasmeška, kaj šele prijaznosti. Pravzaprav je bila videti zelo režimska ...

Na tistem sestanku o njeni proevropski naravnosti ni bilo mogoče sklepati prav ničesar. Vedla se je, kot da bi ona naredila uslugo Evropski uniji in v tem je bila edinstvena. Za vse sestanke z vodstvom Eu je bilo namreč značilno zavzemanje za partnerstvo, saj je navsezadnje vselej šlo za denar, ki ga EU namenja partnerskim državam, neposredno ali v obliki raznih pogodb. Timošenkove pa to ni ganilo.

Vendar je treba v olajševalno okoliščino tudi povedati, da je Evropa po oranžni revoluciji dejansko zatajila. Juščenko je pričakoval, da bo v času svojega petletnega mandata prejela Ukrajina status kandidatke ali vsaj pridruženice. To se ni zgodilo. Po veliki širitvi leta 2004 se je Evropska unija nekako zaprla vase in za države, ki so trkale na njena vrata, ni imela veliko poslušala. Tako sta Ukrajina in Gruzija ostali nekako pred vrati (poleg seveda nekaterih držav Zahodnega Balkana, ampak tam so bili razlogi drugačni). Res je sicer, da je imela Ukrajina veliko problemov, od stopnje razvitosti do korupcije, prav tako pa je res, da tudi Evropska unija ni izpolnila pričakovanj. Njena politika je bila nedorečena, razhajanja med državami članicami so vplivala tudi na odnos do Ukrajine, še zlasti pa je bil širitveni šok leta 2004 tolikšen, da je Zahodni Evropi upadla volja do novih širitiv. »Nekoč se bo treba ustaviti,« je bilo geslo, ki ga je bilo večkrat slišati v Bruslju; tudi takratni predsednik Evropske komisije Romano Prodi ga je uporabil, očitno z namenom, da pomiri države članice: stare članice, ki v širitvi vidijo predvsem širitev, in nove članice, ki so v novih širitvah videle predvsem zmanjšanje prilivov v lastne blagajne.

In tako se je štiri leta Ukrajina ukvarjala sama s seboj, nekdanja koalicija, ki sta jo vodila Juščenko in Timo-

šenkova, je razpadla, oba liderja pa sta postala smrtna sovražnika. Prevladala je Timošenkova, ki si je na poziciji predsednice vlade utrdila oblast in se predstavila na letošnjih volitvah kot kandidatka za nasledstvo Juščenka. Vendar ji to ni uspelo; ni ji pomagala niti obljuba, da si bo prizadevala za izboljšanje odnosov z Rusijo; slednja samo potrjuje njeno politično spretnost in neskončno prilagodljivost. Zmagal je Janukovič, človek, ki je bil veseskozi zvest Moskvi (o njem pravijo, da je pripadal sovjetski tajni policiji KGB) in je volivcem ponudil alternativo: s politiko odprtosti do Zahoda se je stanje v Ukrajini poslabšalo, zavezništvo z Rusijo pa ji odpira nove perspektive. In zagotovo ni naključje, da je ruski predsednik Medvedjev že po prvem krogu volitev poslal v Kijev veleposlanika, na mesto, ki je bilo dalj časa izpraznjeno, kajti ruski predsednik v Ukrajino ni napolnil veleposlanika, dokler je bil predsednik Juščenko, kateremu je Moskva očitala izrazito protirusko politiko. In Janukovič ni zatajil: njegova prva odločitev, še preden je bil volilni rezultat uradno potrjen, je zadevala prav zvezo NATO: vanjo Ukrajina ne bi hitro vstopala, poleg tega pa bi lahko podaljšala pogodbo z Rusijo za uporabo oporišča ruske črnomoške vojne mornarice na polotoku Krimu. Glede prihodnjih vojaških zavezništev pa je Janukovič mnenja, da je za Ukrajino zanimiv predvsem ruski predlog o novi evropski varnostni strukturi.

Nobenega presenečenja torej ni, da je ruski predsednik Medvedjev Janukoviču čestital in mu želel uspešno delo, v Washingtonu pa so samo ugotovili, da so bile volitve redno izpeljane in s tem dali razumeti, da Timošenkova z morebitnimi pobudami za razveljavitev volitev ne more računati na podporo ZDA. Navsezadnje onstran luže nimajo nobenega razloga, da bi ji zaupali.

Drugi krog volitev v Ukrajini je potekal 7. februarja. Tri dni prej je minilo natanko 65 let od sporazuma na Jalti, kjer so se Churchill, Roosevelt in Stalin dogovorili o delitvi sveta po koncu druge svetovne vojne. ZDA in Sovjetska zveza sta prevzeli vso oblast v svetu, ki sta si ga razdelili na dva bloka; veslesili sta po mili volji upravljali vsaka svoj del sveta. Padec berlinskega zidu leta 1989 je dejansko izničil sporazum v Jalti; z razpadom Sovjetske zveze se je znašla Rusija v velikih gospodarskih in političnih težavah in dolgo je bilo videti, da ostajajo ZDA dejansko edina velesila. Rusija pa si je s Putinom močno opomogla, pa tudi gospodarski vzpon Kitajske je prispeval k vzpostavitvi novih ravnovesij. V Evropi je morala Rusija pristati na izgubo vzhodnoevropskih držav in treh pribaltskih držav, vendar se ni pripravljena odpovedati vplivu na Ukrajino in na Zakavkazje. Poleti 2008 je z dejansko zasedbo Južne Osetije in Abhazije pokazala zobe Gruziji, ki je sedaj ozemeljsko zelo okrnjena, sedaj pa ji je uspel velik podvig, volilna zmaga Janukoviča v Ukrajini. Lahko bi rekli, da so tu meje nove Jalte: kar je Zahod pridobil, si bo seveda ohranil, na nove države (in torej nove trge) pa očitno vsaj zaenkrat ne more računati.

Odprto ostaja vprašanje Zahodne Balkane. Rusija tu ne bo odnehala. Mislimo predvsem na Srbijo, ki se ne namerava vključiti v zvezo NATO (navsezadnje so jo v prejšnjem desetletju napadla Natova letala), zaenkrat pa se ogreva za Evropsko unijo, ampak v Bruslju za to ni velikega navdušenja oziroma se jim glede tega ne mudi. To pa je, z vidika Evropske unije in zahodnega zavezništva, velika napaka. Zgodovina se sicer ne ponavlja, vendar ni odveč, če se spomnimo, da je prva svetovna vojna, ki je bila izvor vseh tragedij dvajsetega stoletja na stari celini, izbruhnila prav tam, ker so prav na zahodnem Balkanu trčili veliki mednarodni interesi, ki so sprožili usodno iskro.

Učenci COŠ Stanko Gruden iz Šempolaja

Dom CŠOD Trilobit pri Jesenicah

Učenci četrtega in petega razreda osnovne šole iz Šempolaja smo v spremstvu učiteljic preživeli res lep teden v Šoli v naravi.

Šola

DOM TRILOBIT

Dom Trilobit leži na pobočju Karavank, na bregu manjšega jezercja, ob stari hidroelektrani Javorniški Rovt. Obdajajo ga gozdovi in gorski pašniki. V zimskem času je vsa okolica pobeljena s snegom. Iz doma se lahko odpravimo na sprehod v sosednje doline ali pa se povzpemo na bližje vrhove: Medji dol, Belščica, Golica, Stol, Ajdna. Po jezercu pa lahko zaveslamo v kanjih. Ob domu so igrišča za športno razgibavanje in plezalna stena.

V PRAVO SMER

DOM TRILOBIT

POD BELO ODEJO

IGRE IN ZABAVA

Najbolj zabavni so bli večeri. Učitelji so nam pripravljali vedno nova presenečenja. V večnamenskem prostoru doma smo se lahko naigrali skupaj z učenci osnovne šole Blanca iz občine Sevnica. Bili so zelo prijazni in simpatični. V četrtek zvečer se je dom spremenil v pravi disko-klub in vsi skupaj smo plesali skoraj do polnoči.

MALO SE MORAMO OHLADITI

HIŠNI RED

Vsak dan sta bila dežurna dva dečka in dve deklici: morali so pripraviti in pospraviti mize v jedilnici. Vsi smo komaj čakali, da bomo na vrsti in vse, kar so nam kuharji skuhalo, je bilo odlično.

Spali smo v dveh večjih sobah: v eni deklice v drugi pa dečki: Postelje smo si pospravljali sami. Izbrali smo si tudi vsak svoj znak, ga narisali in obesili na vrata: deklice smo bile Najlepše pingvinčke, fantje pa Ledeni krokodili.

KAJ NAS ŠE ČAKA?

VSI SKUPAJ VESELO

SMUČARSTVO

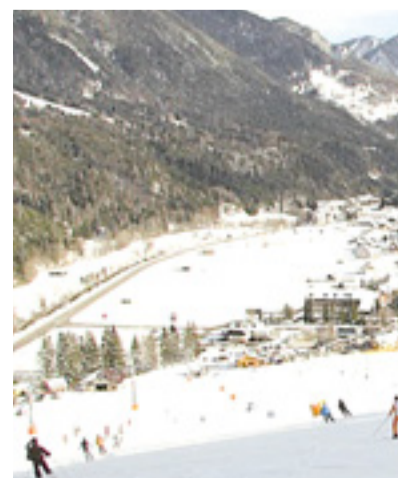
Smučali smo v dveh skupinah z učiteljicami. V tistem tednu smo imeli krasno vreme. Sploh smo se zabavali, ko smo ustavili, ko je bil čas za malico.

OKOVJE MORAMO PRAVILNO

ČAS JE ZA MALICO

ČEZ DRN IN STRN

UČENJE

UČENJE

Učiteljema Jožetom in Tomažem. Ves dan smo se učili po različnih progah, in malico.

NASTAVITI

DEJAVNOSTI

Popoldne skoraj ni bilo časa za počitek: geologija Alp, učna pot skozi Zoisov park z rastlinstvom alpskega sveta, večerni pohodi z orientacijo po zvezdah. Spoznavali smo vodne živali, njihovo prehranjevanje in razmnoževanje. Ogledali smo si tretjo najstarejšo hidroelektrarno v Sloveniji: Javorniški Rovt. Izdelovali smo tudi majhne trilobite iz mavca.

TRILOBITI: VEČJI IN MANJŠI

KDO SE SKRIVA ZA TRILOBITOM?

ŠOLA V NARAVI

Pedagoški vodja doma gospod Matej Božič je za nas pripravil zanimiv program. Vsak dan smo se odpeljali na smučanje v Kranjsko Goro. Popoldne pa smo imeli različne dejavnosti z učitelji Matejem, Tomažem, Rokom, Ireno.

SE LAHKO MALO USTAVIMO?

NAJLEPŠI TRENUTKI

Med telovadbo je učitelj vrtil vrvico. Mi smo skakali visoko v zrak in se smejali. (Eva)

Učitelj Jože je bil z nami vsak dan na smučanju v Kranjski Gori. Bil je zelo simpatičen, ves čas se je šalil. Večkrat je iz žepa potegnil tri pisane kroglice in jih metal v zrak kot pravi žongler. (Soraya)

Učitelj Tomaž nam je razkazal fosile. Trilobiti ali trókrparji so živeli v morju pred približno 300 milijoni let. Bili so nekoliko podobni današnjim sipam in jih je bilo več vrst: od zelo majhnih 0,5 mm, do večjih: lahko so dosegli tudi skoraj en meter. Dom je dobil ime po trilobitih, ker so veliko njihovih fosilov našli v bližnji okolici. (Matija)

Najlepše je bilo, ko smo z učiteljico Ireno v laboratoriju vliвали obeske iz mavca. Najprej smo si pripravili mavec in ga zlili v kalup, nato smo počakali, da se posuši. Izdelali smo školjke, polže in trilobite. Zvečer smo jih še pobarvali. (Shari)

Med sprehodom po gozdu smo pri izviru pokusili vodo. Bila je čista in zelo mrzla. (Helena)

Jezero je bilo prozorno in v njem so se odsevale zasnežene smreke. Na robu je bilo zmrznjeno. Učitelj Tomaž nam je dovolil, da smo se malo podrsali po ledu, kjer je bila skorja debelejša. (Gaja)

Učitelj Matej nam je govoril o ribištvu. Povedal je, da v jezeru ob domu lovijo postrvi, a jih potem spet izpustijo. Pokazal nam je različne ribiške muhe in razložil nam je, kako se jih izdelata: eno je tudi naredil za nas. (Sofia)

Na večer pred odhodom smo plesali v disko klubu. Deklice smo se "naštimali" in potem smo šle. Tam je bil tudi neki fant, ki je bil všeč vsem nam: bil je malo starejši od nas. (Karol)

Ko sem se igral v snegu, sem zgradil tunele in cestice po katerih sem spuščal snežne kepe. (Raffaele)

Odpeljali smo se s sedežnico iz Dolenčevega ruta, ko smo prišli na vrh, smo se na vso moč spustili v dolino. (Marko)

Najlepše je bilo, ko smo se z avtobusom peljali na smučiče. Tam smo smučali štiri ure in se nismo naveličali. (Ivan)

Najlepših trenutkov je bilo zelo dosti in vsi so mi bili zelo všeč. Vsak dan se je zgodilo kaj lepega in ves čas sem se zelo zabavala. (Mara)

Bil je zadnji dan. Bila sem razburjena in trudna, ker smo prejšnji večer plesali v disko. Po kosilu smo končno šli domov. (Ivana)

Jaz nisem mogel smučati, ker sem si zlomil ključnico, zato sem hodil z učiteljico na sprehode po snegu. Najlepši trenutki so bili, ko sem na zasneženem travniku risal risbe v sneg, ki se je bleščal v soncu. Tisti večer ko je bil ples, sem plesal, tudi če sem imel zlomljeno ključnico. (Ruben)

Kemična analiza tal uporabniku omogoča, da se odloči za gospodarno gnojenje, s tem pa vpliva na višino pridelka, torej na ekonomsko donosno pridelavo, posredno pa tudi varuje okolje, saj s pravilnim odmerjanjem gnojil preprečuje onesnaževanje zemlje, zraka in vode.

OPRAVILO, KI JE ZA DOBER PRIDELEK VSE POMEMBNEJŠE

Pomen kemične analize tal

SVETOVALNA SLUŽBA KMEČKE ZVEZE

Tla so eden najpomembnejših naravnih virov, ki žal zelo počasi nastaja, lahko pa se zelo hitro uniči. Najpomembnejša vloga tal je oskrbovanje rastlin z vodo, zrakom in hranilnimi snovmi, kar rastlinam omogoča tvorbo organskih snovi s fotosintezo. To pomeni, da tla zagotavljajo rastlinam razmere za nemoteno rast.

Ker so rastline poglaviti viri hrane za živali in človeka, so tla nujna za obstanek človeštva. Zato jih je treba skrbno varovati in z gnojenjem povečevati njihovo rodovitnost. Da bi pravilno gnojili kmetijske kulture, moramo poznati fizikalne in kemične lastnosti tal. S kemično kontrolo tal spoznavamo, da je analiza tal v resnici

nujna za sodobno kmetovanje. Za izdelavo kemične analize se uporabljajo vzorci tal s terena, na katerem nameravamo pridelovati. Natančnost analize je odvisna od jemanja vzorca tal. Vzorci, katerih teža naj bo približno enaka, se jemljejo na različnih globlinah, odvisno od rastlin, za katere opravljamo kemično analizo.

Sčedajsko Kmečko zvezo na sejem »Projekt ogenj«

Kmečka zveza iz Čedadu prireja v soboto 27. februarja izlet v Verono na ogled sejma »Projekt ogenj – Progetto fuoco«.

Sejem je namenjen prikazu naj sodobnejših dosežkov iz področja opreme za ogrevanje (peči, termodimniki, vzdane kuhinje ipd.) ter tehnologije za ogrevanje z biomasami (sekanci, pellet, kurilna drva ipd.)

Izlet bo potekal po sledečem programu:

6:30 – Odhod iz Špetra
6:45 – Čedad (pred bivšo železniško postajo)
10:00 – Prihod v Verono in ogled sejma »Projekt ogenj«
16:00 – Odhod iz Verone
18:00 – Večerja na kmečkem turizmu v Castelfranco Veneto
22:00 – Povratek v Špetra

Cena izleta, ki vključuje stroške za avtobus, večerjo in vstopnino na sejem, je 35€. Za vpis in dodatne informacije zainteresirani lahko kličejo vsak dan od 8.30 do 12. ure na Kmečko zvezo v Čedadu na tel. številko 0432 703119.

Vabilo na prikaz rezi oljk

Svetovalna služba Kmečke zveze obvešča člane, da prireja ustanova Ersa dne 24. februarja v Miljah na kmetijskem posestvu Scheriani Fabiana – Darsella S. Bartolomeo, 20 – srečanje o oljki s sledečim programom: oljkarstvo v naši deželi (ob 9.30) ter praktični prikaz rezi oljčnih dreves (ob 11. uri). Predavala bosta področna strokovnjaka Ennio Scorbolo, strokovnjak Erse ter agronom Paolo Parmeggiani.

Podobna srečanja bodo tudi na sledečih sedežih:

27. februarja ob 9. uri – Koprivno - Capriva del Friuli, v občinski dvorani in Vili Russiz
3. marca ob 9.00 uri – Čedad, kmetijski zavod Itas, ulica Istituto Tecnico Agrario, 42

Če pripravljamo večletni nasad, se jemljejo vzorci z dveh ali treh globlin, 0-30cm, 30-60cm in 60-90cm, za poljščine in vrtnine z globline 30cm, za travnike in pašnike pa jemljemo vzorce z globline 10cm. Vzorci se jemljejo s sondo ali lopato za prekopavanje. Velikost parcele, s katere se jemljejo vzorci, je odvisna od njene enotnosti, povprečno pa naj ne presega 1 hektar. Če je parcela sestavljena iz kemično nehomogenih tal, se za vsak homogen del parcele pripravi posamezen povprečen vzorec na način, ki ga navajamo v nadaljevanju. Najugodnejši čas za jemanje vzorcev je tedaj, ko so tla prosta, tj. po žetvi pa do priprave tal za naslednji posevek, vsekakor pa pred naslednjim gnojenjem. Vsak povprečni vzorec je sestavljen iz večjega števila, najpogosteje iz 20-25 posameznih vzorcev, enakomerno vzeti po celotni površini parcele, s katere jemljemo povprečni vzorec. Zbrane vzorce dobro premešamo, potem pa vzamemo četrtino vzorca, približno dva kilograma prsti, ga damo v vrečko, označimo s potrebnimi podatki in pošljemo v analizo. Med podatki moramo navesti tudi namembnost analize. S kemično analizo lahko dobimo celo vrsto podatkov, od kislosti tal, vsebnosti makro- in mikrohranil, vsebnosti organske snovi v tleh, skupnega CaCO₃ idr. Osnovni parametri, ki jih dobimo s kemično analizo tal, z njihovo pomočjo pa se izdela priporočilo za gnojenje, so:

- kislost tal (pH), pomembna lastnost, ker vpliva na življenjske funkcije rastlin in mikro-organizmov, prav tako pa tudi na celo vrsto fizikalno-kemičnih procesov v tleh;
- vsebnost topnega (rastlini dostopnega),

fiziološko aktivnega fosforja in kalija, izraženega mg/1kg tal. Fosfor in kalij sta poleg dušika najpomembnejša biogena elementa;

- vsebnost magnezija, ki je naših tleh nemalokrat prisoten v prenizkih količinah in je tudi zelo pomemben biogen element;
- vsebnost mikroelementov (železo, cink, baker, bor), ki imajo nenadomestljivo vlogo za pravilno rast kmetijskih kultur;
- vsebnost humusa v tleh v odstotkih, humus pa se vzdržuje s poglavitnim oskrbovalcem, dušikom. Seveda pa je treba upoštevati, da se sprošča dušik iz humusa počasi, kako pa bo potekala mineralizacija, je odvisno od vrste humusa, mikrobiološke dejavnosti in vrste drugih pogojev.

NALOGE KEMIČNE ANALIZE TAL SO:

- določiti raven hranil, ki so na voljo ali ki jih je treba vnesti v tla;
- predvideti povečanje pridelkov in pridobitnost gnojenja;
- preračunati vnos gnojil za predvideno kmetijsko kulturo;
- presoditi, koliko so rastline oskrbljene s posameznim hranilnim elementom, ter narediti načrt dodajanja.

Iz vsega povedanega izhaja, da kemična analiza uporabniku omogoča, da se odloči za gospodarno gnojenje, s tem pa vpliva na višino pridelka, torej na ekonomsko donosno pridelavo, posredno pa tudi varuje okolje, saj s pravilnim odmerjanjem gnojil preprečuje onesnaževanje zemlje, zraka in vode.

STROKOVNI NASVETI

Priprava zemljišča za nov vinograd

Če imamo namen pomladi saditi nove trte, je sedaj čas, da uredimo zemljišče za nov vinograd.

Najprej moramo izbrati čim bolj sončno lego, upoštevati moramo mikroklimo, tla in nagnjenost zemljišča. V primeru pobočja izberemo sončno in južno stran. Upoštevati moramo tudi, da bomo v vinograd z lahkoto prišli s stroji, urediti moramo poti in olajšati dostop. Nato zemljišče počistimo, odstranimo morebitno grmovje in kamenje.

Če je zemljišče prej gostilo star vinograd, so lahko na starih koreninah prisotni virusi, nematode ali drugi prenašalci bolezni. Za tako zemljišče je najbolje, da nekaj let počiva. Če je zemljišče nagnjeno, ga moramo najprej zravnavati ali na bolj nagnjenih mestih urediti terase. Paziti moramo, da ne delamo večjih premikov, da ne bi prišla na površje zemlja iz globline, ki ji pravimo mrtvica. Najbolje je, da najprej umaknemo zgornji del rodovitne prsti in po končanem premiku vrnemo prst na svoje mesto.

Pred rigolanjem ali globokim oranjem založno gnojimo. Vedno je pred tem priporočljiva analiza tal. Tla bodo namreč gostovala trte vrsto let, zato je zelo važno, da pred sajenjem spoznamo stanje naše zemlje, da jo lahko izboljšamo. Pozneje ukrepati je pač veliko težje. Na hektar površine vzamemo 10-

15 vzorcev tal. Vzorce za analizo tal odvajamo čim več časa po zadnjem gnojenju. Iz rezultatov analize izberemo veliko informacij, ki jih najbolje razberemo količino gnojil za založno gnojenje. Pri trti je zelo važno tudi razmerje med kalcijem, magnezijem in kalijem. To je važno predvsem na kraški planoti, kjer je kalcija včasih preveč in ovira normalno asimilacijo ostalih elementov. Založno gnojimo s fosforjem, kalijem in organsko snovjo. Če analize nimamo, zelo okvirno gnojimo s 200 do 300 kg/ha čistega fosforja in 400 do 800 kg/ha čistega kalija. Pri nas gnojimo tudi s 50 do 200 kg/ha čistega magnezija in z borom. Po možnosti pognojimo tudi s 500 do 600 stotov/ha zrelega hlevskega gnoja.

Po založnem gnojenju sledi rigolanje. To je zelo pomembno opravilo, ki ima učinek na trte več let. Globina rigolanja je odvisna od vrste tal, podnebja in nagiba zemljišča. Dobro je, da rigolamo kakih 80 cm globoko. V naših krajih so tla v veliko krajih bogata s kamenjem. Lahko tudi bolj površno orjemo in rahljamo. Na ta način obračamo le površinsko plast zemlje, globljo, mrtvico, pa jo le rahljamo.

Pred sajenjem zemljo po potrebi še rahljamo, postavimo količke, odločimo vrste in pripravimo sa-

dilne jame. Najbolje je, da vrste v naših krajih potekajo v smeri sever-jug, da imajo trte čim več sonca. Če pa to ni mogoče in smo primorani saditi vrste v smer vzhod-zahod, naj bodo medvrstne razdalje nekoliko večje zaradi boljše osvetlitve. Če pa je teren precej izpostavljen burji, vrste usmerimo v smer burje. V tej fazi moramo imeti že jasno idejo, kakšno vzgojno obliko in sadilno razdaljo bomo izbrali. Pomisliti moramo, da čim višje je število trt na hektar, večja je kompetitivnost za vodo in hranilne snovi, korenine se v zemlji bolj razširijo, listja je manj, tudi akumulacija sladkorjev v jagodah je večja, skratka, višja je kakovost. Gostota sajenja pa je odvisna tudi od drugih dejavnikov, kot na primer od vina, ki si ga želimo, od podnebja, tal, podlage, sorte, mehanizacije. Zelo važno je tudi, da izberemo primerno podlago.

Nato pripravimo sadilne jame. Koreninam lahko porežemo konice, odstranimo tudi slabe in suhe korenine. Zemlja naj ne bo presuha. V tem primeru sadike pomočimo v vodo za kake pol ure, takoj po sajenju pa sadike še nekoliko zalijemo. Cepilna točka naj bo vsaj 5 cm nad zemljo. V sadilne jame nanesimo nekaj gnojil. Pri sajenju pazimo, da korenine ne pridejo direktno v stik z gnojili. Pred sa-

jenjem postavimo tudi kole iz žice. Lahko postavimo tudi takoj potem, a vendar preden trta požene, da ne bi ranili poganjkov.

Koli so lahko iz lesa, cementa, jekla ali drugih kovin. Leseni koli so razmeroma lahki, trajajo pa manj časa. Da jim podaljšamo trajnost, kole olupimo in konice potopimo v 5 - 8 odstotno raztopino bakrovega sulfata. Tako pustimo 6 - 7 dni, nakar jih dobro posušimo. Koli iz cementa so pa veliko bolj trajni, imajo dobro ceno, so pa precej bolj težki. Novejši so kovinski koli. Obstajajo tudi plastični koli. Kole vstavimo v zemljo kakih 80 cm. Koli na koncu vrst naj bodo močnejši in diagonalno nagnjeni proti zunanosti. V vrsti jih postavimo v razdaljo 4 do 6 m, odvisno od vzgojne oblike.

Ob vsaki trti postavimo tudi trs, ki služi rastlini kot opora v naslednjih letih, dokler se steblo ne opomore. V zadnjih časih se uporablja tudi železno oporo, ki je veliko bolj trajna. Prav tako lahko izbiramo med različnimi žicami, ki so lahko iz pocinkanega železa, take, ki vsebujejo tudi aluminij in pa žice iz nerjavečega jekla. Slednje so bolj trajne, se zelo malo nategujejo, a so tudi dražje. V prodaji dobimo tudi plastične žice.

Magda Šturman

Na slikah:
Pod naslovom; Koroški Slovenci so
vprašanje dvojezičnih napisov izpostavili
že leta 2006 v Evropskem parlamentu
Spodaj: palača Sveta Evrope v
Strasbourgju
Desno: Boris Cilevičs

POROČEVALEC BORIS CILEVIČS JE OBISKAL TUDI KOROŠKO

Vprašanje dvojezičnih napisov v ospredju osnutka dokumenta parlamentarcev Sveta Evrope

BOJAN BREZIGAR

Pred kratkim, natanko 20. januarja letos, je parlamentarna skupščina Sveta Evrope objavila obširno poročilo o zaščiti manjšin v Evropi. Pripravil ga je latvijski socialistični poslanec Boris Cilevičs, znan dolgoletni zagovornik manjšinskih pravic (sam pripada ruski manjšini v Latviji) v svoji državi in drugod po Evropi ter nosilec spletne informacijske mreže Minelres, ki tedensko objavlja informacije o manjšinah v Evropi.

Poročilo vsebuje tudi obširno oceno stanja manjšin v Avstriji, čemur namenja celih 14 odstavkov. Cilevičs je namreč med pripravami obiskal tudi Koroško in Avstrijo, kjer se je seznanil z vprašanji manjšin na splošno specifično s problemi slovenske manjšine. Med dvodnevni obiskom, 9. in 10. junija 2008, je prvi dan obiskal Koroško, kjer se je najprej sešel s predstavnikoma socialistične stranke Petrom Kaiserjem in Ano Blatnik, nato se je pogovarjal s predstavnikoma slovenske manjšine (srečanja so se udeležili Marjan Pipp, Marjan Sturm, Joža Habernik, Janko Kulmesh in Anton Rosenzopf-Jank), predstavniki deželne vlade pa predstavnika Sveta Evrope niso hoteli sprejeti. Naslednjega dne pa je Cilevičs na Dunaju, poleg predstavnikov češke, slovaške in hrvaške manjšine srečal podpredsednico ustavnega sodišča Brigitte Bierlein, varuhinjo pravic Terezijo Stojšits, vodjo ustavne službe pri uradu zveznega kanclerja Georga Lienbacherja, odgovorno za manjšine pri uradu zveznega kanclerja Christo Achleitner ter ugledna pravnik Dietra Kolonovitsa in Hannesa Tretterja. Ta srečanja so bila osnova za poročilo, ki ga je sprejel odbor za pravne zadeve in člove-

kove pravice ter ga bodo sedaj predali v obravnavo plenarnemu zasedanju parlamentarne skupščine Sveta Evrope. Članica odbora za pravne zadeve in človekove pravice je tudi slovenska poslanka Darja Lavtižar Bebler, ki pa se zasedanja, na katerem so sprejeli to poročilo, ni udeležila.

Avstrija preganja diskriminacijo

Del poročila, ki zadeva Avstrijo, se začneja z ugotovitvijo, da je okvirna zakonodaja v zvezi z zaščito manjšin v Avstriji dobro razvita ter da je Avstrija sprejela predvsem ukrepe za boj proti diskriminaciji, tako na zvezni ravni kot na ravni posameznih zveznih dežel. Avstrija preganja diskriminacijo, tudi glede na etnično pripadnost; država je tudi sprejela vrsto ukrepov v zvezi z integracijo priseljencev in z utrjevanjem medkulturnega dialoga v družbi. Sprejeti so bili tudi ukrepi za ohranjanje kulturne dediščine slovenske manjšine na Štajerskem ter za izboljšanje sistema dvojezičnega pouka na Koroškem in na Gradiščanskem. Nova zakonodaja o avstrijski radiotelevizijski hiši ORF daje večje možnosti za sporede v jezikih manjšin ter omogoča tudi kakovostne čezmejne projekte. Vse to je zapisano tudi v poročilu, ki ga je posvetovalni odbor Sveta Evrope objavil v zvezi z izvajanjem Okvirne konvencije za zaščito narodnih manjšin v Avstriji. Vendar to poročilo vsebuje tudi opozorilo, da je izvajanje manjšinske zakonodaje v Avstriji pomanjkljivo tako na zvezni kot tudi na krajevni ravni, še zlasti glede na abo jezika manjšin v odnosu z oblastmi in na dvojezične napise.

Kaj je ugotovil Boris Cilevičs

Latvijski poslanec med svoje ugotovitve na prvo mesto postavlja dejstvo, da ga na Koroškem, kamor se je podal predvsem z namenom, da ugotovi, kakšno je stanje glede postavljanja dvojezičnih napisov, kljub večkratni zahtevi ni hotel sprejeti noben uradni predstavnik koroške deželne vlade. Pri tem opozarja, da je bilo prav vprašanje dvojezičnih napisov postavljeno kot problematična točka poročila posvetovalnega odbora Sveta Evrope za izvajanje Okvirne konvencije za zaščito narodnih manjšin in poročila visokega komi-

sarja Sveta Evrope za človekove pravice o Avstriji.

To vprašanje je postalo pereče z objavo razsodbe ustavnega sodišča z dne 13. decembra 2001, ki so jo potrdile tudi kasnejše razsodbe tega sodišča. V njih je zapisano, da ima slovenska manjšina pravico do dvojezičnih napisov v krajih, kjer šteje najmanj 10 odstotkov prebivalcev. »Pred kratkim preminuli koroški deželni glavar je kritiziral to razsodbo in tako odločitev ustavnega sodišča z dne 13. decembra 2001 ni bila izvršena,« je v svojem poročilu napisal Cilevičs.

Cilevičs je to vprašanje sprožil na srečanju s predstavnico ustavnega sodišča na Dunaju. Na neizvajanje teh razsodb so predstavniki Sveta Evrope že večkrat opozorili, nazadnje je to storil odbor ministrov Sveta Evrope 11. junija 2008. »Kljub temu so moji sogovorniki na uradu zveznega kanclerja trdili, da je bila vsaka posamezna razsodba tudi izvedena,« je zapisal latvijski poslanec v svojem poročilu.

Tu vsebuje poročilo nujno pjasnilo, da zadevajo razsodbe ustavnega sodišča posamezne primere, ki pa jih je mogoče posplošiti na celotno območje, na katerem živi manjšina. Tega pa avstrijske oblasti niso naredile. To pa po oceni Cilevičsa kaže na dejstvo, da ne gre za razpravo o problemu samem, ampak o tem, v koliko krajih naj bi namestili dvojezične napise; po oceni slovenske manjšine bi jih morali namestiti v najmanj 200 krajih.

Med politiko in pravno državo

Po mnenju latvijskega poslanca zadeva neizvajanje razsodb ustavnega sodišča s strani koroških oblasti samo bistvo pravne države, vendar so ga številni sogovorniki opozorili, da je vprašanje tudi politično, tesno povezano z osebnostjo preminulega koroškega deželnega glavarja. Kar nekaj politikov se je ukvarjalo s tem vprašanjem, vendar so vselej ugotovili, da ni politične volje, da se to vprašanje tudi reši enkrat za vselej.

To seveda kaže tudi na težave, ki lahko nastanejo v zvezni strukturi, v kateri je delitev pristojnosti zelo kompleksna in kjer država dolga leta ne more premostiti blokade, ki obstaja na deželni ravni.

Tu Cilevičs v celoti navaja odstavek, ki ga je v zvezi s tem vprašanjem v dokument o izvajanju Okvirne konvencije za zaščito narodnih manjšin sprejel svet ministrov Sveta Evrope: »Določilo ustavnega sodišča z dne 13. decembra 2001 o dvojezičnih krajevnih napisih bo treba še izvajati. Nerešeno vprašanje dvojezičnih napisov na Koroškem ustvarja ozračje, ki ne vodi h harmoničnim odnosom in ki lahko ogroža dejansko uveljavljanje drugih pravic pripadnikov narodnih manjšin. Na Koroškem in na Gradiščanskem še vedno obstajajo ovire za celovito izvajanje zakonodaje o rabi jezikov manjšin v odnosu z oblastmi.«

Avstrija naj izpolni mednarodne obveze

V tem kontekstu je potrebno poudariti, da je Avstrija že leta 1998 pristopila k Okvirni konvenciji za zaščito

narodnih manjšin (in tudi k Evropski listini o regionalnih ali manjšinskih jezikih). To pomeni, da bi morala v dobri veri izvajati določila te konvencije, v duhu razumevanja in strpnosti ter v skladu z načeli dobrega sosedstva, prijateljskih odnosov in sodelovanja med državami, kot to določa 2. člen konvencije. Zato je treba to vprašanje rešiti čimprej, v korist vseh, ki jih zadeva. Nekateri sogovorniki so ocenili, da bi bilo to možno s posebnim zakonom, ki bi določal, kje in kako bodo nameščene dvojezične table.

Kljub navedenim težavam na Koroškem so številni sogovorniki, tako kot tudi sam Odbor ministrov Sveta Evrope, tudi pozvali k ustreznemu razvoju enovitega sistema dvojezičnega šolstva na Koroškem in na Gradiščanskem, kjer se, kot je bilo povedano, k dvojezičnemu pouku prijavlja čedalje večje število otrok. »To tudi jasno kaže na dejstvo, da je mogoče v isti regiji poleg težav najti tudi primere dobre prakse,« zaključuje Cilevičs svoje poglavje o stanju v Avstriji.

V poročilu tudi slovaški zakon o jeziku

Sicer pa se Cilevičs v svojem poročilu dotika tudi številnih drugih vprašanj. Med temi je treba še zlasti omeniti slovaški zakon o jeziku, ki ga je slovaški parlament sprejel lansko leto in je začel veljati 1. septembra 2009. Namen tega zakona – pravzaprav gre za amandma k obstoječi zakonodaji – naj bi bil krepitev slovaškega jezika, vendar nekatera določila, še zlasti določila glede sankcij, zelo skrbijo pripadnike manjšin, predvsem madžarske manjšine. Visoki komisar OVSE za človekove pravice je ugotovil, da zakon načeloma ne krši človekovih pravic, njegovo neprimerno izvajanje pa bi lahko bilo kočljivo; zato je slovaške oblasti pozval, naj zakon previsno izvajajo, da ne bi prišlo do kršitve mednarodnih načel o človekovih pravicah. Pomembno pa je, da je visoki komisar OVSE v istem dokumentu opozoril na pomanjkanje celovite zakonodaje o pravicah manjšin na Slovaškem in je dejal, da bi moral biti novi zakon o slovaškem jeziku primerna iztočnica za sprejem celovite manjšinske zakonodaje v tej državi. Cilevičs pa v zvezi s tem še opozarja, da so slovaške oblasti dolžne izpolnjevati mednarodne obveze, ki so jih sprejele z ratifikacijo mednarodnih dokumentov, ne glede na vprašanje, kakšna koalicija vlada državi.

Slovenski kulturni klub: literarni, likovni in fotografski natečaj za mlade

Pod okriljem Slovenske prosvete iz Trsta že več kot pol stoletja deluje mladinska organizacija Slovenski kulturni klub, ki združuje višješolce in ima – kot pove že samo ime – cilj širitev zanimanja

uspešno razstavlja ali objavlja svoja literarna dela.

Ker je pojem »mladi« precej neopredeljen, je Skk, skupaj s starejšim »bratom« MOSPom, v katerega se klubovci

vklučijo, ko zapustijo višjo šolo, določil kot mejo 25. leto starosti. Oblika in tema izdelkov sta svobodna, vendar organizatorji ponujajo kot sugestijo verz ali stavek iz del umetnika, ki se ga tisto leto posebej spominjamo zaradi kake okrogle obletnice. Letos je to Ciril Kosmač (ob 100-letnici rojstva), izbrani stavek pa se glasi »Zvok trobente plava skozi gozd. Kakor vzdih. Kakor stok.« Prispevki morajo biti opremljeni s psevdonimom, podatki pa priloženi v zapečateni kuverti in izročeni ali poslani na naslov »Skk-MOSP –Natečaj – ul. Donizetti, 3 - 34133, Trst, do ponedeljka, 15. marca. Prispevke bodo ocenile posebne komisije. Trije prvo-uvrščeni bodo prejeli denarno nagrado, medtem ko bodo ostali nagrajenci dobili darilne in knjižne nagrade. Vsa boljša dela bodo objavljena v Rasti, mladinski prilogi Mladike. Razstava, recital del in nagrajevanje mladih umetnikov pa bo konec marca v Peterlinovi dvorani, ul. Donizetti,3.

na kulturo in spodbujanje ustvarjalnosti med mladimi. Ena od tradicionalnih pobud SKK-ja je tudi vsakoletni literarni, likovni in fotografski natečaj, ki ga za mlade razpisuje ob dnevu slovenske kulture. Ta pomembna pobuda vzpodbuja umetniško ustvarjalnost pri mladih in jim daje možnost, da se pomerijo med seboj in sami sebi dokažejo, da so sposobni nadaljevati svojo ustvarjalno pot. Tega se zavedajo tudi profesorji tako na Tržaškem kot na Goriškem in večkrat spodbujajo svoje učence, naj pripravijo kaj za natečaj. Marsikateri nagrajenec iz dolge zgodovine natečaja (npr. Matejka Grgič, David Bandelj, Štefan Turk, Rado Jagodic) se je pozneje res odločil, da izpopolni svoj talent, in zdaj

MePZ »Rupa-Peč«: 75-let zvestobe slovenski zborovski tradiciji

V MePZ "Rupa-Peč" pojejo vaščani Rupe, Peči ter prijatelji iz raznih slovenskih vasi goriške pokrajine; združuje jih veselje do petja in ljubezen do slovenskih tradicij.

Ustanovitelj Mešanega pevskega zbora "Rupa-Peč" je domačin Janez Pavletič, ki je od leta 1934 vodil cerkveno petje v domači cerkvi. Po 2. svetovni vojni je vodstvo zbora prevzel Janezov mlajši brat Niko Pavletič. Takrat se je zbor številčno okreplil in vključil v svoj repertoar tudi narodne pesmi. Sodeloval je pri vseh vaških cerkvenih obredih in kulturnih prireditvah. Kljub novonastali meji med Italijo in Jugoslavijo, ki je razdelila vsestransko povezan teritorij, je zbor ves čas ohranjal in gojil stike s sosednjim Mirnom.

Od leta 1962 vse do leta 2006 je pevovodja zbora bil Zdravko Klanjšček. Le

za krajše obdobje ga je zamenjal prof. Dimitri Rejc.

Zbor je v zadnjih desetletjih obogatil pevsko zakladnico s skladbami slovenskih in tujih avtorjev ter sklenil tesnejše stike z zbori Primorske, Dolenjske in Furlanije.

Zbor redno nastopa na revijah Cecilijanka, Primorska poje, Sovodenjska poje, na vsakoletnem božičnem koncertu v goriški stolnici in na raznih prireditvah, od katerih je večkrat tudi sam organizator.

Zbor je opravil tudi veliko število gostovanj, med temi sta omembe vredna koncerta pri slovenskih rojakih v Berlinu leta 1998 ter sprejem pri papežu v Rimu leta 2001. Papež Janez Pavel II je zbor pozdravil v slovenskem jeziku in se mu prisrčno zahvalil za zapeto pesem. To je bil pomemben trenutek za slovenski zbor, saj je bilo to potrditev dolgoletnega truda za

skupno dobro, ki se odraža tudi preko lepega ubranega petja.

V septembru 2006 je vodstvo zbora prevzela prof.a Zulejka Devetak, ki je skupini podarila mnogo mlade in sveže energije.

V okviru Prosvetnega društva "Rupa-Peč" deluje tudi otroški pevski zbor (ki ga že nekaj let prav tako vodi Zulejka Devetak), s katerimi društvo nudi pevsko formacijo že od mladih nog in skuša tako zgraditi nove pevke in pevce, ki bodo ob primernem času prevzeli "štafeto palico".

Da bi bil pomemben jubilej tudi pravilno obeležen, vabi PD Rupa-Peč na slavnostni koncert, ki bo v sredo, 24. februarja 2010 v domači župnijski cerkvi sv. Marka v Rupi. Večer nosi naslov "Biti, živeti" (Pesem s Krasa, Srečko Kosovel), nastopili bodo OPZ in MPZ društva Rupa-Peč.

Skupen hvaležen spomin na Ljubko Šorli

KC Lojze Bratuž, Zdrženje cerkvenih pevskih zborov in Zveza slovenske katoliške prosvete prirejata skupni spominski večer ob 100-letnici rojstva pesnice in šolnice Ljubke Šorli, ki bo v četrtek, 25. februarja 2010, ob 20.30. Na večeru bodo nastopili tudi gojenci SCGV Emil Komel.

Ljubka Šorli se je rodila v Tolminu 19. februarja 1910. Že kot otrok je izkusila posledice prve svetovne vojne. Osnovno šolo je dokončala v Tolminu leta 1923. Kmalu je Šorlijevi umrl oče (1925), tako da je vso skrb za družino prevzela mati, ki je zaradi gmotnih potreb odprla trgovino. Družinska trgovina je vplivala na izbiro šolskih študijev Ljubke Šorli, ki je v letih 1923-25 obiskovala trgovsko šolo v Novi Gorici.

Ljubki Šorli ni bilo tuje bogato narodno in kulturno okolje, kjer je odrasla, čeprav je bilo to čas fašizma in zatiranja slovenske besede. Mladina se je rada udeleževala v številnih kulturnih društvih, kamor je zahajala tudi Šorlijeva. Posebno ji je bilo všeč udeleževanje v cerkvenem okolju, kjer je bila organistka in vodila dekliški zbor. To okolje je botrovalo, da je spoznala Lojzeta Bratuža, učitelja, pevovodja, skladatelja, s katerim se je jeseni 1933 poročila. V zakonu sta se rodila hčerka Lojzka in sin Andrej. Vendar časi so jim prinesli hude preizkušnje. Najprej je Ljubko Šorli doletela ločitev z možem, saj je Lojze Bratuž umrl po hudih mukah 16. februarja leta 1937, zaradi posledic, ki mu jih je prizadelo prisilno izpitje strojnega olja pomešanega z drobci stekla. Nato je Šorlijevo doletela še ječa, mučenje in taborišče, iz katerega se je vrnila po razpadu Italije, 8. septembra 1943.

Ljubka Šorli se je vrnila v Tolmin, kjer je ostala do leta 1946, ko je dokončno prišla v Gorico in po opravljenem izpitu, od leta 1948 do leta 1975, poučevala v skraj vseh vaseh goriške okolice. Ob tem je aktivno sodelovala v širšem kulturnem dogajanju in v raznih društvih. Posebno pomembno je njeno publicistično delo, saj je objavljala v številnih revijah ter nastopala na raznih prireditvah ter literarnih večerih, vse do njene smrti 30. aprila 1993.

Program spominskega večera na Ljubko Šorli

Janez Povše - nagovor

Ivana Fajt, Jakob Podveršič, Luka Paljk, Jasmin Kovic in Nikolaj Pintar – recitacija Aleksander Gadžijev - klavirski nastop

MePZ Lojze Bratuž v ženski zasedbi pod vodstvom Bogdana Kralja in ob klavirski spremljavi Mojce Bizjak

MePZ E.B. Sedej iz Števerjana pod vodstvom Aleksandre Pertot

gorica

Dramski odsek PD Standrež bo imel sledeča gostovanja: v nedeljo, 21. februarja ob 19.30 v Kulturnem domu Ljubljana-Zalog s predstavo »Kaj bodo rekli ljudje« in v soboto, 27. februarja ob 19.30 pri KUD »Zarja« Trnovlje Celje s predstavo »Gugalnik«.

Kulturno društvo Sabotin vabi na tradicionalno šagro sv. Valentina, ki poteka še danes, 21. februarja 2010, v društvenih prostorih v Štmavru. Ob 14.30 bo

i.nformacije

Zdrženje E. Blankin Ulica San Domenico 78, 33043 Čedad tel/fax: 0432 701455 e-mail: slov@tin.it

Slovenska prosveta Ulica Donizetti 3, 34133 Trst tel: 040 370846, fax: 040/633307 e-mail: sp@mudika.com

Zveza slovenske katoliške prosvete Drevored 20. septembra, 85 34170 Gorica tel/fax: 0481 538128 e-mail: zskp_gorica@yahoo.it

Zveza cerkvenih pevskih zborov Ulica Donizetti 3, 34133 Trst fax: 040 633307

Zdrženje cerkvenih pevskih zborov Drevored 20. septembra, 85 34170 Gorica tel/fax: 0481 31817 e-mail: zcpz_go@libero.it

slovesna sv. maša nato pa ples. Na voljo bodo jedi, pijača in domači štruklji.

PD Rupa-Peč vabi v sredo, 24. februarja 2010, ob 20.30 v župnijsko cerkev sv. Marka v Rupi, na jubilejni koncert MePZ "Rupa-Peč" ob 75-letnici ustanovitve in delovanja zbora. Koncert nosi naslov "Biti, živeti", po besedilu Kosovelove poezije "Pesem s krasa", ki jo bo zbor tudi zapel, v prireditvi Ivana Grbca.

KC Lojze Bratuž, SCGV Emil Komel, ZCPZ-Gorica in ZSKP vabijo v četrtek, 25. februarja 2010 ob 20.30 na spominski večer ob 100-letnici rojstva pesnice Ljubke Šorli.

trst

SPD Mačkolje vabi v nedeljo, 21. februarja 2010 ob 17.00 v dvorano Srenjske hiše na prireditvi "Naš skupni dom", posvečeno 100-letnici rojstva pesnice Ljubke Šorli. Program bosta sooblikovala godalni kvartet Podokničarji in MePZ Mačkolje, priložnostno misel bo podal David Bandelj, pesnik in asistent za književnost na Univerzi v Novi Gorici.

Društvo slovenskih izobražencev vabi v ponedeljek, 22. februarja 2010 ob 20.30 v Peterlinovo dvorano, ul. Donizetti 3 v Trstu, na podelitev nagrade Nadja Magajna. Prejemnica nagrade je zdravnica, onkologinja in ustanoviteljica društva Hospic dr. Metka Klevišar. Sledi pogovor z nagrajenko.

Društvo Finžgarjev dom vabi v soboto, 27. februarja 2010 ob 20.00 na Praznik slovenske pesmi in besede. Praznik bo potekal v prostorih Finžgarjevega doma na Opčinah.

Projekt spoznavajmo Benečijo

Pri Zvezi slovenskih kulturnih društev na Goriškem smo se odločili, da bomo v letu 2010 okrepili in utrdili odnose z našimi »sorodniki« v Benečiji in Reziji. Menimo, da je prav, da se kot slovenska narodna skupnost bolje spoznamo in poživimo že obstoječe stike. Zato smo pripravili projekt Spoznavajmo Benečijo in Rezijo in ga predlagali goriškim šolam. K vabilu so se odzvale OŠ B. Domen iz Sovodenj, OŠ iz Vrha ter sovodenjski vrtec.

Tudi nekatera goriška društva bodo posvetila del njihovih prireditvev gostovanju skupin, ki delujejo v Benečiji in Reziji. V goste bodo povabili Beneško gledališče, pevski zbor Rečan, folklorno skupino iz Rezije, predstavili bodo knjigo Mi smo tu in gostili zanimive razstave, pustne maske, ipd.

S skupnimi močmi bomo omogočili učencem, njihovim staršem ter občanom, da bolje spoznajo Slovence, ki živijo na območju, ki jim ni vedno naklonjeno.

Učenci so navdušeni nad projektom

V projektu so raznovrstne dejavnosti in delavnice, ki bodo potekale skozi celo šolsko leto in ki želijo učencem in učiteljem približati Benečijo in Rezijo, beneško narečje, pravljice, pesmi ter njihove šege in navade.

11. decembra 2009 so otroci in njihovi učitelji poslušali pripovedovanje o tipičnih šegah in navadah iz Benečije v božičnem času. Z Giovannijem Comarjem in Marino Cernetig so okrasili brin s tipičnimi okraski ter pobirali koledo.

27. januarja 2010, v pričakovanju pusta so spoznali tipične beneške maske: ta liepe in ta garde maskare, blumarje iz Črnega vrha, zluodija in anjulaca ter Mersinskega petelina in kokoš. Učenci so v delavnici izdelovali Matajurske klobuke.

V ponedeljek, 15. februarja 2010 so bili na vrsti prijatelji z Rezije. Najprej je spregovorila predsednica Rozajanskega duma gospa Luigia Negro, ki je otrokom predstavila njihovo kulturno društvo, tipične rezijanske instrumente: citiro in bunkalo in rezijansko ta lipo maskaro gospe Iside Di Lenardo. Gospa Pemela Pielich, predsednica plesne folklore skupine "Val Resia"

pa je predstavila plesno delovanje rezijanske doline. Učenke in učenci so si ogledali diapozitive o Reziji, poslušali so rezijansko pravljico in se naučili nekega zanimivih rezijanskih plesov, ki jih

Matajurski klobuk

bodo ob zaključku šolskega leta predstavili njihovim staršem.

V velikonočnem obdobju pa bodo sovodenjski in vrhovski otroci barvali tipične beneške pierhe.

Projekt bodo zaključili z izletom v Benečijo, na Matajur in obiskali bodo dvojezično šolo v Špetru. Med obiskom Benečije bodo spoznavali gore, vasi, naravne znamenitosti in kulturne domove.

Srečanja snema ekipa deželnega sedeža RAI iz Trsta, kateri se prisrčno zahvaljujemo.

Giovanni Comar in Marina Cernetig

iz oči v oči

Ime in priimek: Passon Alida
Kraj in datum rojstva: Palmanova 13. avgusta 1993
Zodiakalno znamenje: Lev
Kraj bivanja: Sovodnje ob Soči
Stan: single
Poklic: študentka
Najboljša in najslabša lastnost: radodarnost- pesimizem
Nikoli ne bom pozabila: letošnje poletne počitnice
Hobiji: plavanje
Knjiga na nočni omarici: Il cacciatore di aquiloni Khaled Hosseini
Najljubša risanka: Le follie del imperatore
Najljubši filmski igralec/ igralka: Orlando Bloom
Najljubši glasbenik: Coldplay
Kulturnik/osebnost stoletja: Boris Pahor
Ko bom velik, bom... mah...boh
Moje društvo: KD Sovodnje
Moja vloga v njem: Predsednica Mladinskega Odseka
Moj življenjski moto: Carpe Diem
Moje sporočilo svetu: Da bi vsi otroci imeli možnost šolanja!

agenda

LJUBITELJI POEZIJE IN DIJAKI POZOR!!!
 KŠD Rojanski Krpan v sodelovanju z ZSKD razpisuje 2. natečaj za izvirno ljubezensko pesem. Rok za oddajo pesmi se izteče 21. marca (svetovni dan poezije). Razpisni pogoji so na voljo na spletni strani www.rojanskikrpan.org. Natečaj je namenjen vsem, posebej pa bodo obravnavani izdelki dijakov slovenskih višjih srednjih šol. Za dodatne informacije: peterverri@yahoo.it, rojanskikrpan@gmail.com
 tel.: (0039) 335 43 53 69 ali (0039) 328 033 79 10, 00386 (0)31 215 512.

PRAVLJICE SVETA V FEIGLOVI KNJIŽNICI
 V ponedeljek, 22. februarja 2010, ob 18. uri bo Katerina Citter pripovedovala slovensko pravljico Mojca Pokrajculja, Antonella di Capua pa bo pripovedovala pravljico v francoščini.

ZBORI ZSKD, KI BODO NASLEDNJI KONEC TEDNA NASTOPILI NA KONCERTIH PRIMORSKE POJE 2010:
 Sobota, 27. februarja ob 20.00 uri v Ilirski Bistrici, Dom na Vidmu
 MoPS Kraški dom, Repentabor
 MoPZ Upokojencev iz Brega, Boljunec Barški oktet, Bardo
 PZ Tončka Čok, Lonjer
 MoPZ Vasilij Mirk, Prosek/Kontovel
Priporočamo vam, da sproti preverite morebitne zamenjave in spremembe (zlasti pred vašim koncertom) na spletni strani Zveze pevskih zborov Primorske www.zpzzp.si.

Uradi ZSKD so na voljo za vse informacije
 Trst: tel. 040 635 626, e-pošta trst@zskd.org
 Gorica: tel. 0481 531495, e-pošta gorica@zskd.org
 Čedad: tel. 0432 731386, e-pošta cedad@zskd.org
 Solbica: tel. 0433 53428, e-pošta rezija@zskd.org
www.zskd.eu

Rai Tre

SLOVENSKI PROGRAM

Za Trst: na kanalu 40 (Ferlugi) in 64 (Milje)

Za Gorico: na kanalu 69 (Vrh Sv. Mihaela)

Teletekst: str. 316 - 342 - 343

- 20.25** Tv Kocka: Ilustrirana pravljica »Smetko in drugi palčki« (pripoveduje N. Panizon)
- 20.30** Deželni TV dnevnik
- 20.50** Mikser, sledi Čezmejna Tv: Dnevnik Slo 1

Rai Uno

- 6.00** Aktualno: Quello che
- 6.30** Aktualno: Unomattina Week End
- 9.30** Aktualno: Magica Italia
- 10.00** Aktualno: Linea verde Orizzonti
- 10.30** Aktualno: A Sua immagine
- 10.55** Sveta maša, sledi Angelus
- 12.20** Aktualno: Linea verde
- 13.30** Dnevnik
- 14.00** Variete: Domenica In - L'arena
- 15.50** 18.00 Variete: Domenica In - 7 giorni (v. P. Baudo)
- 16.25** Dnevnik, vremenska napoved in prometne informacije
- 16.30** Dnevnik - kratke vesti L.I.S.
- 18.50** Kviz: L'eredità (v. C. Conti)
- 20.00** Dnevnik in športne vesti
- 20.40** Kviz: Affari tuoi
- 21.30** Nan.: Capri 3
- 0.35** Aktualno: Speciale Tg1
- 0.55** Nočni dnevnik in vremenska napoved
- 1.00** Aktualno: Applausi (v. G. Marzullo)

Rai Due

- 6.00** Aktualno: L'avvocato risponde
- 6.15** Aktualno: Inconscio e magia psiche
- 6.45** Variete: Mattina in famiglia, vmes Dnevnik
- 10.05** Variete: Ragazzi c'è Voyager
- 10.40** Aktualno: A come avventura
- 11.30** Variete: Mezzogiorno in famiglia
- 13.00** 20.30 Dnevnik
- 13.30** Aktualno: Tg2 Motori
- 13.40** Vremenska napoved
- 13.45** Variete: Quelli che... aspettano
- 15.30** Variete: Quelli che il calcio e...
- 17.05** Šport: Stadio sprint
- 18.05** Dnevnik in vremenska napoved
- 18.05** Šport: 90° minuto
- 19.00** Vancouver: alpsko smučanje, veleslalom (m), 1. vožnja
- 20.00** Dok.: Secondo canale
- 21.00** Nan.: NCIS - Unità Anticrimine
- 21.50** Nan.: Castle
- 22.35** Vancouver: alpsko smučanje, veleslalom (m), 2. vožnja
- 0.00** Nočni dnevnik in vremenska napoved, sledi Vancouver - hitrostno drsanje (ž)

Rai Tre

- 6.00** 1.45 Aktualno: Fuori orario
- 7.00** Variete: Aspettando è domenica papà
- 7.05** Nan.: Lazy Town
- 7.40** Aktualno: Mamme in blog
- 7.50** Variete: E' domenica papà
- 8.45** Nan.: The Saddle Club
- 9.15** Film: Sedotta e abbandonata (kom., It./Fr., '64, r. P. Germi, i. S. Sandrelli)
- 11.15** Aktualno: Tgr Buongiorno Europa, sledi Tgr RegionEuropa
- 12.00** Dnevnik in športne vesti
- 12.25** 0.50 Aktualno: TeleCamere
- 12.55** Aktualno: Racconti di vita
- 13.25** Aktualno: Passepartout
- 14.00** 19.00, 23.25 Deželni dnevnik in vremenska napoved
- 14.30** Aktualno: In 1/2h
- 15.00** Dnevnik L.I.S.
- 15.05** Aktualno: Alle falde del Kilimanjaro
- 18.00** Kviz: Per un pugno di libri
- 19.05** Vremenska napoved
- 20.00** Variete: Blob
- 20.10** Variete: Che tempo che fa
- 21.30** Aktualno: Presa diretta
- 23.40** Šport: La domenica sportiva
- 0.40** Nočni dnevnik

Rete 4

- 6.30** Dnevnik: Pregled tiska
- 7.10** Aktualno: Super Partes
- 8.00** Nan.: Tequila & Bonetti
- 8.50** Nan.: Nonno Felice
- 9.15** Dok.: Artezip

- 9.20** Dok.odd.: Agorà
- 10.00** Sveta maša
- 11.00** Aktualno: Pianeta mare
- 11.30** Dnevnik in prometne informacije
- 12.10** Aktualno: Melaverde
- 13.30** 18.55 Dnevnik in vremenska napoved
- 14.05** Aktualno: Donnaventura
- 15.05** Aktualno: Correndo per il mondo
- 15.45** Film: I quattro cavalieri dell'apocalisse (dram., ZDA, '62, r. V. Minnelli, i. G. Ford, I. Thulin)
- 15.55** 22.15 Dnevnik - kratke vesti in vremenska napoved
- 19.35** Film: Colombo - Una mossa sbagliata (polic., i. P. Falk)
- 21.30** Nan.: Il comandante Florent - Un uomo violento
- 23.25** Šport: Controcampo (v. A. Brandi)
- 1.15** Dnevnik - Pregled tiska

Canale 5

- 6.00** Pregled tiska
- 7.55** Dnevnik - prometne informacije in vremenska napoved
- 8.50** Aktualno: Le frontiere dello spirito
- 10.00** Aktualno: Verissimo (v. S. Toffanin)
- 12.50** 13.40, 0.30 Resničnostni show: Grande Fratello
- 13.00** Dnevnik, okusi in vremenska napoved
- 14.00** Variete: Domenica Cinque (v. B. D'Urso)
- 18.50** Kviz: Chi vuol essere milionario (v. G. Scotti)
- 20.00** Dnevnik in vremenska napoved
- 20.40** Variete: Striscia la domenica
- 21.30** Talent show: Amici (v. M. De Filippi)
- 0.50** Nočni dnevnik in vremenska napoved

Italia 1

- 7.00** Aktualno: Super Partes
- 7.45** Risanke
- 10.55** Nan.: Malcolm
- 11.20** Nan.: Chuck
- 12.25** Dnevnik in športne vesti
- 13.50** Šport: Guida al campionato
- 13.50** Film: The Abyss (fant., ZDA, '89, r. J. Cameron, i. E. Harris)
- 14.50** 17.30, 20.40, 23.05, 0.40 Dnevnik - kratke vesti in vremenska napoved
- 16.45** Film: Asterix e la grande guerra (ris., Fr., '89, r. P. Grimond)
- 18.30** Dnevnik in vremenska napoved
- 19.00** Film: La leggenda di Beowulf (fant., ZDA, '07, r. R. Zemeckis, i. R. Wright Penn, A. Hopkins)
- 21.25** Film: 10.000 A.C. (pust., ZDA, '08, r. R. Emmerich, i. S. Strait)
- 23.30** Film: Life (kom., ZDA, '99, r. T. Demme, E. Murphy)
- 1.40** Film: Kundun (biogr., ZDA, '97, r. M. Scorsese, i. T. Thotub)

La 7

- 6.00** Dnevnik, horoskop in prometne informacije
- 7.00** Aktualno: Omnibus Week-End, sledi Omnibus Life Week-End
- 10.10** Aktualno: La settimana
- 10.30** Film: Carmela è una bambola (kom., It., '58, r. G. Puccini, i. M. Allasio)
- 12.30** 0.35 Dnevnik in športne vesti
- 13.00** Nan.: L'ispettore Tibbs
- 14.05** Nan.: Miss Agathe, con lei non si scherza
- 16.00** Nan.: La regina di spade
- 18.00** Film: Il tulipano nero (pust., Fr./It./Sp., i. A. Delon)
- 20.00** Dnevnik
- 20.30** Resničnostni show: S.o.s. tata
- 21.35** Film: Glory - Uomini di gloria (voj., ZDA, '89, r. E. Zwick, i. M. Broderick)
- 23.35** Aktualno: Reality
- 0.35** Dnevnik in športne vesti
- 1.30** Film: Accattone (dram., It., '61, i. F. Cotti, S. Corsini)

Tele 4

- 7.00** Film: Ballata selvaggia (western, r. H. Fregonese, i. A. Quinn)
- 9.40** Aktualno: Rotocalco ADN Kronos
- 10.35** Aktualno: Saul 2000 - Ripartire da Damasco
- 11.30** Šport: Ski magazine
- 12.00** Sv. maša in Angelus
- 12.25** Aktualno: Fede, perchè no?
- 12.30** Dok.: Captain Cook Cruises: Nelle isole Fiji
- 13.15** Aktualno: Qui Tolmezzo
- 13.20** Musica, che passione!
- 13.35** Variete: Ci parlano di sé
- 14.00** Aktualno: Dai nostri archivi

- 14.10** Variete: Camper magazine
- 14.30** Dok.: Borgo Italia
- 14.50** Dok.: La Cina imperiale
- 15.45** Dok.: La grande storia
- 16.35** Variete: Novecento contro luce
- 17.30** Risanke
- 19.15** Aspettando...E domani è lunedì
- 19.30** Nedeljski dnevnik
- 19.45** Aktualno: ...E domani è lunedì
- 23.00** Film: Complici nel silenzio (triler, '01, r. A. Moyle, i. W. Baldwin, H. Dochner, N. Kinski)

0.50 Koncert: Voci dal Ghetto

Slovenija 1

- 7.00** Ris. Nan.: Živ Žav
- 9.50** Šport špas
- 10.20** Dok. nan.: Na krilih pustolovščine
- 10.50** Sledi, oddaja Tv Maribor
- 11.20** Ozare (pon.)
- 11.25** Obzorja duha
- 12.00** Ljudje in zemlja, oddaja Tv Koper
- 13.00** 17.00, 18.55, 23.00 Poročila, vremenska napoved in športne vesti
- 13.20** Na zdravje! (pon.)
- 14.35** Prvi in drugi (pon.)
- 15.00** 17.15 Razvedrilna oddaja NLP
- 15.10** Glasbiator
- 15.25** Nedeljsko oko z Marjanom Jermanom
- 15.35** Profil tedna
- 16.00** Večno z Lorello Flego
- 16.05** Športni gost
- 16.20** Svetovno s Karmen Švegl
- 16.25** Bleščica, oddaja o modi
- 17.30** Fokus
- 18.25** Žrebanje Lota
- 18.35** Risanke
- 19.20** Zrcalo tedna
- 19.55** Gledamo naprej
- 20.00** Ema 2010: Izbor, prenos
- 22.05** Družinske zgodbe
- 23.15** Film: Nasprotni spol
- 1.15** Iz arhiva TVS: Tv dnevnik 21.02.1992 (pon)
- 1.40** Dnevnik
- 2.00** Dnevnik Slovencev v Italiji
- 2.30** Infokanal

Slovenija 2

- 6.30** 4.15 Zabavni infokanal
- 7.30** Skozi čas
- 7.40** Iz arhiva TVS: Tv Dnevnik 21.02.1992
- 8.05** Globus (pon.)
- 8.35** Razkrita govorica plesa: Akademsko folklorna skupina France Marolt Sou v Ljubljani
- 8.55** Med valovi, oddaja Tv Koper
- 9.25** Slovenski magazin
- 9.50** Turbulenca
- 10.40** Ema 2010: Predizbor (pon.)
- 13.15** Alpsko smučanje: Superveleslalom (Ž), posnetek
- 13.15** Zimske olimpijske igre Vancouver 2010
- 14.15** Smučarski skoki - velika skakalnica, posnetek
- 15.15** Olimpijski studio in posnetki vrhuncev:
- 15.25** Hitrostno drsanje na kratke proge
- 15.55** Bob dvosed (M)
- 16.10** Umetnostno drsanje: Pari - prosti program
- 16.55** Novo mesto: Košarka (M), finale pokala Spar, prenos
- 18.40** Zimske olimpijske igre Vancouver 2010
- 18.55** Alpsko smučanje: Veleslalom (M), prenos 1. vožnje
- 19.40** Biatlon: Skupinski start (M), prenos
- 21.10** Smučanje prostega sloga - kros (M), prenos
- 22.00** Biatlon: Skupinski start (Ž), prenos
- 22.25** Alpsko smučanje: Veleslalom (M), prenos 2. vožnje
- 23.55** Hokej na ledu: Rusija - Češka, posnetek
- 1.45** Hokej na ledu: Kanada - Zda, prenos

Koper

- 13.45** Dnevni program
- 14.00** Čezmejna TV - deželne vesti
- 14.10** Euronews
- 14.30** Glasbeni koktelj
- 15.00** Dokumentarec
- 15.45** Sredozemlje
- 16.15** Ethnopolis: Bandadriatica
- 17.00** City folk
- 17.30** Vancouver: Zimske olimp. igre, pregled
- 18.00** Glasbeni spomini z Borisom Kopitarjem
- 19.00** 21.45, 0.15 Vsedanes - Tv dnevnik
- 19.25** Avtomobilizem
- 19.40** Vancouver: biatlon skup., (m), prenos
- 20.45** Vancouver: veleslalom (m), 1. tek, prenos
- 21.30** Kino Premiere
- 21.55** Vancouver: biatlon skup., (ž), prenos
- 22.45** Vancouver: veleslalom (m), 2. tek, prenos
- 23.45** Tednik
- 0.30** Čezmejna TV TDD - Tv dnevnik v slovenskem jeziku

Tv Primorka

- 16.00** Glasb. odd.: Z Mojco po domače (pon.)
- 17.00** Hrana in vino
- 18.00** Duhovna misel (pon.)
- 18.15** Tedenska pregled (pon.)
- 18.30** Mavrica pogledov (pon.)
- 19.15** Pravljica
- 19.30** Med Sočo in Nadižo
- 20.00** Razgledovanja
- 20.30** Kmetijska oddaja (pon.)
- 21.30** Koncert skupine Kalamari
- 23.00** Velenje mesto rocka: Chateau
- 23.45** Videostrani

RADIO

RADIO TRST A

8.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 8.20 Koledar; 8.30 Kmetijski tednik; 9.00 Maša iz Rojana; 9.45 Pregled slov. tiska; 10.00 Iz domače zakladnice; 10.35 Otroški kotiček; 10.50 Melodije za vse okuse; 11.15 Nabožna glasba (pripr. Ivan Florjanc); 11.40 Vera in naš čas; 12.00 Slovenski obzornik; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Poročila in deželna kronika; 14.10 Za smeh in dobro voljo; 14.30 Nedeljskih sedem not; 15.30 Z goriške scene; 16.00 Šport in glasba; 17.30 Z naših prireditvev, sledi Dežurna glasba; 19.35 Zaključek oddaj.

RADIO KOPER (SLOVENSKI PROGRAM)

7.45 Kmetijska oddaja; 8.10 Gremo plesat; 8.30 Jutrarnik, osmrtnice; 9.00 Kronika; 9.15 Pregled prireditvev; 10.00 Nedelja z mladimi; 11.00 Primorski kraji in ljudje; 11.30 Torklja; 12.00 Glasba po željah; 12.30 Primorski dnevnik; 14.00 Du jes?!; 14.30-19.00 Nedelja na športnih igriščih; 20.00 Večer večnozelenih; 22.30 Easy come, easy go....

RADIO KOPER (ITALIJANSKI PROGRAM)

7.15, 10.30, 13.30, 17.30 Poročila; 8.30, 12.30, 19.30 Dnevnik; 6.00 Almanah; 6.45 Drobci zgodovine; 7.40 Proza; 8.05 Horoskop; 10.00 Moje mnenje; 10.40 New entry; 11.00 7 dni; 13.00 Radio z vami; 14.00 Plešočci arhitekt; 14.30-18.00 Nedeljsko popoldne; 15.00-17.30 Ferry sport; 18.00 Album charts; 19.00 Atlantično pristanišče; 20.00 Večerni pr. RK; 20.45 Pesem tedna; 21.00 Moje mnenje; 21.15 Extra extra extra; 22.00 Dosej; 22.45 Sigla single; 23.00 Hot hits, 0.00 Prenos RS.

SLOVENIJA 1

5.00, 6.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 17.00, 18.00, 23.00, 0.00 Poročila; 19.00 Dnevnik; 6.50 Duhovna misel; 7.00 Jutrarnja kronika; 7.55 Iz sporedov; 8.05 Igra za otroke; 8.45 Glasba za otroke; 9.05 Olimpijska oddaja; 9.30 Medenina; 10.10 Sledi časa; 10.40 Promenada; 11.05 Pozdravi in čestitke; 12.05 Na današnji dan; 13.10 Osmrtnice in obvestila; 14.10 Za kmetovalce; 15.30 DIO; 16.00 (Ne)obvezno v nedeljo; 18.15 Violinček; 19.30 Obvestila; 19.40, 22.20 Iz sporedov; 19.45 Lahko noč, otroci; 22.00 Zrcalo dneva; 22.30 Informativna odd.; 23.05 Literarni nočno; 23.15 Za prijeten konec dneva.

SLOVENIJA 2

5.00, 6.00, 8.30, 9.30, 10.30, 11.30, 12.30, 13.00, 14.30, 17.30, 0.00 Poročila; 7.00 Kronika; 8.15 Dobro jutro; 8.25 Vremenska napoved; 8.45 Koledar prireditvev; 8.50 Napoved sporeda; 9.15 Šport; 9.35 Popevki tedna; 10.00 Nedeljski izlet; 10.45 Nedeljski gost; 11.35 Obvestila; 12.00 Centrifuga; 13.00 Športno popoldne; 14.20 Obvestila; 14.35 Športnik izbira glasbo; 15.30 DIO; 16.05 Popevki tedna; 18.00 Morda niste vedeli; 18.35 Pregled športnih dogodkov; 18.45 -24.00 Olimpijski (na)val; 19.00 No-

vice; 19.05 Veleslalom za moške, 1. vožnja; 19.45 Biatlon, m., 15 km, skupinski start; 22.00 Zrcalo dneva; 22.20 Biatlon, ž., 12,5 km, skupinski start; 22.25 Drugi val; 22.45 Veleslalom za moške, 2. vožnja.

SLOVENIJA 3

6.00, 11.00, 13.00, 14.00, 18.00, 22.00, 0.00 Poročila; 7.00 Kronika; 7.22 Dobro jutro; 8.00 Lirični utrinek; 10.00 Sv. maša; 11.05 Evro-radijski koncert; 13.05 Arsove spominčice; 14.05 Humoreska tega tedna; 14.35 Operno popoldne; 15.30 DIO; 16.05 Musica noster amor; 18.05 Spomini, pisma, potopisi; 18.25 Serenade; 18.40 Sedmi dan; 19.00 Prenos vokalnega abonmaja; 21.00 Obiski kraljice; 22.05 Literarni portret; 22.20 Slovenski koncert; 23.55 Lirični utrinek.

RADIO KOROŠKA

6.00-9.00 Dobro jutro - Guten Morgen; 9.00-10.00 Zajtrk s profilom; 12.00-13.00 Čestitke in pozdravi; 15.00-18.00 Vikend, vmes Studio ob 17-ih; - Radio Agora: dnevno 13.00-15.00 Agora - Divan; 18.00-6.00 svobodni radio; -Radio Dva: 10.00-12.00 Sedmi dan.

HOROSKOP

OVEN 21.3.-20.4.: Na delovnem mestu vas čakajo manjši prepri med vami in vašim nadrejenim. Tudi s sodelavci se ne boste najbolje razumeli. Svojo energijo raje usmerite v delo, ki ga opravljate.

BIK 21.4.-20.5.: Mars v peti hiši vas bo napolnil s strastjo. Intuitivno boste vedeli, kaj si želi vaš partner. V službi vam bo primanjkovalo energije, zato izrabite prosti čas za počitek in obnavljanje energije.

DVOJČKA 21.5.-21.6.: V družbi prijateljev se ne boste počutili dobro. Hoteli jim boste pomagati z nasveti, vendar pazite, da situacije ne boste le poslabšali. Več časa namenite počitku.

RAK 22.6.-22.7.: Prihodnji teden boste pri sebi opazili pomanjkanje samozavesti. V družbi se ne boste znali sprostiti, bolje vam bo delo, če boste prosti čas preživeli z družino.

LEV 23.7.-23.8.: Prihodnji teden boste zelo prepričani o svojem prav, ne glede na to, kar bodo govorili drugi. Pazite, da boste v službi upoštevali kolektiv in ne boste rini-li z glavo skozi zid.

DEVICA 24.8.-22.9.: Na delovnem mestu boste dobro opravljali naloge, ki vam jih bo zadal šef. Zelo boste inovativni in učinkoviti, zato je možno napredovanje. Brez težav boste v ljubezni.

TEHTNICA 23.9.-22.10.: Zaradi Saturna v prvi hiši boste znali dobro uporabljati glasbo, kar vam bo prišlo prav še posebno pri učenju in reševanju problemov na delovnem mestu.

ŠKORPJON 23.10.-22.11.: Polni boste nenavadnih zamisli, ki bodo v službi padle na plodna tla. Vaš šef bo opazil in cenil, da razmišljate zanimivo in nenavadno. V ljubezni vas čaka pozitivno obdobje.

STRELEC 23.11.-21.12.: Postavili ste si dokaj ambiciozne poslovne cilje. Čeprav se velikokrat precenite, tokrat ni tako. Uspeli boste delno zaradi dobrih zamisli, delno zaradi sreče.

KOZOROG 22.12.-20.1.: Kar vam je na poslovnem področju ušlo izpod vajeti, boste z dodatnim trudom popravili. Toda ne pričakujte takojšnjih rezultatov! Uporabite iznajdljivost.

VODNAR 21.1.-19.2.: Neki projekt visi v zraku in vam krade energijo. Malo še potrpite, kmalu bo voda spet začela teči na vaš mlin. Na delu si lahko z jezo nakopljete kar nekaj težav, zato se raje zadržite.

RIBI 20.2.-20.3.: Začutili boste potrebo po svobodi. Vsakdanje prilagajanje vam bo le v breme. Nikar svojim bližnjim ne dajate obljub, za katere niste prepričani, da se jih boste držali.

ODBOJKA - Moška državna B2-liga

Preveč napak botrovalo novemu porazu Televite 2010

Volley Rosa' boljši - Podajalec Veljak ni zdržal pritiska, a sprejem je bil slab

Corazza je bil s 17 točkami najbolj učinkovit na mreži

KROMA

Volley Rosa' - Televita Ts Volley 2010 3:0 (25:20, 25:18, 25:19)

TELEVITA TS VOLLEY 2010: Bassi 5, Corazza 17, Mari 12, Ambrož Peterlin 3, Slavec 4, Veljak 1, Matevž Peterlin (libero), Kante 1, Riolino 0, Špacapan. Trener Franko Drasič

Televita letos res nima sreče. Sinoči je odšla na gostovanje k ekipi Volley Rosa', ki je nastopila brez svojega odličnega centra Bassa, brez podajalca, ki je v četrtek zvečer zbolel (virusno vnetje očesa) in se seveda soigralcem ni mogel pridružiti. Brez režije je tako padlo na Vanjo Veljaka, ki je zaigral po svojih najboljših močeh, poznalo pa se je, da je doslej manj igral in psihološko ni zdržal velikega pritiska. Ob tem moramo pristaniti, da mu sprejemalci res niso veliko »pomagali«, saj so bili sprejemi velikokrat netočni, zato pa tudi napad zelo predvidljiv. Domača ekipa je predvsem veliko manj grešila, znala pa tudi vedno izkoristiti vsako negotovost v vrstah nasprotnikov. Prav v tem je tudi ključ njene včerajšnje zmage: Rosa' je vsekakor vsega spoštovanja vreden nasprotnik, odlični korektor Borsato (na prvi tekmi v Trstu ga ni bilo) je znal najti vsako vrzel v obrambi naše ekipe, dobri so bili domačini tudi v polju. Televita se je morala veliko bolj truditi, da je dosegla točko, lepim potezom pa so velikokrat sledile povsem nepotrebne napake, ki so domačinom omogočile, da so povedli za nekaj točk, ki so jih potem obdržali do konca setov.

Seti so si bili pravzaprav sila podobni. Razen redkih izjem je bil Volley Rosa' stalno v prednosti, igralcem Televite pa je uspelo le nižati razliko, do vodstva pa niso prišli praktično nikoli. Popravni izpit jih čaka zdaj že v nedeljo, ko bodo morali na domačem igrišču napeti vse sile, saj jim prihaja v goste mladinska ekipa Sisleya, tekma pa bo za oba izredno važna v težkem boju za obstanek.

Ostali sinočnji izidi: Monselice - Sarmeola 2:3, Trentino Volley - Cles 1:3, Sisley Tv - Metallsider 3:1

Blejci dobili generalno proti Innsbrucku

INNSBRUCK - Odbojkarji ACH Volleyja so v srednjeevropski ligi v gosteh premagali ekipo Hypo Tirol iz Innsbrucka s 3:2 (21, 16, -20, -18, 10). Obe moštvi sta srečanje zadnjega kroga odigrali z nekoliko spremenjenimi postavami, saj pred obračunom v ligi prvakov nista želeli razkriti vseh svojih adutov. Po gladki zmagi ACH Volleyja v prvih dveh nizih se je slika nato povsem obrnila in Tirol je izenačil na 2:2. Toda v odločilnem nizu so se Slovenci spet obrnili in zabeležili zmago na terenu nasprotnika, s katerim se bodo v nadaljevanju lige prvakov pomerili v naslednjem krogu.

SLOVENIJA - 1. ženska liga: Hit Gorica - Luka Koper 3:0 (25:23, 25:19, 25:23)

SKOKI V VODO - Državno zimsko prvenstvo

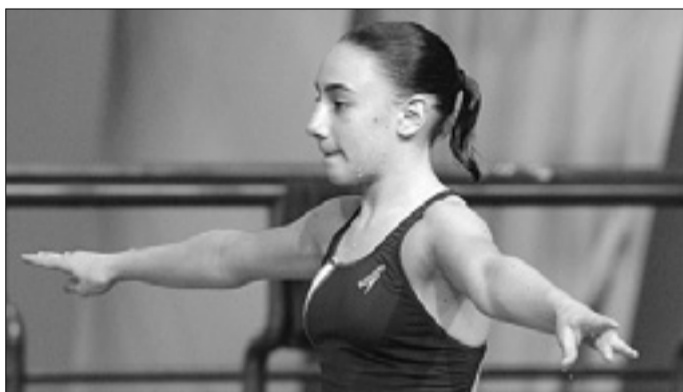
Obetaven začetek

Sofia Carciotti (Trieste Tuffi) med mladinkami 2. s stolpa, 4. s trimetrške deske

Za mlado slovensko skakalko v vodo Sofio Carciotti, članico tržaškega društva Trieste Tuffi, sicer pa dijakinja znanstvenega liceja Prešeren v Trstu, se je nova sezona uspešno začela. Na državnem zimskem prvenstvu v bazenu Karl Dibiasi v Bocnu je namreč med mladinkami osvojila končno drugo mesto na tekmi s stolpa z osebnim rekordom 255 točk. V primerjavi z zadnjim nastopom v tej zvrsti se je izboljšala za celih 30 točk in povsem zadovoljila svoj trenerski štab. Za zmagovalko je zaostala za 14 točk. Nastopilo je sedem tekmovalk.

»Zelo sem zadovoljna s svojim nastopom. Drugi najtežji skok se mi je sicer povsem ponesrečil, v preostalih sedmih pa sem bila zelo solidna,« je povedala mlada Tržačanka, ki šele prvo sezono nastopa med mladinkami, prvič letos s stolpa pa skače tudi z višine 7,5 metra, doslej je skakala le s petih metrov.

Zadovoljna je bila Sofia tudi z včerajšnjim nastopom s trimetrške deske, kjer je bila četrta med de-

vetimi športnicami, dosegla pa je 267 točk. Čeprav med mladinkami nastopa šele prvo leto in bo tej kategoriji pripadla tudi v naslednjih dveh sezonah, si je Sofia že za letos postavila visok cilj. Na poletnem prvenstvu ali na državnem grand prixu želim zmagati,« je povedala, hkrati pa priznala, da jo od norme za nastop na mednarodni ravni loči še precej točk. Danes bo v Boncu nastopila še z metrske deske.

NOGOMET - Zaradi dežja in razmočenih igrišč preložili skoraj vse včerajšnje tekme

Derbi Vesna-Juventina bo 3. marca

Igrišče v Križu ni bilo primerno za igranje - Tudi Sovodenjci (na umetni travi) in Mladost niso igrali - Igrali bodo prav tako 3. marca

Sodnik Venturini iz Tolmeča ni imel dvomov, igrišče v Križu ni bilo primerno za igranje

KROMA

ATLETIKA - Sklep FIDAL

Fabio Ruzzier v Italiji ne more več ubraniti svojih naslovov

Atlet iz Lonjerja Fabio Ruzzier v Italiji ne more več ubraniti svojih veteranskih državnih naslovov. Atletska zveza FIDAL ga namreč na osnovi novega določila svojega pravilnika obravnava kot tujca. To je Ruzzier odkril, ko se je vpisal na državno veteransko dvoransko prvenstvo, ki v teh dneh poteka v Anconu, in opazil, da je bil najprej redno uvrščen v seznam nastopajočih, nato je iz njega izginil, naposled pa bil zapisan kot tujec, kot tak pa se ne more potegovati za naslov prvaka. Razlog za ta ukrep tiči v dejstvu, da Ruzzier, ki ima dvojno slovensko in italijansko državljanstvo, tekmuje na mednarodni ravni za reprezentanco Slovenije, z njo se bo med drugim letos še tretjič v karieri udeležil članskega svetovnega pokala, na katerem nastopajo vsi najboljši hitrohodci na svetu.

»Italijanskim mož v državni zvezi, zlasti generalnemu tajniku, že več let ne gre v nos, da tekmujem za reprezentanco Slovenije, da zanjo osvajam svetovne veteranske naslove, hkrati pa osvajam tudi državne italijanske. V preteklih letih sem že večkrat imel zaradi tega težave, vendar doslej nikjer ni bilo nobenega določila, ki bi mi to preprečeval, zato mi nastopov niso mogli onemogočiti. Zdaj pa so vnesli v pravilnik zveze FIDAL določilo, da se mora atlet v primeru dvojnega državljanstva opredeliti, za koga bo tekmoval. Takšnega določila pravilnik mednarodne zveze IAAF ne vsebuje, zato bom zdaj s pomočjo svojega novega kluba, tržaškega Marathona preučil možnost pritožbe. Nastopom v dresu reprezentance Slovenije se namreč ne mislim odpovedati,« nam je povedal Ruzzier, ki v Anconu ni odpotoval. Ker takih primerov kot je njegov na članski ravni v Italiji ne pozna, je Ruzzier prepričan, da je nov člen pravilnika izrecno uperjen proti njemu, zadevo pa so skuhal v Rimu in ne na lokalni ravni, meni lonjerski atlet. »Sta še dva veterana z dvojnimi državljanstvom, eden od njiju sploh ne tekmuje več,« trdi Ruzzier.

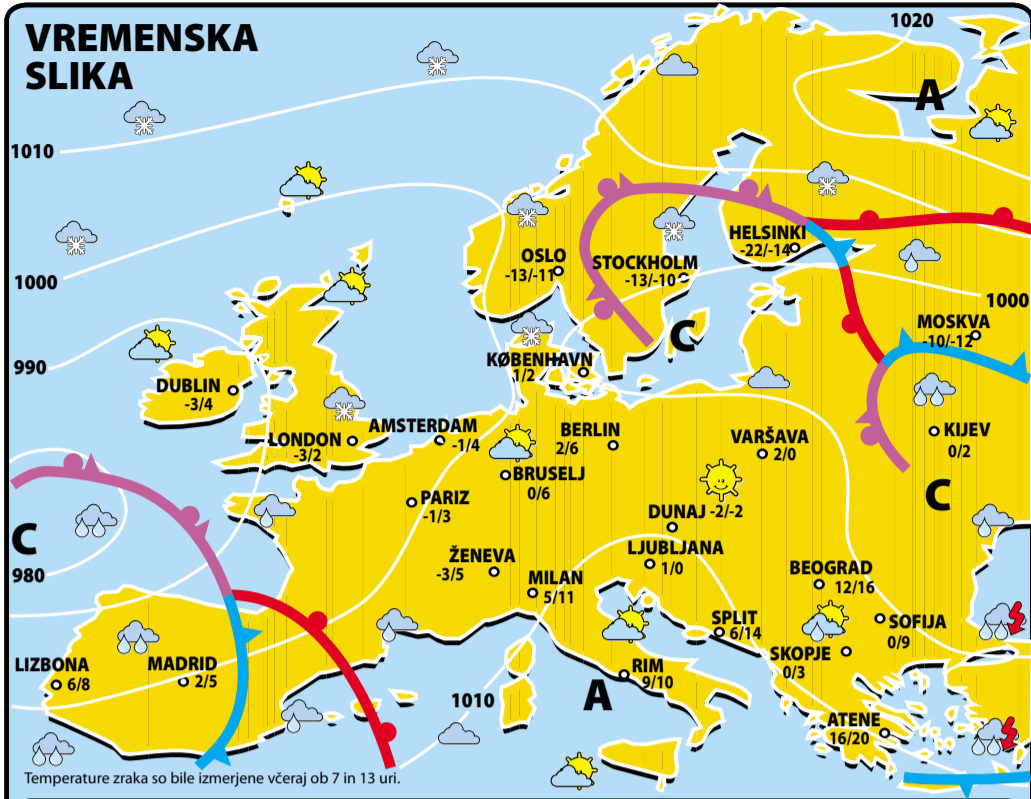
Lonjerc, ki je na mednarodni ravni več let zastopal Italijo, se je za nastope v dresu Slovenije pred leti odločil zaradi veliko večjega razumevanja Atletske zveze Slovenije do potreb atletov veteranov, ta pa mu hkrati omogoča nastope tudi med člani. Čeprav ima Ruzzier že 57 let, še vedno dosegla rezultat, ki je v skladu z normo IAAF za nastop na svetovnem pokalu.

Namesto v Anconu je Ruzzier odpotoval v Hollenborg, nedaleč od Dunaja in tam na razdalji 10 km v času 48 minut 56 sekund zmagal na mednarodni trofeji v hitri hoji. (ak)

Nogometaši v letošnji sezoni res nima sreče z vremenom. Zaradi močnega naliva in razmočenih igrišč so včeraj na kasnejši datum preložili skoraj vsa srečanja v raznih deželnih prvenstvih. V Križu tako ni bilo 20. derbija med Vesno in Juventino. Vodstvi klubov sta že določila datum, ki ga mora še potrditi zveza: zaostalo tekmo naj bi torej igrali v sredo, 3. marca ob 20.00 ali 20.30. »Čeprav smo najprej predlagali kot datum 27. marec, ko je na sporedu pavza. Zveza pa tega ni sprejela,« so včeraj povedali predstavniki Vesne in Juventine. 3. marca bodo v Trstu gostovali tudi Sovodenjci. Kljub umetni travi na igrišču Ferrini na Čarboli, tekme Ponziana - Sovodnje včeraj niso odigrali, saj je bilo na igralni površini preveč vode. Isti dan bo zaostalo tekmo proti Lucinici igrala tudi doberdobska Mladost. Tudi igrišče v Doberdodu je bilo včeraj bolj podobno bazenu kot nogometni zelenici. V elitni ligi so stopili na igrišče v Azzanu Decimu. Azzanese je bil z 2:1 boljši od Saroneja. (jng)

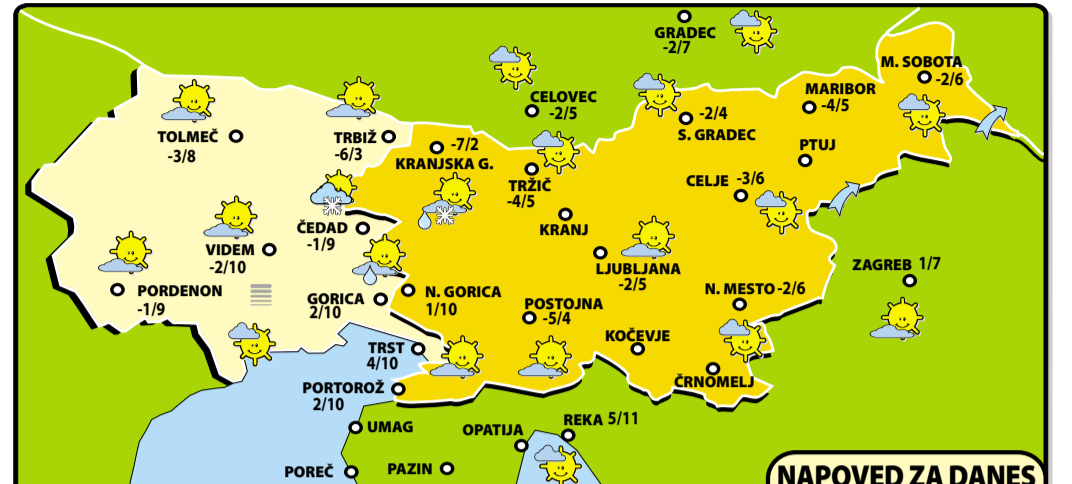
NAJMLAJŠI: Cgs B - Pomlad 0:18. **Deželni mladinci:** Muggia - Ponziana 4:0, S. Gio vanni - Pro Gorizia 5:3, Opicina - TS Calcio 4:5.

Icons for weather conditions: jasno (clear), zmerno oblačno (partly cloudy), oblačno (cloudy), rahel dež (light rain), zmernen dež (drizzle), močan dež (heavy rain), nevihte (thunderstorms), veter (wind), meglja (fog), rahel sneg (light snow), zmernen sneg (drizzle/snow), močan sneg (heavy snow), topla fronta (warm front), hladna fronta (cold front), okluzija (occlusion), izobara (isobar), and pressure systems: C središče ciklona (cyclone center), A središče anticiklona (anticyclone center).

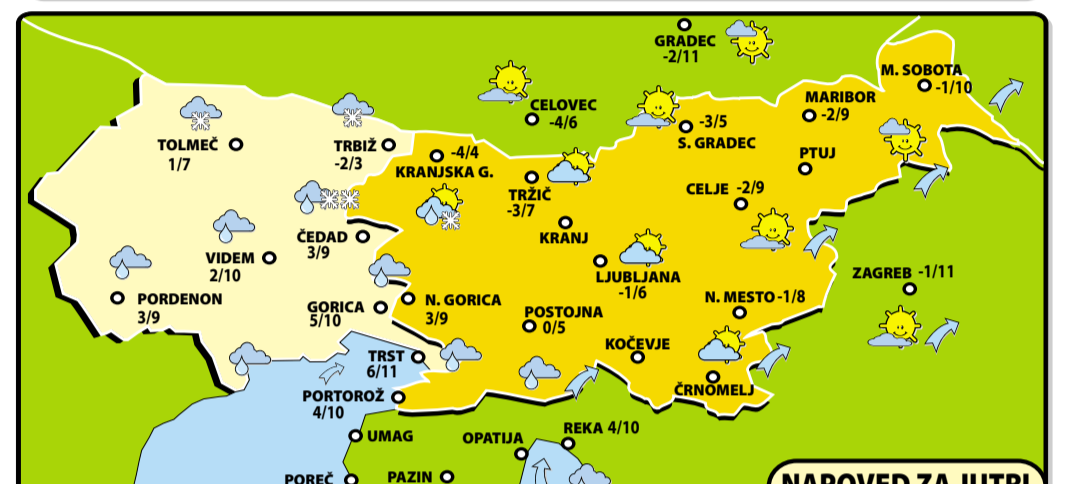

Danes bo v našo deželo s severozahoda začasno dotekal bolj suh zrak v visokogorju, vendar že jutri bo naše kraje zjutraj z zahoda zajela zmerna atlantska fronta. Nad osrednjim in severnim Sredozemljem ter nad srednjo Evropo se je prehodno zgradilo šibko območje visokega zračnega pritiska. Nad naše kraje bo začel čez dan z jugozahodnikom spet dotekati nekoliko toplejši, a postopno tudi bolj vlažen zrak.

BIOPROGNOZA: Danes bo vremenski vpliv v dopoldanskih urah nekoliko popustil, v drugi polovici dneva pa se bo vremenska obremenitev krepila... MORJE: Morje je razgibano, temperatura morja 7,8 stopinje C. SNEŽNE RAZMERE (v cm): Kanin (330), Vogelj (160), Kranjska Gora (110), Trbiž (150), Cerklje (135), Rogla (120), Mariborsko Pohorje (90), Civetta (160).

Po vsej deželi bo zjutraj večinoma pretežno jasno z možnostjo poledic v gorskih območjih; možnost megle v pasovih zlasti v spodnji nižini in nevarnost poledic. Čez dan se bo zlasti proti Predalpmam močno pooblačilo... Dopolodne bo precej jasno, zjutraj bo po nekaterih nižinah megla.

Po vsej deželi bo oblačno, na zahodu bo deževje rahlo, na vzhodu pa zmerno, zjutraj bo lahko snežilo v visokogorju vse do dolin... Jutri bo na zahodu delno jasno, drugod večinoma oblačno.

Vremenska napoved Hidrometeorološkega zavoda R. Slovenije in deželne meteorološke opazovalnice ARPA OSMER

DOPIS IZ PARIZA - Uprizarjajo ga tretjo sezono zapored Muzikal Levji kralj privabil milijon starih in mladih gledalcev

PARIZ - V francoski prestolnici predvajajo muzikal Le roi lion, Levji kralj, že tretjo sezono zapored, ogledalo pa si ga je že milijon gledalcev. Predstava je neverjeten uspeh tudi za Pariz, kjer se sicer veliko dogaja, kvantiteta pa vedno ne sovпада s kvaliteto. V Heksagonu je muzikal priljubljen žanr, ki je doživel revival z Notre-dame de Paris (1998) in nadaljeval - če naštejemo le nekatere - z Les demoiselle de Rochefort (2003), Spartacus (2004), Le Roi Soleil (2005), vse do lanskih kolosalnih produkcij Cleopatre, la dernière reine d'Égypte in Mozart, l'opera rock.

Levja avantura se je začela leta 1994, ko je izšel 43. Disneyev animirani film The Lion King; delo je povzelo po Kralju Leo (1951) Osama Tezuka. Uspeh je bil takojšen in po dobičku najbolj uspešen v svojem žanru; zanj so porabili 79,3 miliona in zaslužili 783,4 milijona dolarjev. Leta 1997 je Walt Disney Theatrical Productions predstavil muzikal najprej v Orpheum Theatre v Mineapolisu in kmalu nato v New Amsterdam Theatre na Broadwayu; vse predstave igrajo najprej na podzemlju in le če so uspešne, tudi na Broadwayu.

Levji kralj dolguje uspeh predvsem režiji, sceni, plesu in glasbi, spletu, ki pričara neverjetno atmosfero. K magiji veliko prispevajo tudi neverjetni kostumi, ki spominjajo na orjaške lutke: žirafe so na hoduljah, levji maski Mufase in Skarja lahko pokrijeta obraz, ali pa se dvigneta nad glavo (kar daje občutek levega gibanja), hijene se s posebnimi pripomočki gibčno premikajo po štirih, klobuki zbora simulirajo travnik oziroma savano itn. Zbor je v tem muzikalu del predstave, kar daje še dodaten učinek.

21. FEBRUAR - Dan maternega jezika »Skrb za jezik naj bo naloga celotne vlade«

Poziv jezikoslovca Janeza Dularja - Poslanica direktorice Unesca Irine Bokove LJUBLJANA - Organizacija Združenih narodov za izobraževanje, znanost in kulturo (Unesco) je 21. februar leta 1999 razglasila za mednarodni dan maternega jezika. Ob enajstem obeleževanju je generalna direktorica Unesca Irina Bokova mednarodno skupnost pozvala, naj maternim jezikom namenijo temeljno mesto v duhu spoštovanja in strpnosti, ki utira pot k miru. Jeziki so po mnenju generalne direktorice Unesca najboljše sredstvo za medsebojno razumevanje in strpnost. »Spoštovanje vseh jezikov je ključni dejavnik za zagotavljanje mirnega sobivanja, brez izključevanja družb in njenih pripadnikov,« je prepričana. Ob mednarodnem dnevu maternega jezika Bokova kot tri strateške cilje prihodnje jezikovne politike navaja večjezičnost, učenje tujih jezikov in prevajanje. Večjezičnost, ki jo opredeljuje kot harmonično prilagoditev različnih jezikov, mora, kot meni Bokova, postati sestavni del izobraževalnih in kulturnih politik. Tudi učenje tujih jezikov po njenih besedah pripomore k boljšemu razumevanju drugih kultur in bi zato morale biti sestavni element modernega izobraževanja.